

Verslag openbare ochtend- vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum 5 oktober 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door C. de Bouter (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. B. van Steeg, wethouder dhr. D. de Vries, wethouder mw. L. van Hooijdonk, commissiegriffier mw. M. de Vos, commissiegriffier B. Belchard, de leden mw. K. Alblas (CU), mw. H. Assen (PvdA), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. D. Bosch (PVV), dhr. F. Claasen (GL), dhr. J. Cornielje (PvdA), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. R. van der Graaf (CU), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), dhr. M. van Heuven (PvdD), dhr. G. te Hoonte (VVD), mw. A. Oudejans (Student & Starter), dhr. R. Peters (D66), mw. V. Smit (VOLT), dhr. H. Stellinga (CDA), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vintges (VVD), dhr. P. Zwanenberg (GL), dhr. R. van der Zweth (PvdA)

Verslag ochtendvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

1. Opening.....	2
2. Vaststellen van de agenda van 5 oktober 2023.....	2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen.....	2
3.1 Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht.....	3
3.2 Agendering Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers.....	3
3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven.....	3
4. Verslagen.....	5
Conceptverslag voorjaarsnota 29 juni 2023	
Conceptverslag vergadering 7 september 2023	
5. Toezeggingen/moties.....	5
6. Ingekomen stukken.....	5
7. Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon.....	5
8. Raadsvoorstel Wijziging Verordening leegstand, verhogen boetebedragen bij overtreden van de meldplicht.....	14
9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor Zonne-energieproject Ock-Zon.....	14

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 10.00 uur. Hij deelt mee dat wethouder Van Hooijdonk tussen 11.00 en 12.00 uur bij een overleg bij de VNG zit. Hierdoor kan de commissie pas om 12.00 uur met de agendapunten 9 en 10 beginnen. Het kan dus zijn dat er na het debat over agendapunt 8 een wat langere schorsing is. Hij heet Bachadine Belchard welkom. Hij is de nieuwe commissiegriffier van de commissie JWCS (Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport) en probeert inzicht te krijgen in het proces. Spreker wenst hem veel succes.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of een langere schorsing kan worden voorkomen door agendapunten om te gooien.

De **voorzitter** hoort dat dit echt niet mogelijk is. Er komen verschillende wethouders en ook de burgemeester komt nog langs. Het was al een hele puzzel om deze agenda in elkaar te zetten. Hij deelt mee dat voor de behandeling van agendapunt 7 Magazijn De Zon is gevraagd om een besloten deel. Voor dit agendapunt gelden de resterende spreektijden van de vergadering van 7 september 2023. Om 19.30 uur is er een ceremoniële raadsvergadering. Verwacht wordt dat alle leden aanwezig zijn, tenzij zij zich afgemeld hebben. Op 13 september 2023 is een aantal woordvoerders op werkbezoek naar Wenen geweest. Het was een goed georganiseerd en geslaagd werkbezoek. De terugkoppeling en de foto's staan op het raadsportaal.

2. Vaststellen van de agenda van 5 oktober 2023

De **voorzitter** zet uiteen dat de commissie drie iets minder dan verwacht gevulde dagdelen heeft, maar het is wel een volle agenda. De spreektijd is op het scherm te zien; die verandert nog door een aantal doorgeschoven debatten. Wanneer de commissie de agenda vaststelt, heeft zij ook de verantwoordelijkheid om de agendapunten binnen de vastgestelde tijd te bespreken. Hij probeert daarop te sturen, de laatste tijd gaat het een stuk beter. Mw. Meerding heeft in de app al gevraagd om agendapunt 8 als A-punt naar de raad door te geleiden. De VVD had aangegeven iets te willen bespreken, maar dat is niet meer het geval.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft van mw. Meerding meegekregen dat agendapunt 8 afgevoerd kan worden. Hij weet niet of andere leden er iets over willen zeggen.

De **voorzitter** stelt vast dat andere leden geen opmerkingen hebben. Dan gaat dit onderwerp als A-punt naar de raad. Voor agendapunt 11 de kraakpanden aan de Croeselaan is vanwege de overlappende portefeuilles Wonen en Handhaving gevraagd wethouder De Vries en de burgemeester hierbij aanwezig te laten zijn. De burgemeester kan pas vanavond aanwezig zijn. De commissie kan nu al besluiten om het debat hierover vanavond pas om 20.000 uur te beginnen. Gezien de tijden die hiervoor staan is het mogelijk dat de commissie vanmiddag eerder klaar is. Het lijkt hem echter goed duidelijkheid te verschaffen aan de woordvoerders en te zeggen dat de commissie om 20.00 uur begint. Spreker ziet dat de commissie hiermee instemt. De agenda is hiermee gewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij ziet en hoort ook van andere leden van de commissie dat de laatste tijd de wethouders slecht in te plannen zijn op donderdagen, terwijl het gewoon raadsdagen zijn. Hij vindt dat de burgemeester en de wethouders beschikbaar moeten zijn voor vergaderingen. Dit moet een boodschap zijn aan het college dat de raad niet meer accepteert dat er zo met de tijd wordt omgegaan. Hij hoopt op steun van de rest van de raad.

De **voorzitter** meent dat hierover geen discussie hoeft plaats te vinden.

De heer **Van der Graaf** (CU) merkt op dat de raad het college tegelijkertijd met allerlei opdrachten op pad stuurt. Er zijn afspraken gemaakt waarop er uitzonderingen zijn. Hij gaat ervanuit dat die afspraken gerespecteerd worden.

De **voorzitter** wil hierover geen uitgebreid debat. Er zijn duidelijke regels. Mw. Van Hooijdonk is straks bij de VNG. Dat is een uitzondering waarover een afspraak is gemaakt. Het signaal is echter duidelijk: in principe horen de burgemeester en de wethouders hier gewoon te zijn.

5 De heer **Te Hoonte** (VVD) meent dat de afspraak is dat het kan. Maar dan hoort de raad meestal waarom het nodig is. Ten aanzien van de burgemeester heeft hij niet meer gehoord dan dat deze alleen vanavond kan. Dan is hij benieuwd naar het waarom. Als dat niet in de openbaarheid kan komen, kan de commissie daarover misschien worden geïnformeerd. Hij is vandaag ook voor deze gemeente op pad bij de VNG, maar hij is wel eerst hier en heeft gevraagd een agendapunt te verplaatsen. Wethouders en burgemeesters kunnen dat ook doen. Het wordt steeds lastiger op donderdag.

15 De heer **Bosch** (PVV) kent de afspraak die de heer De Graaf noemt wel, maar hij vraagt zich wel af of er zoveel wethouders in de VNG moeten zitten. Het is niet een discussie voor deze commissie, maar hij wil het wel gezegd hebben.

20 De heer **Van Heuven** (PvdD) herkent deze discussie, maar merkt ook op dat hij wel graag eerder had willen weten dat de bespreking van agendapunt 9 pas om 12.00 uur begint. Dat had hem een uur slaap gescheeld.

De **voorzitter** heeft begrepen dat het wel is doorgegeven. Wellicht had het ook via de app gekund.

25 De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst erop dat de afspraak over de VNG gewoon een bestaande afspraak is. Als nu wordt afgesproken om vanavond om 20.00 uur te beginnen, weten de collega's ook waar zij aan toe zijn. De commissie moet na 12.00 uur nog debatteren over zonneparken en de klimaatvisie. Hij is blij met beginnen om 20.00 uur. De commissie moet niet doen alsof zij helemaal geleefd wordt door het college.

30 Volgens de **voorzitter** is de afspraak duidelijk dat het college verwacht wordt aanwezig te zijn op verzoek van de raad. Ook de afspraak over de uitzonderingen is duidelijk. Hij ziet dat er geen reactie namens het college komt. Spreker deelt mee dat de bespreking van de voortgangsrapportage Overvecht is doorgeschoven naar de commissievergadering van 23 november 2023 met een behandeltijd van 90 minuten. Op 14 november 2023 is er een raadsinformatiebijeenkomst op locatie.

3.1 Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht

40 De **voorzitter** deelt mee dat voorgesteld wordt dit onderwerp te agenderen voor de commissie EDVW van 23 november 2023 met een behandeltijd van 15 minuten. Door de griffie is aan het stadskantoor gevraagd, wanneer het voorstel in het college komt. Hij vraagt of het college in de loop van de dag hierover duidelijkheid kan verschaffen zodat het voorstel op tijd bij de raad komt.

3.2 Agendering Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers

45 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) deelt mee dat de agendering is rondgestuurd, mede namens D66, VVD, PvdA, PVV, CU, PvdD en DENK. De bedoeling is om met elkaar te spreken over het continu bijplaatsen van ondergrondse afvalcontainers. Zijn fractie heeft heirover drie vragen gesteld die bij iedereen bekend zijn. Voorgesteld wordt om dit onderwerp voor zestig minuten voor de eerstvolgende vergadering te agenderen.

50 De **voorzitter** stelt vast dat de commissie met het voorstel instemt.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

55 De **voorzitter** geeft aan dat de commissie in de app een aankondiging heeft ontvangen van de heer Van der Graaf.

De heer **Van der Graaf** (CU) brengt naar voren dat de commissie een antwoord heeft ontvangen op de schriftelijke vraag nr. 162 over de vertraging bij het tijdelijk wonen. Ook heeft zij op 26 september 2023 een brief gekregen over de realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociale segment. Zijn fractie zou samen met CDA, PvdA, GL, Student & Starter, D66, PvdD, Volt, VVD en Utrecht Solidair de in principe geheime bijlage willen agenderen voor deze commissie en hierover ook een RIB (raadsinformatiebijeenkomst) willen organiseren. Het gaat dan over de uitvoering, maar ook over het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Zijn fractie stelt een besprekingsduur van 180 minuten voor, inclusief een geheim deel omdat het ook over een geheime bijlage gaat. De CU zou hiervoor de wethouders Eerenberg, Van Hooijdonk, Schilderman, Streefland en De Vries willen uitnodigen. In die bijlage gaat het over een aantal locaties. Daarover zou de CU graag het gesprek voeren in de commissie.

Mevrouw **De Vos** vraagt of het de bedoeling is hierover een RIB te organiseren op 14 november 2023. Er is namelijk al een RIB op locatie over Overvecht op 14 november 2023 van negentig minuten.

De heer **Van der Graaf** (CU) heeft nog niet gekeken naar de datum voor een RIB. 14 november 2023 zou dan logischerwijs de avond zijn voor een RIB.

Mevrouw **De Vos** weet niet of dan met tegelijkertijd een RIB over Overvecht niet een overlap van woordvoerders ontstaat. Zij denkt dat het een beetje lastig wordt.

De **voorzitter** vraagt hoe lang deze RIB moet duren. Een uur?

De heer **Van der Graaf** antwoordt dat het voorstel was een RIB van een uur. Hij weet niet of er andere avonden zijn waarnaar de RIB hierover zou kunnen uitwijken.

De **voorzitter** denkt dat dat eventueel mogelijk is.

Mevrouw **De Vos** zal kijken of er een andere RIB-avond is. Zij neemt aan dat de CU een RIB-avond voor 23 november 2023 zou willen hebben. Zij neemt dit op met de secretaris.

De **voorzitter** stelt vast dat de volgende fracties zich hierbij aansluiten: VVD Stadsbelang Utrecht, CDA, PvdD, EenUtrecht, GL, PvdA, VOLT, D66 en Student en Starter. Deze fracties agenderen dus het voorstel. Er wordt gemikt op een debat in de volgende commissievergadering. Willen deze fracties een debat van 180 minuten met vijf wethouders? Dat is wel lang.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zou hierover intern willen overleggen. Hij begrijpt dat het projectwethouders zijn die een ruimtelijk project hebben waarbij dan wordt gekeken of er iets anders kan. Hij verzoekt dan wel de commissie ROG (Ruimtelijke ordening en Grondzaken) erbij te betrekken. Het is immers wel ingewikkeld, als deze commissie iets plant in een ruimtelijk project en er twee weken later over wordt gepraat in een andere commissie. Hij vindt het prima om het breed te doen, maar dan zijn ook woordvoerders uit de andere commissie nodig.

De **voorzitter** ziet de leden knikken. Dan wordt het dus een gecombineerde vergadering. De woordvoerders die hierbij aansluiten kunnen in ieder geval worden uitgenodigd.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt zich af waarom 14 november 2023 lastig is. Als er een RIB is van negentig minuten en er komt een RIB bij van zestig minuten, dan is dat toch prima? De initiatiefnemers willen het op 23 november 2023 bespreken en niet later. Als die RIB op 14 november 2023 plaatsvindt, hebben de leden ook de tijd om het goed voor te bereiden.

De **voorzitter** merkt op dat het een RIB is die in Overvecht wordt gehouden. In die zin kost het dus wat tijd, maar hij zou willen vermijden dat die hele avond met één RIB bezet is. Hij zou toch willen proberen het op die ene avond te doen. Hij wil mikken op 14 november 2023.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat het in Overvecht niet gaat over de ruimtelijke projecten. Het onderwerp zit ook bij een andere wethouder. Qua portefeuille zou het dus mogelijk zijn om dit onderwerp parallel te bespreken.

De **voorzitter** wil proberen om het niet parallel, maar wel op één avond te organiseren.

14 november 2023 is daarmee wel vol, nog een erbij lukt niet. De agenda voor 23 november 2023 wordt ook behoorlijk vol.

4. Verslagen

conceptverslag voorjaarsnota 29 juni 2023

5 conceptverslag vergadering 7 september 2023

De **voorzitter** deelt mee dat de griffie geen tekstuele opmerkingen heeft ontvangen.

10 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) had nog een aanvulling bij 3.3. De raadsbrief prestatieafspraken woningcorporaties hoeft voor hem niet direct te worden geagendeerd. Binnenkort worden die door de wethouder ondertekend. Maar het eindresultaat zou hij toch graag een keer in deze commissie willen bespreken. Hij wil peilen of anderen dat ook zo zien.

15 De **voorzitter** denkt dat dit gewoon bij het onderdeel procedure van de volgende vergadering kan worden behandeld. Dan is er waarschijnlijk ook een brief van de wethouder. Hij kan zich dan de behoefte aan een debat in december 2023 voorstellen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wilde peilen of anderen belangstelling hebben om dit te agenderen.

20 Volgens de **voorzitter** kan dat, maar dat kan ook op het moment dat er een document is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vult aan dat deze prestatieafspraken altijd in deze commissie worden besproken. Bijna altijd wordt dat raadbreed geagendeerd. Dat gebeurt, wanneer de commissie deze stukken heeft.

25 De **voorzitter** stelt vast dat iedereen akkoord gaat met de verslagen. Die zijn dan vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

30 De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft een algemene opmerking over de wijze waarop toezeggingen worden afgedaan. Dat wordt dan netjes in het systeem ingevoerd, wanneer er een raadsbrief is waarin die motie wordt genoemd. Bij een andere commissie zag hij dat een deel van een motie wel was uitgevoerd, maar een ander deel niet. In de toelichting staat dan niet dat dat andere deel niet is ingevuld. Hij roept het college op om, als een motie bestaat uit verscheidene elementen die worden opgedragen, in de beantwoording stil te staan bij al die elementen. Hij vraagt dit in de breedte mee te nemen richting college.

De **voorzitter** vindt dit een duidelijk punt. Soms zijn er ook moties waarover het college zegt dat het ene deel kan uitvoeren, maar dat dat voor een ander deel wat moeilijker gaat.

40 De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat het in het door de voorzitter genoemde geval geen toezegging op een motie is, maar een toezegging. Het college kan immers alleen een motie volledig overnemen of die niet overnemen. Hij heeft het over overgenomen moties.

45 Volgens de **voorzitter** heeft de heer Te Hoonte volledig gelijk. Het is goed hier scherp op te zijn. Vanuit de griffie zal hierop worden gelet. Hij ziet ook dat de wethouder knikt.

6. Ingekomen stukken

50 De **voorzitter** deelt mee dat er geen ingekomen stukken zijn.

7. Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon

De **voorzitter** vraagt of een korte schorsing nodig is.

55 De heer **Te Hoonte** stelt voor om gelijk naar het geheime deel te gaan. Hij heeft een aantal opmerkingen over het geheime deel. Die maakt hij het liefst aan het begin van het debat.

De **voorzitter** geeft aan dat de VVD, de PVV en Stadsbelang Utrecht het onderwerp geheim willen bespreken. Hij gaat dan meteen over tot het geheime gedeelte. Hij wijst erop dat de woordvoerders niet zomaar tijdens het geheime gedeelte binnen kunnen lopen.

- 5 De **voorzitter** schorst de vergadering om 10.24 uur en heropent de vergadering voor het geheime gedeelte om 10.27 uur. Om 11.01 uur sluit hij het geheime gedeelte. Hij heropent het openbare gedeelte om 11.06 uur. Hij geeft het woord aan de eerste agenderende, de VVD.

10 De heer **Te Hoonte** (VVD) dankt voor het uitstellen van het bespreken van dit onderwerp omdat hij door ziekte niet aanwezig kon zijn. De VVD heeft er lang voor gepleit om het Broesepand te verkopen. Hij kan weinig zeggen over alle financiële overwegingen daarvoor, maar hij kan wel zeggen dat zijn fractie het gevoel heeft dat het achteraf een goede keuze had kunnen zijn. Hij hoopt dat de geheimhouding zo snel mogelijk van dit dossier kan worden afgehaald, zodat de stad in alles meegenomen kan worden. Hij legt dit verzoek in het openbaar neer. Hij denkt dat het goed zal komen. De VVD wilde het Broesepand verkopen omdat de gemeente er niet direct een bestemming voor had. Er is zelfs een nationale verhuurcampagne voor het pand gevoerd: “stad zoekt maatschappelijke huurder”.

20 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de VVD meent dat de geheimhouding er nu al af kan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt dat de gemeente nog gaat investeren. Er is daarvoor nog geen aanbesteding geweest. Dan lijkt het hem verstandig dat de gemeente niet aangeeft hoeveel zij wil uitgeven. Maar voor het grootste deel van de stukken zou de geheimhouding eraf kunnen. Hij heeft daarnet de commissiegriffier verzocht te kijken welke stukken misschien nu wel openbaar kunnen worden. De gemeente moet echter geen informatie geven waardoor zij een hogere rekening krijgt. Als de gemeente een verhuurcampagne moet houden, heeft zij eigenlijk geen maatschappelijke bestemming voor het pand. Dat is volgens hem zelfs voor de coalitie bij het behoud van een pand wel noodzakelijk. Als de raad alles op tafel had gehad toen deze de eerste keer een beslissing moest nemen, was verkoop nog steeds de beste optie geweest. Het houden van een monumentaal pand is niet gratis. Zeker met een maatschappelijke huurder erin is het de vraag of de huur hoog genoeg is. Ook heeft de raad gewoon risico's. De VVD vindt het aanhouden van een monumentaal pand voor een onbekende huurder niet wenselijk voor de gemeente. Zij is geen vastgoedbelegger. Op dit moment heeft zich wel een huurder aangemeld die het aanbod in deze stad versterkt en ook iets extra's biedt. Zijn fractie vindt het een leuk museum. Zelf vindt hij het Kinderboekenmuseum het leukst.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of dat voor de VVD ook op andere plek had gekund, bijvoorbeeld bij het Berlijnplein.

40 De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt dat voor de VVD het Nijntje Museum in combinatie met dit museum op de Cultuurtafel in Leidsche Rijn Centrum een prima oplossing zou zijn geweest, maar iemand heeft al iets anders gebouwd op de plek van het huis van Leidsche Rijn. Dat wordt het dus niet. Er is ook een nieuw Nijntje Museum. Als iemand vijf jaar geleden even had nagedacht, zou het een leuke plek zijn geweest om iets dat nog groter is neer te zetten. Het Letterkundig Museum (of het Literatuurmuseum) heeft in elk geval financiering van het Rijk. Hij gaat ervanuit dat de gemeente daaraan niets toevoegt en dat het geen effect heeft voor de Cultuurnota. Hij vraagt om een toezegging daarover. De gemeente betaalt hier geen subsidie, er komt daadwerkelijk huur van derden binnen. Daarmee is een situatie ontstaan waarin de VVD zou kunnen instemmen met het voorliggende plan. Mocht echter de Rijksgebouwendienst in de toekomst het gebouw voor het museum willen overnemen, dan staat zijn fractie nog steeds open voor afstoten. Wat de VVD betreft wordt het museum nu wel hier gerealiseerd.

De heer **Bosch** (PVV) stelt dat het tamelijk bijzonder is dat een dergelijk onderwerp zoveel discussie oproept in de raad. Dat ligt ook aan zijn fractie; iedereen weet hoe de PVV over dit onderwerp denkt. De raadsbrief laat zien dat het proces toch niet zo vlekkeloos is verlopen als het college de raad wil doen geloven. De raad wordt geacht alle belangen goed af te wegen, maar hoe kan de raad dat doen, als hij niet eens de volledige financiële selfscan kent. Volgens de brief hangt de gemeente een onbekend verlies boven het hoofd. Wat voor gevolgen kan dit uiteindelijk hebben? Moet er straks weer geld bij, zoals bij de vele andere cultuurpleizen? Het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum zijn natuurlijk ontzettend leuk, maar is dit de beste maatschappelijk-economische bestemming voor zo'n prestigieus pand? Dit had toch prima

in Leidsche Rijn gekund? Verder meent hij dat een project met een onbekend tekort op de begroting en met een groot vraagteken ten aanzien van het maatschappelijk-economisch belang toch zeker onder de regeling Risicovolle Projecten zou moeten vallen. Kan het college toelichten waarom dat niet zo is? De oplevering wordt nu verwacht in 2027. De ervaring leert dat vertraging kan leiden tot hogere kosten. Dat was te zien bij De Machinerie. Kan dit een volgende Machinerie worden? Twee jaar geleden heeft de PVV al duidelijk de boodschap gegeven om dit pand te verkopen en het geldt efficiënter in te zetten op andere locaties in de stad. De binnenstad hoeft niet louter een toneel te zijn voor culturele clubjes en gesubsidieerde initiatieven. Ondernemers die de volle mep betalen worden hierdoor benadeeld. Het pand kan veel meer betekenen als commerciële ruimte. De begane grond is nog steeds beschikbaar, waarom wordt die dan niet verkocht? Kadastraal kan dat gewoon worden afgestaan. Is hierover ook nagedacht?

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat de PVV en haar fractie elkaar nog wel eens vinden in de strijd voor het Urechtse erfgoed. Galeriest Modernes is vernieuwd, daar is die commerciële functie in gekomen. Is de PVV daar tevreden mee?

De heer **Bosch** (PVV) vindt het wel mooi dat Galeriest Modernes terug is gekeerd in de oude staat. Als hij kijkt naar het pand hiertegenover, dan merkt hij op dat in de stukken stond dat het de oude functie terug moest krijgen met oog voor het erfgoed. Het is begonnen als een voorloper van V&D, een warenhuis. Als de gemeente het pand in de oude staat wil terugbrengen, zou er eigenlijk weer een warenhuis in moeten komen. Hij weet dat warenhuizen tegenwoordig niet veel bestaansmogelijkheden meer hebben, maar dat zou ook kunnen op de manier van het oude postkantoor in Amsterdam. Dat zou inderdaad zijn voorkeur hebben.

Mevrouw **Assen** (PvdA) stelt dat wat de PVV nu schetst niet commercieel is. Verhuur voor kantoren is ook commercieel. Dat is wat nu voor een groot deel in Galeriest Modernes is gekomen. Hoe had de PVV dat dan willen afbakenen?

De heer **Bosch** (PVV) denkt dat op allerlei manieren kan worden afgebakend dat het geen kantoorbestemming krijgt. Het pand had gewoon een winkelbestemming of in elk geval een commerciële bestemming moeten krijgen met de mogelijkheid van inpandige kleinschalige horeca. Hij begrijpt dat mevrouw Assen en hij elkaar daarin niet vinden, maar het is een ander idee.

Mevrouw **Assen** (PvdA) is daar niet in elk opzicht tegen. Maar dan moeten ondernemers dat ook zien zitten. Voor detailhandel in de binnenstad is het pand waarschijnlijk niet het meest kansrijk. Zij laat het daarbij.

De heer **Bosch** (PVV) vermoedt dat de raad het nooit zal weten. Hij roept op om de belastingbetaler en de gemeente zelf gedoe te besparen. Hij zou nog steeds het pand willen verkopen. Wat zijn de echte bezwaren om dat niet te doen? De commissie heeft nog altijd geen onderbouwd antwoord op die vraag gehad.

De heer **Claasen** (GL) brengt naar voren dat de commissie heeft gehoord dat er inmiddels een huurovereenkomst is. Zou de heer Bosch willen dat de gemeente desondanks een pand verkoopt? Dan zou de gemeente een behoorlijk onbetrouwbare partner zijn.

De heer **Bosch** (PVV) deelt de opvatting dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Dat is bij vele dossiers gebleken. Als dat hier zo is, dan is het niet het ergste dat GL op haar kerfstok heeft. Het kan nog afketsen en dan kan de gemeente een andere locatie vinden voor de miljoenen die zij krijgt voor dit pand.

De heer **Claasen** (GL) vraagt of de heer Bosch serieus zegt dat hij wil dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Dat klinkt hem bijzonder vreemd in de oren.

De heer **Bosch** (PVV) wil helemaal niet graag dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Daarom pleit hij al jaren voor een college zonder GL.

De **voorzitter** vraagt de heer Bosch gewoon de vraag te beantwoorden.

De heer **Bosch** (PVV) wil natuurlijk niet dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Het point of no return is waarschijnlijk gepasseerd, maar politiek gezien mag het duidelijk zijn dat dat pand

verkocht had moeten worden en dat de gemeente niet in deze situatie terecht had hoeven te komen. Hij hoort altijd dat de raad cultuur heel belangrijk vindt. Hij vindt het nog altijd bijzonder dat bestuurders en politieke partijen zo gemakkelijk met het belastinggeld omgaan.

5 De **voorzitter** merkt op dat de agenderende fracties aan het woord zijn geweest. Hij ziet dat andere fracties iets willen toevoegen. De commissie is nu bijna een uur bezig met dit punt, dat was de voor dit debat vastgestelde tijd. Dat komt mede door het besloten gedeelte. Hij vraagt de leden kort te zijn.

10 De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zal zijn ervaringen tijdens het geheime deel meedelen zonder dat hij geheime gegevens bekend maakt. Als hij alles overziet ten aanzien van deze huurder en deze financiële poppenkast, constateert hij dat er sprake is van ontoelaatbare staatssteun. Hij spreekt gaarne zijn schande daarover uit.

15 De heer **Bosch** (PVV) vraagt wat er ontoelaatbaar is aan die staatssteun.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) kan weinig zeggen over het geheime deel, maar de heer Bosch heeft hem gehoord en weet heel goed wat hij bedoelt.

20 De heer **Stellinga** (CDA) onderschrijft wat andere fracties hebben gezegd. Volgens het CDA is er veel meer geheim dan noodzakelijk zou moeten zijn. De verkoop van het pand is een gepasseerd station. Het CDA is heel blij met de komst van het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum. Het is een prachtige aanvulling op een toch al uitgebreid cultureel aanbod in deze stad. Hij geeft aan dat de raadsbrief zegt dat het exacte tekort op de begroting afhankelijk is van de verhuur van de begane grond en daarom nog niet bekend is.

25 De heer **Bosch** (PVV) had voorgesteld de begane grond kadastraal nog te verkopen is. Is het CDA daar wel voor?

30 De heer **Stellinga** (CDA) zou dat moeten bekijken. Hij kan dat niet zo maar zeggen. Het CDA vindt het goed dat de begane grond in dit geval commercieel wordt geëxploiteerd. Het streven is natuurlijk een maatschappelijke functie, maar als de businesscase rond zou zijn door het commercieel te doen, dan staat zijn fractie daar in dit geval voor open, ook omdat die twee musea al cultureel-maatschappelijke instellingen zijn.

35 De heer **Te Hoonte** (VVD) is benieuwd of het CDA dan ook bedoelt dat, als het commercieel is, het ook een partij moet zijn die de commerciële huurprijs kan betalen. Nu zit er ook een commerciële partij, maar die zit daar tijdelijk en maatschappelijk, maar het is gewoon een bedrijf dat spulletjes verkoopt. Hoe ziet het CDA dat?

40 De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat, als de gemeente wil dat die businesscase rondkomt, zij het verlies moet nemen dat het misschien niet maatschappelijk is. Een commerciële partij die een commerciële huurprijs kan betalen voor de begane grond kan maken dat de businesscase rondkomt.

45 De heer **Claasen** (GL) heeft tot zijn verrassing een betoog dat in de lijn ligt van dat van het CDA. Het is mooi dat de commissie in de Kinderboekenweek en aan de vooravond van de Nacht van de Poëzie mag praten over het vestigen van het Literatuurmuseum op deze plek. Het is echt een aanwinst voor de stad. Het is goed, als het niet alleen gaat over of het helemaal volgens de regeltjes verloopt, maar ook over het resultaat dat het college hiermee binnenhaalt. Wat dat betreft heeft het college de steun van zijn fractie.

50 De heer **Te Hoonte** (VVD) verbaast dat niet. Dat is altijd zo geweest. De heer Claasen was daarnet heel kritisch ten aanzien van de heer Bosch, maar is de heer Claasen het niet met spreker eens dat het wel heel bijzonder is dat de raad bij dit project alleen maar 'beslissinkjes' in programmabegrotingen, voorjaarsnota's, etc. neemt en dat bij een zo groot project niet een expliciete investeringsbeslissing op tafel ligt met een raadsbesluit? Hoe kijkt de heer Claasen daarnaar met het oog op toekomstige investeringen?

60 De heer **Claasen** (GL) zou het op prijs stellen, als de raad in meer stappen, maar ook meer uitgebreid wordt meegenomen in wat het college hiertoe brengt, zodat de raad niet onder de druk

van de tijd, zij het wel in de cyclus, met weinig informatie zwaarwegende beslissingen neemt die ook juridisch ingewikkeld zijn. Hij vraagt het college niet in een interruptie om een toezegging hierover, maar hij is het met de heer Te Hoonte eens dat het zo niet moet.

5 De heer **Te Hoonte** (VVD) begrijpt dat dit betekent dat er bij dit soort majeure investeringen een raadsvoorstel komt waarbij de raad expliciet markeert, wanneer hij het besluit heeft genomen. Het gaat hem er vooral om dat de heer Claassen de heer Bosch aanpakt op het punt dat het een gepasseerd station is. Maar het is wel zo dat, als iemand heel even sliep, de trein langs het station reed en hij de halte had gemist.

10 Volgens de heer **Claassen** (GL) is het tweezijdig. Het college moet de stationnetjes netjes aankondigen en de raad moet zorgen dat hij wakker is, als de trein op het stationnetje is.

15 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft na dit debat met voor hem toch weer verrassingen nog drie vragen aan de wethouder:

1. Vindt de wethouder bij nader inzien dat de raad bij de keuze over verhuren of verkopen verkeerd is geïnformeerd, terwijl de correcte informatie wel beschikbaar was?
2. Deelt de wethouder de opvatting dat verkoop destijds de meest logische oplossing was geweest?
- 20 3. Hoe groot is de kans dat de gemeente nog heel veel extra belastinggeld moet gaan betalen en is dat een reden om op termijn alsnog te verkopen?

25 Mevrouw **Assen** (PvdA) herinnert eraan dat de PvdA in de vorige periode erg kritisch was over het inzetten op verkoop op termijn van Magazijn De Zon. Haar fractie is ook erg blij dat uiteindelijk is gekozen voor een mix van commercieel en maatschappelijk, met een publieke functie zonder verkoop. De PvdA heeft daar steeds om gevraagd en denkt dat dit met de komst van het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum fantastisch is gelukt. Haar fractie merkt dat ook aan de reacties uit de stad. Mensen zien uit naar de komst van het museum. In de plint, op de begane grond, zou dan in het kader van die eerder afgesproken mix een commerciële partij gehuisvest kunnen zijn. Haar fractie ziet overigens niet dat verkoop daar uitkomst biedt omdat dat financieel niet gunstiger zou zijn voor de gemeente dan verhuur. Zij vraagt aan de wethouder of dat nog steeds klopt.

35 De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de PvdA ook dolblij is met de financiële onduidelijkheid rond het project.

Mevrouw **Assen** (PvdA) antwoordt dat haar fractie dat niet is.

40 De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de PvdA daar nog op gaat reflecteren of dat deze fractie alleen maar mooie praatjes houdt en dit onbesproken laat.

45 Mevrouw **Assen** (PvdA) stelde daarnet een vraag hierover aan de wethouder. Zij vindt het niet gek dat die financiële duidelijkheid er nog niet is op het moment dat nog niet duidelijk is wat er op de begane grond komt. Zij sluit zich aan bij de interruptie van daarnet van de VVD. Zij kan zich ook voorstellen dat dit een raadsvoorstel was geweest.

50 De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat de her Stellinga hem daarnet wees op de passage over het tekort in de begroting. Maar kijkt mevrouw Assen, nu zij weet dat ook het aanhouden van dit pand tot een tekort in de begroting leidt, anders aan tegen de felheid waarmee zij soms de debatten over het in eigendom houden van het pand voerde?

Mevrouw **Assen** (PvdA) antwoordt dat, als de vraag is of zij nu vindt dat de raad andere keuzes had moeten maken dan het pand in eigen beheer houden, het antwoord op die vraag nog steeds nee is.

55 De heer **Te Hoonte** (VVD) begrijpt dat het lastig is te beslissen wat wel en wat niet gezegd kan worden. Het gaat hem er niet om of mevrouw Assen nog steeds vindt dat het pand behouden moet worden, maar meer om de vraag of zij de felheid waarmee zij heeft gezegd dat dat een beter scenario voor de gemeente is nu toch wat anders ziet.

Mevrouw **Assen** (PvdA) ziet dat niet. Dat zou immers betekenen dat verkoop veel rooskleuriger zou hebben uitpakkt dan wat was doorgerekend. Maar die informatie heeft zij niet.

De **voorzitter** sluit de eerste termijn af.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 11.28 uur en heropent deze om 11.39 uur.

Wethouder **De Vries** begint met het betoog van de heer Te Hoonte die een trein moet halen. De heer Te Hoonte en anderen gaan in op de verhouding tussen geheimhouding en geen geheimhouding. Bij de geheimhouding gaat het vooral om de huuropbrengst en de investeringskosten. Hij heeft al toegezegd dat het college die investeringskosten goed in beeld zal brengen en de raad daarin zal meenemen. Hij kan zich voorstellen dat de rest openbaar is. Daarin moeten commissie en college elkaar scherp houden, zoals de heer Te Hoonte nu ook doet. De vraag ging ook in het geheime gedeelte onder andere over de huuropbrengst. Hij probeert de grens op te zoeken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij heeft in het geheime deel van deze vergadering heel veel meegedeeld en hij heeft heel veel gevraagd. Hij heeft dat daar gedaan omdat de informatie geheim is verklaard. In het openbare gedeelte kon hij niets zeggen. Nu gaat de wethouder opeens voor zichzelf andere regels toepassen.

De **voorzitter** merkt op dat de commissie dat even moet afwachten. Dit debat bevindt zich wel op de scheidslijn tussen wat geheim is en wat openbaar kan. Het is lastig, maar hij denkt dat de wethouder die scheidslijn heel goed kent. Hij zal binnen het openbare gedeelte blijven.

Wethouder **De Vries** denkt dat de heer Bos hem ook als persoon kent en dat hij weet dat spreker af en toe een grapje maakt in het debat. Dat de heer Bos daar niet zo goed mee om kan gaan is zijn zaak.

De **voorzitter** voorziet dat dit weer een reactie oproept, terwijl de commissie graag om 12.00 uur klaar wil zijn.

Volgens wethouder **De Vries** was het een grapje. Hij laat het daarbij en hij zal geen kwalificaties van anderen geven. Hij gaat heel serieus verder met zijn beantwoording.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat als iemand semi-grappig mensen gaat wegzetten, hij niet goed bezig is en zeker niet als het een collegelid is.

De **voorzitter** stelt dat het punt van de heer Bos is gemaakt.

Wethouder **De Vries** excuseert zich, als hij de heer Bos dat gevoel geeft. Hij was bij de tweede vraag van de heer Te Hoonte.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft een punt van orde over de geheimhouding. Iedereen is nog aan het zoeken hoe de nieuwe geheimhoudingsstructuur werkt. Als hij het goed heeft, kan een door het college opgelegde geheimhouding alleen door een raadsbesluit worden opgeheven. Dan zou hij graag een toezegging van de wethouder willen krijgen dat er een soort overzicht komt van wat geheim kan worden gehouden zodat in de volgende raadsvergadering een besluit kan worden genomen. Dat lukt vanavond niet, maar de volgende keer wel. Een door de commissie opgelegde geheimhouding kan zij zelf opheffen, maar dit is opgelegd door het college.

De **voorzitter** ziet dat de wethouder knikt en dat dus wil doen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij meent dat, als daar sprake van is, de commissie ook inhoudelijk een deel van het debat moet kunnen aanvullen dan wel overdoen. Dat leidt misschien tot nieuwe inzichten met betrekking tot de inbreng.

Volgens de **voorzitter** is het aan de wethouder om de raad te informeren. De wethouder heeft zojuist gezegd dat hij dat gaat doen.

Wethouder **De Vries** zegt toe om dat in beeld te brengen. Het is vast niet de laatste keer dat het college hierover spreekt met de raad. De heer Te Hoonte stelde ook een vraag over de huuropbrengst in relatie tot de kostprijsdekking. Hij zal daar in algemene zin iets over zeggen zonder specifieke bedragen te noemen. De kostprijs dekkende huur gaat over de kosten die de gemeente maakt. Het pand staat voor een bepaalde waarde in de boeken. Dat is met name de historische opbrengst. Als nu wordt gekeken naar de manier waarop het pand wordt verhuurd, dan blijft de gemeente rendabel verhuren, maar de opbrengst is wel lager dan in het verleden. Dat kan hij nu in algemene zin zeggen. Naast de heer Te Hoonte stelde ook de heer Bosch de vraag of het niet op een andere plek zou kunnen of dat het niet op een andere plek had gekund. Dit museum heeft vrij laat de keuze gemaakt om niet in Den Haag te blijven. De keuze om naar Utrecht te komen hangt wel samen met dit specifieke pand. Het Berlijnplein of een andere plek was wellicht ook een optie geweest, maar waarschijnlijk niet voor dit museum. De heer Te Hoonte vroeg ook of dit plan effecten heeft voor de Cultuurnota. Spreker kan dit niet hard toezeggen, maar hij kan wel zeggen dat er geen bijdrage aan de huur is van de gemeente. Het museum betaalt dus zelf die marktconforme huur. Op dit moment is er ook geen aanvraag gedaan voor subsidie bij Cultuur. Dat is de stand van zaken. Het betoog van de PVV ging onder andere over de vraag of de gemeente in de toekomst een onbekend tekort boven het hoofd hangt. De commissie is al eerder in de brief geïnformeerd over de bandbreedte in relatie tot de businesscase. Voor een heel groot gedeelte van de verhuur heeft het college nu zekerheid. De begane grond moet nog worden verhuurd en dat geeft dan het laatste stukje zekerheid. De PVV heeft ook gevraagd of dit project met alles wat hier speelt niet een onderdeel zou moeten worden van de regeling Risicovolle Projecten. Hierover is eerder in de raad gesproken, onder andere door de heer Te Hoonte. Spreker heeft toen toegezegd dat het college dat zou onderzoeken. Die regeling Risicovolle Projecten hangt samen met een aantal zaken, zoals de financiën, hoeveel partijen erbij betrokken zijn en de doorlooptijd. Het college heeft dit toen onderzocht. Bij die regeling hoort een puntensysteem en dit project bleef daar 10 punten onder de benedengrens. Daarom kwam deze regeling niet in beeld. De keuze is echter aan de raad. De PVV vroeg ook of dit de volgende Machinerie zou kunnen worden. In dit geval heeft het college het huurcontract voor het grootste deel al binnen echt voor een lange termijn. Dat biedt heel veel zekerheid. Een klein stuk, de begane grond, moet nog worden verhuurd. De PVV vroeg verder of de gemeente dat dan niet moet verkopen. Er is echter een coalitieakkoord waarin iets wordt gezegd over het niet verkopen van maatschappelijk vastgoed met soms een kleine tenzij. Het college denkt door het op deze plek niet te doen en het te gaan verhuren meer zeggenschap te hebben over het gehele pand.

De heer **Bosch** (PVV) meent dat het de vraag is of het maatschappelijk vastgoed is, als de gemeente het commercieel gaat verhuren.

Wethouder **De Vries** ziet dit een beetje als een 'wat-als' geval. Het college moet nog kijken welke partijen er in komen en hoe dit zich verhoudt tot de volledige huuropbrengst die het college voor dit pand verwacht. Het college komt daar op een later moment zeker op terug bij de raad. Hij heeft ook voorstellen gehoord van CDA en PvdA om te kijken hoe die huuropbrengsten kunnen worden verhoogd.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de gevaren die hij ziet juist zitten in de verbouwing die het college nog wil laten uitvoeren. De kosten daarvan kunnen in twee of drie jaar extreem oplopen.

Wethouder **De Vries** denkt dat het goed is dat het college de raad hierbij goed meeneemt in de ontwikkeling van de kosten en in hoe het eruit gaat zien. Hij heeft dat al eerder toegezegd. Het is de rol van de raad om dat goed te volgen en daarover goed te debatteren.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vond het wel een interessant idee van de PVV om die commerciële ruimte te verkopen. Het college doet dat niet omdat de gemeente dan meer zeggenschap heeft. Maar er zal een vereniging van eigenaren moeten komen en op basis van het aantal meters zal de gemeente daarin alles kunnen bepalen. Zij heeft immers dan een meerderheid. Er ontstaat nu een andere economische tijd en het is de vraag of er een partij is die zo'n groot oppervlak wil huren. Mogelijk zijn er wel partijen die eigendom willen overwegen. Met dit inzicht zou de wethouder tot een actieve afweging kunnen komen waarbij de raad ook wordt geïnformeerd over wat de financiële consequenties zouden zijn.

Wethouder **De Vries** stelt dat de heer Te Hoonte hem eigenlijk vraagt om een afweging te maken in relatie tot het coalitieakkoord, in relatie tot de zeggenschap en in relatie tot de voor- en nadelen en de kosten. Hij vindt het moeilijk om daarop direct te reageren.

5 Volgens de heer **Te Hoonte** (VVD) is de toezegging beperkt. De intentie van de wethouder is duidelijk, hij wil verhuur. Maar gesteld dat zich een partij aanmeldt die de plek interessant vindt, maar een ontwikkelingsmodel heeft waarbij het vastgoed in eigendom is, zou de gemeente die partij niet direct de deur moeten wijzen, maar het gesprek moeten aangaan. Die andere optie zou dan ook actief aan de raad moeten worden voorgelegd.

10 Wethouder **De Vries** ziet dit als een 'wat-als' gesprek. Op dit ogenblik zijn er verscheidene partijen die dit willen gaan huren. Het college denkt dat er genoeg opties zijn om dit pand op de juiste manier te kunnen verhuren. De omstandigheden kunnen veranderen en dan moet de gemeente gaan kijken hoe zij dat organiseert. Maar nu ziet het er niet zo uit. Het CDA ging ook in op de geheimhouding. Het lijkt hem goed met elkaar de scherpste op te zoeken. Dat heeft hij hierbij toegezegd. De oproep van het CDA over de begane grond neemt hij mee. Verschillende fracties hebben zich afgevraagd of er hiervoor niet een apart raadsvoorstel moet komen, met name over het investeringsbesluit. Zoals de commissie weet, zijn er financiële spelregels die raad en college met elkaar hebben afgesproken. Ene daarvan is dat de afwegingen terugkomen in de
15 Voorjaarsnota. De integrale afweging ligt hier, maar hij zegt erbij dat hij het geluid van de commissie goed heeft gehoord. In het debat in de raad is hier al eerder over gesproken. De heer Te Hoonte had toen het gevoel dat het een beetje is weggestopt. Spreker zou het graag anders zien. Uit de commissie komt nu het voorstel voor een apart raadsvoorstel. Hij wil onderzoeken wat hierin technisch mogelijk is. Hij zegt er wel bij dat volgens de spelregels de afweging ligt bij de
20 Voorjaarsnota. Misschien heeft de heer Te Hoonte een mooi voorstel.

Voor de heer **Te Hoonte** (VVD) is het glashelder dat de raad die afweging bij de laatste Voorjaarsnota heeft gemaakt. Het probleem zat hierin dat het inhoudelijke verhaal pas een week voor de Voorjaarsnota kwam en dat iedereen dacht die brief te agenderen terwijl bleek dat de raad
25 al besloten had. Hij vindt dat bij een investering in vastgoed boven een bepaald bedrag een procesafspraken moet worden gemaakt dat die altijd in een apart investeringsvoorstel naar de raad gaat. Hij zal dit ook bespreken met de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën.

30 Wethouder **De Vries** vindt dit een goed voorstel.

35 Voor de heer **Te Hoonte** (VVD) hoeft dit niet meer voor dit voorstel. Het is eerder aan de orde, als het college uiteindelijk daarvan af gaat kijken.

40 Wethouder **De Vries** gaat in op de drie vragen van EenUtrecht. Hij heeft aan het begin van het debat en ook al vaker iets gezegd over de afwegingen van toentertijd en over de scherpste daarvan. Hij spreekt zijn mea culpa uit. Er is een coalitieakkoord en er wordt ingezet op behoud van het vastgoed. De afweging daarin en de relatie daartussen had het college wellicht scherper kunnen maken.

45 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) hoort de wethouder mea culpa zeggen. De wethouder zegt dus namens het college dat er correcte informatie beschikbaar was en dat de raad destijds niet goed is geïnformeerd.

50 Wethouder **De Vries** vindt het fijn dat de heer Dijkstra deze opmerking maakt. Hij gaat niet zover als de heer Dijkstra. Het gaat over de scherpste waarmee raad en college dit gesprek met elkaar voeren. Dat vindt hij terecht Toentertijd is die scherpste niet opgezocht. Hij gaat niet zeggen dat de raad niet goed is geïnformeerd. Die informatie was er en die is gecommuniceerd.

55 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil graag het antwoord op vraag 1 afmaken. Waarvoor komt er dan wel een mea culpa van de wethouder? Hij is het antwoord nu even kwijt.

60 Wethouder **De Vries** zei daarnet dat het gaat om de scherpste waarmee raad en college het gesprek voeren. Hij denkt dat het een soort afweging is die raad en college met elkaar maken. De vraag is dan of de raad goed genoeg in positie is en of op basis daarvan het debat heel scherp kan worden gevoerd. Daarin heeft de raad een rol in het agenderen en benoemen en het college in het beantwoorden. Dat debat is op dat moment wellicht niet in alle scherpste gevoerd.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt dit jammer. De wethouder komt een beetje naar de raad toe, maar het wordt toch ook een beetje een gezamenlijk probleem. Destijds is een aantal zaken te rooskleurig voorgespiegeld. Hij had gehoopt dat de wethouder op zijn minst zou zeggen dat het aanleveren van die informatie bij het college ligt, dat dat anders had moeten en dat hij daarvoor excuses aanbiedt. Dat kan.

Wethouder **De Vries** maakt excuses, als hij excuses moet maken. Dat is hier niet het geval. De heer Dijkstra doet het voorkomen alsof hij niet is geïnformeerd. Dat is niet het geval geweest.

De heer **Claasen** (GL) waardeert het dat de wethouder open is geweest over het verleden en de commissie daarmee in staat stelt om te leren. Is hij van plan om dat te blijven?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat hij dat natuurlijk van plan is. Hij voert dit gesprek graag in alle scherpste. Volgens hem doen de commissie en hij dat. Dan schuurt het soms, maar dat betekent ook dat het college in de stappen die het nog gaat zetten, bijvoorbeeld voor investeringen aan het pand, de raad in alle scherpste meeneemt. Dat bedoelt hij. Als het anders voorkomt, dan is dat totaal niet zijn bedoeling. Hij wil echt rechtzetten dat de raad verkeerd geïnformeerd is. Dat is gewoon niet waar! Het college informeert zo volledig mogelijk en vervolgens wordt in het debat de scherpste opgezocht. Dat probeert hij al meer dan een jaar en hij wil graag volhouden om het op die manier te doen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dit een lastig debatje. Wethouder De Vries is er in ieder geval transparanter over geweest dan zijn voorganger. Spreker haalt het woord informatie er dan uit, maar waar het verschil dan in zit kan de commissie nu niet bespreken. Misschien komt die evaluatie nog eens in het openbaar of misschien moet dit aan de rekenkamer worden overgelaten. Nu is het een heel lastig debat.

De **voorzitter** stelt voor dat de wethouder zijn beantwoording voortzet en afrondt.

Wethouder **De Vries** denkt dat wat de heer Te Hoonte aangeeft juist is. Zij hebben er al vaker over gesproken. Zijn antwoord op de vraag van de heer Dijkstra of verkoop achteraf gezien een betere optie was geweest is nee. Zijn antwoord op de vraag of de gemeente alsnog moet verkopen is ook nee.

De heer **Dijkstra** dankt voor het overduidelijke antwoord. Maar bij het laatste nee heeft hij toch een nuance. Er was immers een bijzin. Hij vraagt of, als er nieuwe informatie komt over grote tekorten, dat maakt dat dat een aanleiding is voor verkoop. Of zit dit helemaal dicht?

Wethouder **De Vries** denkt dat de commissie terugvalt in het eerder gevoerde debat over onder andere de begane grond en verkoop. In de eerste plaats is er een coalitieakkoord. Dat is vrij duidelijk. Hij heeft daarnet ook iets gezegd over de kostprijs dekkende huur in relatie tot de historische opbrengst van het pand. In het geheime gedeelte is hij daar iets verder op ingegaan. Dat is het antwoord op de vraag die de heer Dijkstra nu stelt. Hij neemt de oproep van de PvdA mee. Mocht er iets zijn dat bijdraagt aan een nog betere businesscase, dan neemt het college die overwegingen mee. Hij meent dat hij alle vragen heeft beantwoord.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen gemiste vragen zijn. Hij sluit het debat af. Er zijn twee toezeggingen.

Mevrouw **De Vos** vult aan dat in 2023 de raadsbrief volgt over die technische zaken en dat daaropvolgend een technische sessie wordt georganiseerd. Niet in de komende raadsvergadering, maar waarschijnlijk in die van november 2023 komt er een overzicht van wat geheim is en wat niet.

De **voorzitter** ziet dat de commissie anderhalf uur de tijd heeft genomen. Er stond een uur voor. Dat is iets om bij een volgende agendering mee rekening te houden. Er zit veel politiek in dit soort onderwerpen en het is geheim. De commissie moet dit in de gaten houden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft nog een punt van orde. Dit punt stond de vorige keer voor anderhalf uur geagendeerd. Het werd een uur omdat er geen ruimte was en nu moest de commissie tot 12.00 uur gaan wachten.

5 De **voorzitter** meent dat de commissie moet proberen dit in een uur te doen.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 12.00 uur en heropent deze om 12.05 uur.

10 **8. Raadsvoorstel Wijziging Verordening leegstand, verhogen boetebedragen bij overtreden van de meldplicht**

Dit agendapunt is niet besproken, het gaat als A-punt naar de raad.

15 **9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject Ock-Zon**

20 De **voorzitter** zet uiteen dat wordt voorgesteld dit project op te nemen in de algemene verklaring van geen bedenkingen. Daardoor kan besluitvorming plaatsvinden via de procedure voor een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan. Hierdoor kan de omgevingsvergunningsprocedure sneller worden behandeld. Dit draagt bij aan de realisatie van de energieambities van de gemeente. Dit is een raadsvoorstel, de commissie behandelt het dus in twee termijnen. De commissie heeft hiervoor een uur. Hij wil proberen de bespreking voor de lunch af te krijgen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) geeft aan wat de mening van zijn fractie is. Het landschap en het dorpsgezicht zullen geweldig veranderen. Zijn fractie hecht aan een zorgvuldige besluitvorming en zal dus niet instemmen met het opnemen van dit project in de algemene verklaring van geen bedenkingen.

De heer **Peters** (D66) stelt dat de gemeente voor een geweldige uitdaging staat bij de energietransitie. Zonneproject Ockhuizen is essentieel voor het opwekken van meer duurzame energie. Het levert naar verwachting 40 GWh stroom, genoeg voor 13.000 huishoudens. D66 is zich bewust van de zorgen van omwonenden. Zij hebben die zorgen op een constructieve manier overgebracht. Het is moeilijk zich voor te stellen hoe zo'n zonnepark van ongeveer 40 ha er in de praktijk uit zal zien. Tegelijkertijd hoopt zijn fractie dat die zorgen zich in de loop van de tijd zullen omvormen in trots op het feit dat in hun buurt zoveel duurzame energie wordt opgewekt waardoor 13.000 Utrechters minder afhankelijk zijn van fossiele energie en in trots op de nieuwe natuur die er komt. De commissie moet nu de verschillende belangen tegen elkaar afwegen. De keuzes moeten zo goed mogelijk het algemeen belang dienen, maar ook rekening houden met degenen die er het meeste mee te maken hebben. Hij bedoelt dan het belang van de omwonenden en dat van de grondeigenaren, zoals fruitboer Toon die zo snel mogelijk duidelijkheid nodig heeft voor het voortbestaan van zijn bedrijf. D66 is zich ervan bewust dat er bij deze afweging mensen zijn die enigszins teleurgesteld zullen zijn. Zijn fractie kiest voor grootschalige duurzame energieopwekking waarbij zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met de zorgen en wensen. Maar het gebied biedt ook nieuwe kansen voor recreanten. Fiets- en wandelpaden zullen het gebied toegankelijker maken en zullen zorgen voor een betere verbinding tussen Maarsen en het Groene Hart. D66 heeft ook nog vragen. Het Kabinet geeft in een zonnebrief van 6 juli 2023 aan dat bij het opwekken van zonne-energie eerst moet worden gekozen voor daken en gevels, locaties in bebouwd gebied, objecten in landbouwgebied en tenslotte pas in landbouwgronden zoals deze. Dit komt dus pas nadat andere locaties zijn verkend. Klopt het dat Utrecht met de opwekopgave waar de stad voor staat er niet aan ontkomt om ook zonneparken zoals deze neer te zetten? Zal hier op termijn ook opslag van zonne-energie plaatsvinden? Kan de wethouder nu al toezeggen dat zij naar mogelijkheden gaat zoeken om energieopslag op deze locatie zo onzichtbaar mogelijk te maken? Dat zou bijvoorbeeld kunnen door ze gedeeltelijk in te graven of ze door groen op te laten gaan in de omgeving. Welke mogelijkheden zijn er om te sturen op recyclebare panelen en hoe groot is het risico dat zo'n zonneveld wordt opgekocht door een groot bedrijf dat totaal geen binding heeft met de buurt? Welke afspraken worden daarover met de ontwikkelaar gemaakt? Hij is ook benieuwd naar hoe volgens het college de participatie is

verlopen. Zijn er lessen uit te leren voor een volgend project? Bij zijn fractie bestaat nog enige onduidelijkheid over het beheer en het onderhoud van de natuur. Welke afspraken zijn gemaakt met de initiatiefnemers en wie coördineert dit? Natuurmonumenten? Spreker hoeft geen erg gedetailleerd antwoord te krijgen, maar wil wel dat dit verduidelijkt wordt en dat er ook afspraken op papier komen.

De heer **Cornielje** (PvdA) geeft aan dat de gebiedsontwikkeling in Ockhuizen en het zonne-energieproject daar Utrecht een mooie kans bieden. De PvdA ziet dat de winsten die hier gemaakt worden niet naar grote energiebedrijven gaan, maar voor 20 tot 30% worden gedeeld met omwonenden. Ook boeren die zich zorgen maken over hun toekomst kunnen profiteren. Familiebedrijven die hier al generaties functioneren kunnen hierdoor doorgaan. De omgeving wordt verrijkt met fietspaden, recreatie en biodiversiteit. Zijn fractie begrijpt dat de gemeente voorzichtig moet omgaan met een beschermd stadsgezicht. Daar wordt ook rekening mee gehouden, de zonnepanelen worden maximaal 80 cm hoog. Het gaat om een zonnenveld van 35 tot 40 ha op een gebied met in totaal 170 ha. Dat is nog geen kwart van het totale uitzicht. Ook zullen de zonnepanelen door groenstroken verhuld worden. Een gemeente moet altijd afwegingen maken tussen vele verschillende waarden, zoals cultuurhistorie en klimaat. Volgens de PvdA is deze afweging in dit geval goed gemaakt, met inachtneming van verschillende doelen, waarden en verwachtingen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat deze plannen al enige tijd in de lucht hangen. Vorig jaar sprak hij een aantal omwonenden waardoor hij wel wat zorgen kreeg over het plan. De PvdD vindt natuurlijk dat Utrecht meer hernieuwbare energie nodig heeft, maar kijkt ook altijd kritisch naar de plek en de gevolgen en kansen voor ecologie. In wezen kan zijn fractie instemmen met het brengen van dit plan onder de algemene verklaring van geen bedenkingen. De klimaatcrisis vraagt om snelheid. Dat betekent dat de raad er na dit voorstel eigenlijk niets meer over kan zeggen. De PvdD kan daarmee leven, maar dan moet er wel een goed plan komen. Zijn fractie heeft een paar bedenkingen. Het is goed dat natuur wordt ontwikkeld met een zonnenveld erbij, maar weer worden de weidevogels weggejaagd. Die komen in deze gemeente echt in de knel. Welke maatregelen treft Utrecht voor die weidevogels? Hebben ecologen bevestigd dat de corridor voor de wilde dieren breed genoeg is? Hij maakt zich daar zorgen over. Om vele zonneparken komen hekken om de panelen te beschermen.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt hoe de heer Van Heuven de weidevogels tegemoet wil komen en tegelijkertijd die zonnepanelen daar wil plaatsen. De heer Van Heuven vraagt aan het college hoe het dat gaat doen, maar hoe ziet hij dat zelf?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat hij dat niet aan het college vroeg. Hij ziet dat weidevogels en zonnepanelen niet met elkaar te combineren zijn. Als Rijnenburg wordt ontwikkeld waar heel veel weidevogels zitten en ook deze plek waar weidevogels zitten, wat kan Utrecht dan wel betekenen voor die vogels? Misschien kan dat op een andere plek binnen of buiten de gemeente. Zijn vraag is welke maatregelen de gemeente op een andere plek kan nemen. Hekken rond zonnenvelden beletten wel de doorgang van dieren. Kan de wethouder bevestigen dat er geen of in elk geval zo min mogelijk hekken komen? De PvdD vindt het een goed idee dat die panelen op 80 cm hoogte komen. Dat biedt ruimte aan planten om te groeien en ruimte voor dieren om te schuilen. Als dit college natuur ontwikkelt, komt er altijd ook recreatie voor de mens bij. Voor de PvdD hoeft dat niet altijd. Zijn fractie zou bijvoorbeeld het noordelijke wandel- en fietspad willen schrappen omdat dat in de buurt komt van het moerasgebied waar dieren mooi met rust gelaten kunnen worden. Hoe kan de wethouder zijn fractie ervan overtuigen dat het noordelijke pad nodig is? Het lijkt erop dat het aanplanten van nieuw bos neerkomt op plukjes en stroken bomen. De plannen spreken over compensatie voor elders in de stad gekapte bomen, mogelijk zelfs van voor bomen die gekapt worden, als de duivelse verbreding van de A27 doorgaat. Kan de wethouder toezeggen dat met het aanplanten van het bos hier het aantal bomen in Utrecht er echt op vooruit gaat en dat het niet gelijk blijft door compensatie? Sommige bewoners, waaronder ook degenen die hij sprak, zijn tegen dit plan en dringen ook aan op zonnepanelen aan de A2. Het lijkt zijn fractie een goed idee om beide projecten te realiseren. In hoeverre is de wethouder hiermee bezig en gaat dit er komen?

De heer **Vintges** (VVD) heeft de heer Van Heuven nog niet gehoord over de cultuurhistorische waarden in het gebied. Hoe zwaar wegen die bij de PvdD?

De heer **Van Heuven** (PvdD) weet dat dit een zorg is voor de omwonenden, maar voor zijn fractie is dat niet het allerbelangrijkste. De PvdD kijkt hier naar de winst voor het klimaat en ook wel naar de kansen voor de natuur. Ook een zonneveld is tijdelijk, dus over enige tijd is het beschermde dorpsgezicht weer helemaal terug.

5

De heer **Vintges** (VVD) wijst erop dat die cultuurhistorische waarden al in 2013 zijn vastgesteld. Als dit plan doorgaat, gaat de raad dit al na tien jaar aanpassen. Dat is pas echt tijdelijk. Een zonnepark staat er dertig jaar. Gaat het hier wel om een tijdelijk plan?

10

De heer **Van Heuven** (PvdD) meent dat dertig jaar nog altijd tijdelijk is. Hij hoopt dat de samenleving tegen die tijd veel minder energie gebruikt of dat er dan andere manieren zijn om energie te verduurzamen zodat van dit veldje natuur kan worden gemaakt. Zonnenvelden zijn een noodzakelijk kwaad. Het klopt dat zij lelijk zijn.

15

Mevrouw **Alblas** (CU) vindt het wel een ingewikkelde situatie. Er is de gigantische opgaven van een energietransitie. De samenleving heeft energie nodig en het is goed dat er in Utrecht aan die transitie iets wordt gedaan, onder andere met dit zonneproject. Tegelijk is deze plek tot beschermd dorpsgezicht bestempeld en dat zou betekenen dat de gemeente hier niet zo maar een zonneveld kan aanleggen, maar ook geen extra natuur. De commissieleden moeten daar dus goed over nadenken. Haar fractie kan zich voorstellen dat desondanks de gemeente hier echt iets moet gaan doen. Utrecht heeft niet meer de luxe om steeds maar weer te zeggen: "hier maar niet". Bovendien is het tijdelijk. Het was goed om afgelopen dinsdag op de locatie te zijn om die te zien en de bewoners te spreken. De CU heeft nog een aantal vragen voor de wethouder. D66 wees al op het risico van verkoop aan een investeringsmaatschappij. Zij heeft begrepen dat dat wordt afgevangen door die intentieverklaring die later wordt omgezet in een samenwerkingsovereenkomst en dat ook in de vergunning wordt opgenomen dat dit moet gebeuren. Maar zij wil toch een bevestiging van de wethouder dat haar fractie dit goed heeft begrepen. Een ander risico is dat die grondeigenaren toch niet willen meewerken. Dat zou kunnen, als het plan anders wordt. Hoe leest de wethouder dit en hoe wordt dat dan voorkomen? Dinsdag heeft zij begrepen dat sommige bewoners graag zouden zien dat die zonnepanelen verder weg richting snelweg worden geplaatst en dat de natuur naar voren gaat in de richting van de huizen. Zij heeft begrepen dat de grondeigenaren dat ook prima vinden. Kan de wethouder nog eens uitleggen waarom dat niet kan? Dat kan immers bij sommige bewoners weerstand wegnemen.

20

25

30

35

De heer **Vintges** (VVD) begrijpt dat mevrouw Alblas het plan van de bewoners om de groenstrook naar voren te halen aanhaalt. Maar is het niet zo dat door het naar voren halen van die groenstrook de cultuurhistorische waarden van de verkaveling en van het open gebied worden beschadigd?

40

Mevrouw **Alblas** (CU) erkent dat dat zou kunnen. Daarom vraagt zij aan de wethouder om dat nog eens goed uit te leggen.

45

De heer **Vintges** (VVD) vraagt of mevrouw Alblas hierover vooraf al een gevoel heeft of dat zij de reactie van de wethouder afwacht.

50

Mevrouw **Alblas** (CU) wacht de beantwoording van de wethouder af omdat haar fractie nog een aantal ecologische vragen heeft die hiermee samenhangen. Haar fractie heeft begrepen dat bij die andere indeling het punt is dat de grond langs de snelweg ruim 1 m lager is en dus drassiger is. Waarschijnlijk daarom is daar een moeraspoel bedacht. Maar is bij die andere indeling, dus een omkering, ook een verrijking van de natuur op een andere manier mogelijk? Het is fijn dat die zonnepanelen 80 cm hoog zijn en zij is blij dat de PvdD zich daarover geen zorgen maakte. Mogelijk zijn haar zorgen dan ook niet terecht. Zij hoorde namelijk wel wat bezorgdheid over de bodem en het bodemleven, als de panelen zo laag zijn. Daarom vraagt zij of iets hoger of iets verder uit elkaar plaatsen niet beter zou zijn voor het bodemleven. Zou dat zorgen voor meer bodemleven en meer dieren en planten? Haar fractie heeft er wel vertrouwen in dat de natuur zich vanzelf herstelt, als na dertig jaar die zonnepanelen worden weggehaald. Maar als de gemeente de natuur wat kan helpen zodat minder herstel nodig is, dan vindt de CU dat natuurlijk wel wenselijk.

55

60

De heer **Cornielje** (PvdA) vraagt of de CU niet erkent dat, wanneer die zonnepanelen hoger worden, dit ook weer extra impact heeft op het dorpsgezicht.

5 Mevrouw **Alblas** (CU) antwoordt dat di inderdaad meer impact zou kunnen hebben, maar dat zij niet weet hoeveel verschil het maakt, als die panelen op 1 m hoog of op 2 m hoog komen. Daarom vraagt zij dit aan de wethouder. De CU vraagt zich ook af op welke manier omwonenden kunnen profiteren van de in dit zonnepark opgewekte energie. Kunnen die mede-eigenaren worden? Dat is nog niet helemaal duidelijk. Zij heeft nog een vraag die een beetje een knuppel in het
10 hoenderhok is. Is deze locatie onderzocht als locatie voor tijdelijk wonen? Zij realiseert zich dat dan het culturele element helemaal wordt weggehaald, maar vraagt zich ook af of, als de gemeente iets gaat doen op een plek die een beschermd dorpsgezicht is, het niet beter is daar tijdelijk wonen te realiseren met daken vol zonnepanelen. Zij vraagt de wethouder of dit is onderzocht en, zo niet, waarom niet. Is de wethouder bereid om, als het antwoord nee is, de vraag om dat alsnog te onderzoeken bij het college neer te leggen?

15 Mevrouw **Smit** (VOLT) begint met complimenten voor het college. Het is een mooie, integrale gebiedsontwikkeling waarin energie, recreatie en natuur samenkomen. VOLT is blij dat de grondeigenaren samenwerken met de energiecoöperatie. Haar fractie heeft wel bedenkingen over de verdeling van het eigenaarschap. Wat heeft de gemeente eraan gedaan om te komen tot
20 minimaal 50% lokaal eigenaarschap en hoe heeft zij de coöperatie hierin gesteund? Zij leest verder in het IPvE (Integraal Programma van Eisen) dat netcongestie impact kan hebben op wanneer de aanleg start. Wordt er ook gekeken naar lokale oplossingen, zoals batterijen, om het net te ontlasten? Haar fractie begrijpt dat de omgevingsprocedure versneld dient te worden, onder andere om in aanmerking te komen voor SDE-subsidies. VOLT heeft gezien dat het college zijn
25 best heeft gedaan om aan de eisen van de omwonenden tegemoet te komen. Er wordt nog steeds niet aan alle eisen voldaan en dat vindt haar fractie spijtig. Tegelijkertijd beseft haar fractie dat zon op het land echt nodig is om het energiedoel van de gemeente te halen. Deze voorziening is bovendien tijdelijk. VOLT sluit zich aan bij de vragen van de CU over wat wel kan worden gedaan om aan de eisen van de omwonenden te voldoen, b.v. door het plaatsen van de zonnepanelen
30 aan de A2.

De heer **Usta** (DENK) is blij dat het college er op deze manier naar streeft om de energietransitie te realiseren. Aan de andere kant heeft hij gezocht naar woorden als 'woningen' en 'sociaal', maar hij heeft niets kunnen vinden. Hij licht de urgentie van het woningtekort niet uitgebreid toe, dat
35 moet voor iedereen wel bekend zijn. Zijn concrete vraag is waarom het niet mogelijk is in dit gebied woningen te bouwen. Is het wellicht mogelijk om het zonnepark te combineren met woningen en dit in balans uit te voeren? Hij vraagt een reactie van de wethouder.

De heer **Vintges** (VVD) probeert het dilemma van de VVD duidelijk te maken. Zijn fractie is een groot voorstander van veel zonne-energie in Utrecht, maar zij vraagt zich wel hardop af: waarom
40 op deze locatie? Afgelopen dinsdag heeft de commissie daar een technische sessie georganiseerd. Het is wel een uithoek van Utrecht, maar het is wel Utrecht. Dit plan wringt aan verschillende kanten. Omwonenden voelen zich niet gehoord bij het maken van de plannen. Zij vinden de aanleg van het bos en de fietspaden eigenlijk een doekje voor het bloeden. Zij hebben
45 niet het gevoel dat zij nog iets kunnen veranderen aan het plan en de VVD heeft dat gevoel eigenlijk ook. Zijn fractie ondersteunt het streven van het college om zoveel mogelijk zonne-energieparken aan te leggen in de gemeente, ook om de ambities uit het de RSU 2040 (Ruimtelijke Strategie Utrecht) te waarborgen, maar het is lastig om te begrijpen dat dit juist hier moet gebeuren.

50 De heer **Peters** (D66) vraagt waar Utrecht dan wel zonne-energie moeten gaan opwekken.

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat het zijn fractie erom gaat dat deze locatie cultuurhistorische
55 waarden heeft. Zijn fractie wil Rijnenburg voorstellen als locatie. Daar is enorm veel ruimte. Dat het juist hier moet vindt zijn fractie lastig. Er zijn voldoende locaties in Utrecht waar het kan.

De heer **Peters** (D66) begrijpt dat. Maar de taak van de politiek is een belangenafweging te maken. Cultuurhistorische waarden zijn een belang, energieopwekking voor 13.000 huishoudens is ook een belang. Is voor de VVD die de urgentie van de klimaatcrisis ook voelt een tijdelijk
60 zonnepark voor dertig jaar minder belangrijk dan de cultuurhistorische waarden die eigenlijk nog zoveel mogelijk behouden blijven door extra lage zonnepanelen omringd door groen?

De heer **Vintges** (VVD) denkt dat de heer Peters heel duidelijk maakt hoe de VVD dit ziet. Het lastige voor zijn fractie is dat het plan juist hier moet worden gerealiseerd. De VVD is er ook nog niet op tegen, maar heeft wat meer vragen bij dit onderwerp. Zijn fractie moet nog de afweging maken of het het waard is de cultuurhistorische waarden te negeren om hier een zonnepark aan te leggen. De heer Peters weet dat de VVD er zeker voor is om dit zoveel mogelijk en zo snel mogelijk binnen de gemeente te realiseren.

De heer **Cornielje** (PvdA) hoort de VVD vragen waarom dit nu juist hier moet. Maar het komt toch in dit gebied omdat daar boeren zitten met een onderneming. Dat moet de VVD toch aanspreken? Hecht de VVD geen waarde aan boeren die door willen met hun bedrijf?

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat zijn fractie daar natuurlijk waarde aan hecht. Dat hoeft hij niet uit te leggen. Het gaat de VVD erom dat de raad in 2013 heeft vastgelegd dat Haarzuilens en Ockhuizen beschermd dorpsgezicht zouden zijn. Bij de RSU was dat ook al vergeten en nu is het weer een beetje aan de kant geduwd. De VVD vraagt zich dan hardop af wat het waard is dat de raad dit in 2013 heeft vastgelegd, als de gemeente daar dan tien jaar later van gaat afwijken. Dat is het dilemma voor zijn fractie. De VVD begrijpt en ondersteunt de wil van het college om zoveel mogelijk zonneparken aan te leggen in Utrecht, maar heeft het gevoel dat dit plan al in een veel eerder stadium had moeten worden afgewezen vanwege de botsing van het zonneveld met het Rijksbeschermd dorpsgezicht. In 2004 is een aanvraag gedaan en in 2013 is die status toegekend. Dat is een flinke procedure waaraan zwaar getild moet worden. Die cultuurhistorische waarden worden omschreven als de slotenstructuur en de verkaveling in het gebied. Juist dat wringt met het zonnepark. Enerzijds heeft het niet erg veel effect op die verkaveling omdat de zonnepanelen met afstand tussen de sloten zouden worden gebouwd, maar anderzijds wordt de openheid van het gebied enorm aangetast door de groenstructuren tussen de zonnepanelen. De VVD begrijpt dat dit ruimtelijk gezien wel een logische keuze is, het is een open gebied. Maar dat wringt nu juist. De VVD vond de reacties in de antwoordennota erg beknopt en vaak slecht onderbouwd. Het wordt zijn fractie niet duidelijk waarom in dit cultuurhistorisch gebied wel een zonnepark past, maar het voor bewoners niet mogelijk is zonnepanelen op hun dak aan te brengen of windturbines te plaatsen. De argumentatie waarom hier wel een zonnepark past is een cirkelredenering. Hij citeert: "De cultuurhistorische waarden van het gebied zijn opgenomen als een eis in het IPvE. Daarom verwachten wij dat deze nog steeds goed te beleven zijn. Daarom is het zonneveld van maximaal 35 tot 40 ha geen grote belemmering voor de cultuurhistorische waarden". Het wordt hem niet duidelijk waarom het hier wel kan.

De heer **Stellinga** (CDA) schrikt even. Is het voor de VVD een optie om in Ockhuizen windturbines te plaatsen?

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat zijn fractie daar zeker op tegen is. Het gaat erom dat niet wordt uitgelegd waarom een zonneveld hier wel kan, terwijl een windturbine hier op dit moment niet kan. Die afweging is niet duidelijk. Het gaat zijn fractie voornamelijk om de zonnepanelen op de daken van de bewoners. Die hebben daar zelf om gevraagd bij de sessie. Spreker heeft nog enige vragen aan de wethouder. Als daar geen gemeentegrens had gelegen, had het college dit plan dan niet net buiten die gemeente grens gerealiseerd? Wat vindt de wethouder van de reactienota en de kritiek vanuit de omwonenden? Wat is de erkenning van cultuurhistorische waarden nog waard, als de raad die tien jaar na dato met dit plan negeert? Tenslotte heeft hij een meer technische vraag over een recente brief over de Voorveldse polder. Daar wordt een HIA (Heritage Impact Assessment) ingezet als zwaarste element. Hij begreep al van zijn fractie dat een HIA hier niet mogelijk is. Maar is het mogelijk om hier iets vergelijkbaars uit te voeren om te testen hoe dit plan de cultuurhistorische waarden gaat aantasten?

De heer **Stellinga** (CDA) brengt naar voren dat het CDA positief staat tegenover zonne-energie. Ook het zonnepark in Ockhuizen zou de energietransitie vooruit kunnen helpen. Maar een energietransitie zonder draagvlak is ondenkbaar en onhaalbaar. Wederom slaagt dit college er niet in om dit draagvlak te creëren, nu bij de bevolking van Haarzuilens. Het CDA betreurt dit.

De heer **Peters** (D66) vraagt waarom de heer Stellinga denkt dat er geen draagvlak is. Spreker hoort geluiden van de tegenstanders, waarbij vanzelfsprekend geen draagvlak is, maar er is ook een coöperatie van inwoners van Haarzuilens die juist voor is. Het ligt wel meer genuanceerd dan de heer Stellinga aangeeft. Waar haalt hij dat vandaan?

De heer **Stellinga** (CDA) constateert op grond van de stukken dat er zoveel protesten zijn van zoveel mensen en dat daar niet serieus mee wordt omgegaan. Hij gaat ervanuit dat het draagvlak niet groot genoeg is.

De heer **Peters** (D66) stelt dat de heer Stellinga dit baseert op stukken van tegenstanders. Het is wel moeilijk op basis daarvan te concluderen dat er geen draagvlak is.

De heer **Stellinga** (CDA) ziet hierin geen vraag. De heer Peters en hij zijn het er niet over eens of dat draagvlak wel of niet bestaat. Hij wil zijn betoog vervolgen.

De heer **Cornielje** (PvdA) zou willen dat de heer Stellinga kan kwantificeren wat een draagvlak dat er niet zou zijn dan inhoudt.

De heer **Stellinga** (CDA) constateert dat er niet op een duidelijke manier wordt ingegaan op de vragen van de buurt. Hij constateert dat er heel veel zienswijzen zijn ingediend over deze plannen. Het CDA is voor zonne-energie, maar wil wel dat duidelijk wordt gemaakt waarom er in dit geval niets gebeurt met de participatie. Ergens in de zienswijzen las hij de volgende opmerking: "Kortom, het IPvE zoals het nu op tafel ligt biedt weinig nieuwe gezichtspunten ten opzichte van de start, nu ruim twee jaar geleden en heeft alle kenmerken van een starre tunnelvisie." Dit vat aardig samen waar het pijnpunt zit, die tunnelvisie. Bewoners hebben bijvoorbeeld het alternatief gesuggereerd om het zonnepark te verplaatsen in de richting van de snelweg A2. In de weerlegging van de zienswijze wordt uitgelegd dat er sprake moet zijn van een corridor voor natuur, de bevers, tussen de A2 en het zonnepark. Dan rijst wel de vraag wat participatie hier voor zin heeft gehad. Er worden negen extra eisen gesteld naar aanleiding van de inspraak, maar dat zijn specifieke punten. Het plan blijft in essentie hetzelfde. De locatie blijft hetzelfde en alternatieven binnen en buiten de gemeente passeren niet de revue. Het CDA begrijpt de frustratie van de bewoners zeer goed. Op het moment van participatie ligt het besluit al vast. Hij vraagt een reactie van de wethouder. Daarnaast blijft het voor het CDA duister hoe de zonneladder is toegepast en wat de beoordeling op basis van deze ladder in dit geval heeft opgeleverd. D66 had het daar al over. De toetsing aan de ladder volgt niet uit de stukken. Zijn fractie heeft die toetsing graag op tafel. Ook hier vraagt hij een reflectie van de wethouder.

De **voorzitter** ziet dat de heer Stellinga praat in de tijd voor diversen. Hij had in zijn eigen tijd moeten spreken. Hij vraagt of de heer Stellinga aan het einde van zijn betoog is.

De heer **Stellinga** (CDA) heeft nog iets.

De **voorzitter** vraagt de heer Stellinga om zijn betoog te vervolgen en dan in de tijd van het CDA..

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat iemand som het geluk heeft dat even niet wordt opgelet. Voor het CDA blijft de locatiekeuze een beetje uit de lucht te vallen, mede gezien de al genoemde volgorde van de zonneladder. Zonnepark ja, maar wel zorgvuldig omgaan met de inpassing. In dit verband heeft hij een punt van orde. Hij begrijpt niet helemaal waarom hij dit dossier aantreft als vervanger van zijn collega Zwinkels in de commissie EDVW. Hij zou verwachten dat hij het raadsvoorstel in zijn eigen commissie ROG (Ruimtelijke Ordening en Grondzaken) zou behandelen. Tenslotte vraagt hij of is onderzocht of, los van de locatie, omwonenden van het zonnepark financieel kunnen participeren of investeren in het park. De heer Cornielje had het daar al over. Het CDA hoort graag hoe Haarzuilens kan meeprofiten van dit park, en niet alleen de negatieve implicaties ervaart die dit plan voor het dorp heeft.

De heer **Zwanenberg** (GL) neemt dit onderwerp over van mevrouw Heijne die verhinderd is. Om de klimaatcrisis niet verder te laten escaleren moeten er nu maatregelen worden getroffen. Daarom is GL blij dat Utrecht bijdraagt aan duurzame energie. Er wordt hier ingezet op een integrale gebiedsontwikkeling ofwel duurzame energieopwekking, versterking van de biodiversiteit, natuurontwikkeling en recreatie. Zijn fractie vindt het positief dat er nu al 50 ha extra groen wordt aangelegd. Na de exploitatie van het zonnenveld wordt het hele gebied natuur en recreatie, 47,5 ha. Volgens GL is een zorgvuldig proces doorlopen om tot dit IPvE te komen. Zijn fractie begrijpt echter ook dat er zorgen zijn, bijvoorbeeld over de cultuurhistorische waarden. Maar GL meent uiteindelijk dat er een goede afweging is geweest. Er wordt rechtgedaan aan de historische verkaveling en, als de exploitatietermijn voorbij is, wordt het gebied natuur. Zoals dat

bij erfgoed wordt gezegd, het is reversibel. Er staat ergens dat de aanleg van het zonneveld invloed heeft op de aanwezige weidevogels. De PvdD had het daar ook over. Maar hij leest ook dat de natuurontwikkeling ook kansen biedt voor nieuwe dieren. Kan de wethouder toelichten waarom die kansen voor nieuwe dieren niet te combineren zijn met behoud en bescherming van de aanwezige weidevogels? Spreker sluit zich aan bij de uitspraak van de PvdD over de hekken. De zonnepanelen bij de A2 vindt GL ook een goed idee. Ook sluit zijn fractie zich aan bij de vraag van D66 over de verkoop.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) heeft voor zich een plan waarin landeigenaren hun krachten hebben gebundeld en zich in willen zetten voor het opwekken van duurzame energie. Wat haar fractie betreft is dat een heel mooi plan. Haar fractie heeft tijdens het bezoek aan Ockhuizen afgelopen dinsdag ook de zorgen van de omwonenden gehoord. Een deel daarvan ging over het stadsgezicht en de al eerder genoemde cultuurhistorische waarden. Haar fractie heeft de zorgen van de bewoners gehoord en tegelijkertijd ziet zij de noodzaak van het verduurzamen van de stad en van duurzame energie. Het kunnen voorzien van 13.000 huishoudens is een mooie kans en getuigt van groot maatschappelijk belang. Daarom kan Student & Starter instemmen met het toevoegen van dit plan aan de algemene verklaring van geen bedenkingen. Verder sluit haar fractie zich aan bij de vragen over het risico van verkoop aan een investeringsmaatschappij en over het zoveel mogelijk uit het zicht houden van de energieopslag.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) sluit zich graag aan bij de vragen van de VVD en het CDA en met name de vragen over de participatie.

De **voorzitter** sluit de eerste termijn van de kant van de raad af.

Wethouder **Van Hooijdonk** dankt de commissie voor de inbreng in eerste termijn. Zij hoort heel begrijpelijke dilemma's. Zij gaat eerst in op verschillende inhoudelijke aspecten, daarna op het proces en het eigenaarschap en tot slot op nog wat andere aspecten. Zij wijst erop dat het gebied nu geen topnatuur is. De gronden zijn agrarisch in gebruik geweest. Dat is meestal niet het toppunt van biodiversiteit. Er zijn ondernemers die iets anders willen, een zonneveld in eerste aanleg. De raad heeft in de RSU vastgelegd dat hier wordt gezocht naar een combinatie van energie, groen en recreatie. Dat is beleidsmatig vastgelegd en dat is ook voor het college het startpunt. Zij is blij dat het gelukt is om van begin af aan al winst voor de natuur te boeken en op termijn nog meer. Er was daarover een aantal specifieke vragen. De heer Peters vroeg wie dit nu gaat beheren. Dat is iets vager geworden juist door de inspraak omdat de omwonenden niet de eenrichtingsweg naar Natuurmonumenten wilden, maar daar toch iets beter met elkaar over wilden spreken. De vraag is of alle gronden bij Natuurmonumenten terecht moeten komen of dat er stroken zijn die door anderen beheerd kunnen worden. Dat wordt uiteindelijk in een overeenkomst vastgelegd. Daar is de gemeente zelf bij omdat ook sprake is van een grondtransactie. Voor de gemeente en ook voor de subsidies vanuit de provincie is heel belangrijk dat er wel sprake is van een partij met een natuurdoelstelling en een partij die het waar kan maken. Zo'n partij moet aan bepaalde protocollen en procedures kunnen voldoen. Het college weet dat Natuurmonumenten dat kan. Mocht een andere partij dat ook willen en kunnen, dan moet dat worden afgewogen. In alle gevallen wordt dat in een overeenkomst vastgelegd.

De heer **Peters** (D66) vraagt of de wethouder het dan ook als een inspanningsverplichting ziet om hier goed de regie in te nemen zodat dit in goede banen wordt geleid.

Wethouder **Van Hooijdonk** ziet dat inderdaad zo. Zij wijst er nogmaals op dat er subsidies zijn, zowel voor de functiewijziging als uiteindelijk voor het beheer. Meestal is de provincie de afzender daarvan. Er zijn regels voor dat het echt natuur wordt en niet iets anders. Iedereen heeft daar belang bij. Zij gaat in op de vragen over weidevogels en de oude natuur. In reactie op de vraag van de heer Zwanenberg wijst zij erop dat het soms niet samengaat. Een weidevogel is niet blij, als er te dichtbij bebouwing is. Zij denkt dat die dan een onveilig gevoel krijgt. Een van de soorten vogels waarover wordt nagedacht om die hierheen te krijgen is de blauwborst, een vogel die juist moerasbosjes wil hebben. Een blauwborst en een weidevogel zitten dus niet op dezelfde plek. Wat de heer Van Heuven zegt is een waarheid als een koe. Zonnepanelen en weidevogels gaan niet goed samen. Als die brug eenmaal is gepasseerd, moet worden nagedacht over wat er wel kan. Dan moet ook worden nagedacht over de natuur die er al is, de stroken van Natuurmonumenten en de plassen en hoe die natuur verder versterkt kan worden met bevers en vogels die daar passen. Het kan niet allebei.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat zijn vraag was wat het plan kan betekenen voor de vogels die er nu wel zitten. Op welke andere plekken binnen of buiten de gemeente kan er voor hen een veilige plek worden gecreëerd? In de provincie zijn er vogelkerngebieden. Gaat Utrecht erop inzetten om ze daar permanent te kunnen houden?

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college niet het initiatief heeft genomen om elders naar compensatie te zoeken. Bij Rijnenburg heeft het dat overigens wel gedaan. Het westelijk deel van het gebied, waar dus geen zonnepanelen komen, is nog wel steeds geschikt voor weidevogels. Het areaal is dus niet helemaal weg. Het is nu ook geen weidevogelkerngebied. Het college ziet vanuit zijn eigen rol in de eigen gemeente geen extra kans voor de weidevogels. De heer Van Heuven noemde ook de boscompensatie. Het is duidelijk wat de heer Van Heuven wil en wat het college wil. Dat is geen tracé-besluit zoals het er nu ligt. Maar dat is nog wel de huidige stand van zaken, het tracé-besluit is er en het is onder de rechter. Daarin zit ook de afspraak over boscompensatie. Dat is natuurlijk een pleister op de wonde. Als Rijkswaterstaat wil compenseren, dan wil de gemeente dat toch wel het liefst in de eigen stad organiseren, inclusief de daarbij horende financiële middelen. Het college heeft gekeken naar waar het hier bomen wil. Op grond van ecologische en cultuurhistorische overwegingen is bos niet overal gewenst. Daarom is dat stukje wat kleiner geworden dan die hele compensatie. Als de heer Van Heuven zegt dat het alleen maar additioneel mag zijn, begrijpt zij dat. Het is ook de ambitie van de RSU en ook van dit coalitieakkoord dat er heel veel bomen bijkomen. Alleen was dit stukje aangewezen voor het geval dat die boscompensatie aan de orde zou zijn. Uiteindelijk is het een vestzak-broekzakverhaal welke bomen als compensatie worden aangewezen en welke additioneel zijn. De gemeente wil ze allebei.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of hier dan wellicht de afspraak is te maken dat, als die verbreding van de A27 niet doorgaat, dit geen compensatiegebied wordt en dat dit een gebied is voor alleen maar nieuwe bomen. Daar zou hij tevreden mee zijn.

Wethouder **Van Hooijdonk** wil het omdraaien. Deze bomen komen er gewoon, hoe ze ook worden genoemd. Als er wel compensatie is, dan incasseert het college graag de euro's van Rijkswaterstaat om eraan mee te betalen. Dat is uiteindelijk waar het over gaat. De CU zei iets over 80 cm en bodemleven. Het is waar dat, als de panelen dicht bij de grond zitten, dat ingewikkelder is voor de bodem. Dat is ook weer een dilemma. Vanuit de cultuurhistorische waarden, maar ook op uitdrukkelijk verzoek van de bewoners die erg hechten aan hun zichtlijnen worden die panelen op deze hoogte geplaatst. Het college heeft de keuze gemaakt om hier de bewoners tegemoet te komen, er zat ook een cultuurhistorische gedachte achter. De PvdD en GL hebben ook naar de hekken gevraagd. Het is in principe niet de bedoeling dat die er komen. Het veld wordt omzoomd door sloten met ook weer ecologische kanten. Zij zegt dat het geen keiharde eis is omdat er een scenario zou kunnen zijn waarin het veld niet verzekeraar is en daarom het project niet zou kunnen doorgaan. Dat wil het college natuurlijk liever niet. Zij zouden er wel kunnen komen, maar het college stuurt daar zeker niet op aan. Spreekster gaat in op de vragen over energie, milieu en congestie. De PvdD, GL en VOLT stelden vragen over de A2. Rijkswaterstaat is daarmee bezig. Dat is het project OER (Opwekking van Energie op Rijksvastgoed). Rijkswaterstaat kijkt daarin bij alle infrastructuur naar kansen voor zon en wind. Er ligt nogal wat infrastructuur. Spreekster kijkt dus in drie verschillende projecten mee, de A 2 is daar een van. De gemeente is er echt bij betrokken en er zijn ook intentieovereenkomsten, maar Rijkswaterstaat trekt deze projecten. Het is nooit of-of. Het college heeft eerder een raadsbrief toegestuurd waarin het laat zien dat de gemeente eigenlijk nooit haar hele elektriciteitsopwekking kan doen. Als er iets wordt weggestreept, kan de gemeente nog minder produceren. Het zal nooit genoeg zijn. VOLT vroeg ook naar de inpassingen op het net. In principe zijn er goede afspraken met Stedin dat dit veld op het net kan. Het is in deze tijden altijd goed om iets aan opslag te doen, maar het is niet strikt noodzakelijk om het zonnenveld aan te sluiten. De initiatiefnemers denken vooralsnog niet aan opslag. Eigenlijk om cultuurhistorische redenen staan de panelen straks oost-west georiënteerd. Een mooie bijkomstigheid is dat dit voor de netbelasting voordelig is. De heer Peters stelde een vraag over de recyclebaarheid. Dat is een goede vraag. Het college neemt ook bepalingen op over het weghalen van de panelen. Het college kan dit nog niet helemaal voorschrijven omdat dit waarschijnlijk nog niet helemaal zeker is te stellen. Het college ziet wel dat de panelen al grotendeels recyclebaar zijn. Het college zal dit zeker onder de aandacht brengen van de initiatiefnemers om te kijken wat mogelijk is en hoe er aan de voorkant nog keuzes kunnen worden gemaakt om de kansen dat dat voor elkaar komt te maximaliseren. De heer Peters en

mevrouw Smit hadden ook vragen over opslag en hoe die goed kan worden ingepast. Vooralsnog zijn er dus geen plannen daarvoor. Zij heeft begrepen dat er hierover wel wat zorgen zijn in de omgeving. Mocht het veranderen, dan zal daarvoor een vergunning nodig zijn met een ruimtelijke procedure. Het college zal er dan op moeten sturen dat dat net zo goed wordt ingepast als de

5

De heer **Peters** (D66) vraagt of, als dat wel een plan wordt, dit ook valt onder de algemene verklaring van geen bedenkingen of dat dit als een nieuw voorstel terugkomt in de raad.

10

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het er nu niet n zit en dat het ook niet het plan is. Het college gaat er ook vanuit dat het geen onderdeel zal zijn van de vergunningsaanvraag. Als dit later tijdens de exploitatie opkomt, zal er een bouwwerkje moeten komen en daarvoor moet een vergunning worden aangevraagd. Zij denkt dat dat dan behoort tot de categorie kleine bouwwerken die niet allemaal in de raad komen. Het komt vaker voor dat dan ruimtelijke

15

inpassingseisen worden gesteld als voorwaarde voor de vergunning.

De heer **Peters** (D66) vindt dat fijn. In dat geval blijft wel zijn punt staan dat het goed is om nu al aan te geven, ook richting bewoners die daar terecht zorgen over hebben, dat geprobeerd wordt die opslag zo goed mogelijk in te passen bijvoorbeeld door die huisjes in te graven of er groen omheen te plaatsen. Dit is wenselijk, zeker omdat de raad hier geen invloed op heeft doordat die

20

bouwwerken zo klein zijn.

Wethouder **Van Hooijdonk** vindt het wel ingewikkeld om over iets wat niet het plan is en niet in het vooruitzicht ligt, dingen te zeggen. Het is veel werk om dan nog tien scenario's te bedenken. Het zit gewoon niet in de intenties van de initiatiefnemers.

25

De heer **Peters** (D66) begrijpt dat, maar hij vindt dat wat bureaucratisch geredeneerd. Stel dat het zich wel voordoet, dan heeft de raad geen moment meer om daar een kader voor te stellen of erop toe te zien. In dat geval moet de raad het daar op een ander moment over hebben of een motie overwegen. Hij denkt dat het goed is om hier de intentie uit te spreken om daar in toekomstige gevallen wel zorg voor te dragen. Die gevallen zullen zich immers zeker voordoen, misschien niet hier, maar dan wel op een andere plek. Hij denkt dat dat echt kan helpen.

30

Wethouder **Van Hooijdonk** merkt op dat ook als er geen project voor een zonneveld zou zijn, dit aan de orde zou zijn. Een (fictieve) agrarische ondernemer die een overkapping wil maken voor bijvoorbeeld paardjes moet daarvoor naar de gemeente om aan bepaalde regels te voldoen. Zij stelt voor dat het college voor de behandeling in de raad opschrijft, los van wat het is, een boerderij of een paardenstalletje, aan wat voor regels iemand moet voldoen en wat voor procedures hij moet doorlopen. De VVD had vragen over de cultuurhistorische kant. Het is goed om te weten dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) over dit project heeft geadviseerd en heeft meegekeken in het proces. Deze dienst heeft het huidige plan nog niet beoordeeld omdat zij dat eigenlijk in de volgende fase gaat doen. Zij heeft echter wel geadviseerd over de instrumenten die worden ingezet. Wat nu is gedaan is gedaan op basis van suggesties van de RCE. Het college gaat ervanuit dat de aandachtspunten die daaruit zijn voortgekomen nu ook goed verankerd zijn. Er zitten allerlei keuzes in, zoals bijvoorbeeld over sloten of hekken, oost-westoriëntatie, de kavelindeling en de hoogte. In de volgende fase zal de RCE dat van een advies voorzien. Dat is ook het antwoord op de vraag waarom deze procedure net iets anders is dan die bij de Voorveldse Polder. Het advies en de beschermde status waren daar anders. De VVD vroeg ook wat de cultuurhistorie nu waard is. Eigenlijk is die heel veel waard. Dat is te zien bij heel veel ontwerpkeuzes. Het is niet zo dat helemaal niets kan bij cultureel erfgoed. Heel vaak is het wel mogelijk om iets te ontwikkelen en te gebruiken, maar dan moet er in het ontwerp wel met bepaalde zaken rekening worden gehouden. Dat is hier ruimschoots gebeurd. Het college heeft zich daar echt voor ingespannen. Er is ook gevraagd, onder andere door de VVD en het CDA, waarom dit project hier komt en niet elders. Spreekster kan geen besluit nemen over een andere gemeente en de raad ook niet. Er zijn in de RES (Regionale Energie Strategie) wel keuzes in de regio gemaakt. Daar heeft het college met instemming van de raad een aanbod gedaan. Daar zat dit plan ook in. Ook heeft de raad dit plan in de RSU vastgelegd. Het college heeft maximaal gezocht naar waar Utrecht nog elektriciteit kan produceren, wetende dat dat nooit genoeg voor eigen gebruik zal zijn. De gemeente zal altijd een beroep moeten doen op de regio. Het is begrijpelijk dat de regio daarover niet altijd enthousiast is. Op deze plek komt

35

40

45

50

55

60

een aantal ambities van de gemeente Utrecht bij elkaar. Er kan worden voorzien in de ambities van ondernemers en in energieproductie en lokaal eigenaarschap en het college heeft ook nog de combinatie weten te maken met natuurontwikkeling. De zonneladder is niet serieel bedoeld. Het gaat meer om een afweging van waar iemand nooit tegen kan zijn. Op een dak en bij dubbelgebruik boven een parkeergarage kan niemand tegen zonnepanelen zijn. Bij afdaling op de ladder wordt het ingewikkelder en wordt het dilemma ook groter. Dat proeft zij in dit debat ook. Op dit moment wordt door de decentrale overheden en het Rijk uitgebreid gesproken over hoe zij dit met elkaar gaan doen. Dat overleg is nog niet afgerond, maar er wordt maximaal ingezet op dubbelgebruik. Natuurontwikkeling hoort daar zeker bij. In die zin wordt hier wel degelijk rekening gehouden met de zonneladder.

De heer **Stellinga** (CDA) interrumpeert over de zonneladder. Het was ook de heer Peters opgevallen dat in de stukken niet erg kenbaar is hoe bij dit zonnepark is omgegaan met die zonneladder als toetsingsinstrument. Dat wordt niet erg afgepeld in de stukken. Hij vraagt de wethouder hoe die toetsing is verlopen en of de commissie daarover op papier duidelijkheid kan krijgen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college niet nu pas de keuze maakt dat het de ambitie heeft hier een zonneveld aan te leggen. Dat heeft de raad al eerder aangegeven met de RSU. Daarbij zijn alle plekken onderzocht waar windmolens kunnen worden neergezet of waar grotere zonnevelden kunnen komen. Die zijn in kaart gebracht en de technische haalbaarheid ervan is bekeken. Het college heeft dat aan de raad voorgelegd en heeft aangegeven dat het op dit soort plekken wil komen tot een combinatie van energie, groen en recreatie. De raad heeft daarmee ingestemd en nu heeft het college dat geconcretiseerd.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of de wethouder dan feitelijk niet zegt dat dat hele zonneladderverhaal nu eigenlijk al een gepasseerd station is.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat de raad in ieder geval heeft bekrachtigd dat het college op zoek gaat naar zonne-energie. Dat is niet nieuw. De raad heeft de startnotitie ontvangen in 2021, de programmatische uitgangspunten in 2022 en nu het IPvE. Het wordt steeds concreter en preciezer.

De heer **Peters** (D66) vraagt of het klopt dat de gemeente de doelstellingen die in de RES zijn opgenomen heel moeilijk gaat halen, als de gemeente hier niet die GWh gaat opwekken.

Wethouder **Van Hooijdonk** geeft aan dat de raad in de RSU heeft gekeken naar wat technisch, dus zonder afweging, maximaal kan. Dat heeft het college ook in de RES laten zien. Een deel daarvan, onder andere dit project, heeft het college ingediend als RES-post voor 2030. Als dat kleiner wordt, dan heeft de gemeente minder geboden dan die RES-post. Dat klopt. Dat kan alleen worden gecompenseerd door iets anders dat ook in de RSU staat voor 2030 te realiseren. Maar de koek wordt wel minder groot. Alles wat technisch kan is immers in beeld gebracht. Met de RSU heeft de raad daar een besluit over genomen.

De **voorzitter** ziet dat het 13.00 uur is geweest. Hij stelt voor nu te schorsen. De wethouder moet nog een aantal antwoorden te geven. Hij hoopt dat de commissie na de pauze daarmee binnen een kwartier gereed kan zijn.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 13.02 uur en heropent deze om 14.00 uur.

Lijst van toezeggingen

Agendapunt 7 Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon

Wethouder De Vries komt voor de raadsvergadering van november 2023 met een overzicht van wat wel en niet geheim is.

Wethouder De Vries komt met een raadsbrief over de stichtingskosten en een technische sessie daarover, indien mogelijk in november 2023.

Agendapunt 9 Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen

5 Wethouder Van Hooijdonk komt voor de raadsvergadering met een overzicht van aan wat voor regels iemand moet voldoen en welke procedures hij moet doorlopen bij een (klein) bouwwerk.

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

60

Verslag openbare middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen.

5	Datum	05 okt 2023
	Locatie	Raadzaal, stadhuis
	Verslag door	mw. Saskia Donkers (Notuleerservice Nederland)
	Vaststelling verslag	

Aanwezigen

10 De voorzitter dhr. C. Bos, Wethouder van Hooijdonk mw. L. van Hooijdonk, mw. M. de Vos
(Commissiegriffier), dhr. M. van Heuven (PvdD) dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. J. Cornielje
(PvdA), mw. R. Heijne (GroenLinks), dhr. R. van der Zweth (PvdA), dhr. M. de Pagter (VVD), dhr.
J. Vintges (VVD), dhr. H. Stellinga (CDA), mw. J. Zwinkels (CDA), dhr. R. Peters (D66), dhr. R. van
de Graaf (ChristenUnie), mw. K. Alblas (ChristenUnie), mw. V. Smit (Volt), mw. C. Passier, dhr. M.
15 Usta (DENK), mw. A. Oudejans (Student & Starter), Lid Minnaert (BIJ1), dhr. N. Temming
(Stadsbelang Utrecht).

Afwezigen

geen afwezigen gemeld

20 **Verslag openbare vergadering commissie Stad & Ruimte**

9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject Ock-Zon	25
Toezeggingen.....	
10. Raadsvoorstel Startnotitie Klimaatvisie	28
Toezeggingen.....	
LIJST VAN TOEZEGGINGEN.....	43

30 **9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject Ock-Zon**

De voorzitter geeft aan dat de vergadering wordt hervat met het beantwoorden van de vragen die er nog overgebleven waren van de vergadering van de ochtend.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er een vraag gesteld is of het park niet verder in het Noorden kan? Op die bewuste locatie kan er een moerasbos gecreëerd worden, tevens kan er recreatief een fietsverbinding gemaakt worden. De heer van Heuven heeft gevraagd naar de noodzaak van de fietspaden. Ze willen ook recreatie mee laten groeien. Verwacht wordt dat dit een extensief gebied blijft en daardoor de recreatie niet beduidend zal toenemen. De vraag of er woningbouw is overwogen kan beantwoord worden met nee dit is niet het geval. Het moet het groene buitengebied van de stad blijven en is niet aan de orde.

De heer Usta (DENK) vraagt nogmaals of er een mogelijkheid bestaat om dit te bekijken vanwege de woningnood?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er op verschillende vlakken hoge nood is, niet alleen aan woningen maar ook aan natuur en recreatie en cultuurhistorie.

- 5 **De heer Usta** (DENK) vraagt nogmaals of er verkend kan worden of er een combinatie te maken is tussen belangen? Mogelijk kan er meer uitgehaald worden.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat dit niet mogelijk is te bekijken.

- 10 **De heer Usta** (DENK) geeft aan dat het niet mogelijk is, dus vandaar de vraag het toch mee te nemen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat het niet wenselijk is en er geen behoefte is aan verkenning.

- 15 **Wethouder van Hooijdonk** geeft uitleg over het proces en het is altijd dat er een aantal zijn die voor en tegen zijn. Ze is van mening dat ze geen grote steken hebben laten vallen.

- 20 **De heer Stellinga** (CDA) geeft aan dat hij het gevoel heeft dat dit het plan is en dat het zo moet blijven zoals het ook al 2 jaar geleden was. Hij lijkt meer een uitwerking van wat er al lag dan dat er aanpassingen zijn gedaan.

- 25 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat er wel degelijk zaken zijn aangepast. Er zijn al meerdere gesprekken geweest zoals keukentafelgesprekken en er zijn ook nog andere gesprekken geweest in het proces.

De heer Stellinga (CDA) vraagt wat de aanpassingen zijn dan?

- 30 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat het plan al was vormgegeven met heel veel inspraak van mensen. Dat de panelen zo laag zijn is al een inspraak, dat er buffers zijn tussen de bewoners en het zonneveld is al een resultaat van de inspraak. Aan de andere kant kijken initiatiefnemers ook naar een business case en moet het in balans blijven. De verwachting is dat deze wel haalbaar is waardoor er geen verwachtingen zijn dat initiatiefnemers zouden afhaken.

- 35 **De heer Vintges** (VVD) geeft aan dat hij nog een vraag had gesteld over de cirkelregulering die in de nota staat heeft opgebracht. Deze vraag is nog niet beantwoord. Hierbij wordt je van het ene naar het andere document gestuurd en is het niet meer te begrijpen en ook niet voor de bewoners.

- 40 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat er naar eerdere besluiten wordt verwezen heeft er mee te maken dat het plan verfijnd wordt. Je geeft een opdracht over de ontwikkeling van de stad en daarmee een opdracht aan het college. Er waren ook vragen over eigenaarschap en of er een risico is over een transactie met een investeringsmaatschappij, dit is niet de intentie maar is nooit geheel uit te sluiten. Het eigenaarschap is verdeeld over de bewonerscoöperatie, de grondbezitters en de Wind Unie. De vraag waarom niet 50% lokaal eigenaarschap, de grondeigenaren zijn ook lokale bewoners dus in zekere zin ook lokaal.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt wat de gemeente doet om een hoger percentage lokaal eigenaarschap te bevorderen?

- 50 **Wethouder van Hooijdonk** vindt het een goede mix. De kennis van Wind Unie, die ook een coöperatieve partij is, is erg fijn om erbij te hebben naast de bewonerscoöperatie.

Gemiste antwoorden

- 55 **Mevrouw Alblas** (ChristenUnie) heeft geen antwoord gehad op de hoogte van de panelen, die is wel beantwoord maar niet over het verder uit elkaar plaatsen van de panelen. Ze heeft nog een andere vraag.

De voorzitter geeft aan dat de andere vraag in de tweede termijn komt.

- 60 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat dit ten koste gaat van de capaciteit, wat weer een zakelijk argument is en mogelijk initiatiefnemers afhaken.

De voorzitter vraagt nogmaals of alle vragen uit de eerste termijn zijn beantwoord en hij overgaat naar de tweede termijn.

5 **Tweede termijn**

Mw Alblas geeft aan dat er een onderzoek is van de Universiteit Wageningen dat een Zuid opstelling met een hoek van 25° beter zou zijn voor de opbrengst. Is Wethouder van Hooijdonk bereid daar naar te kijken wat dit zou kunnen opleveren?

10 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat er wordt nagedacht over een motie over de opslag om deze zo goed mogelijk en groen mogelijk in de omgeving in te passen.

De heer Stellinga (CDA) denkt graag mee met de motie van D66. Zij blijven vinden dat het participatieproces niet goed is gelopen.

15

De heer Vintges (VVD) Wat betekent de beoordeling van de Rijksdienst precies? Is deze uitspraak bindend? RSU 2020 is vastgesteld maar in de vergadering van 15-06-2021 is er aangegeven dat er over de gebieden nog gesproken kon worden. Dit wordt summier beschreven en waar duidt ze dit op?

20

De heer van Heuven (PvdD) de weidevogels moeten wel worden meegenomen omdat ze hier geen extra beleid op gaan doen. Het nieuwe bos zou 5 ha nieuw bos zijn en dus ook 5 ha boscompensatie, hier wil hij wel graag antwoord op. Gevraagd wordt of dit gebied emissie vrij ontwikkeld kan worden omdat het vrij dicht bij een Natura 2000 gebied ligt.

25

De heer Usta (DENK) te kortaf en overweegt een motie in te dienen met betrekking tot woningbouw.

30 **Wethouder van Hooijdonk** De oost/west opstelling is gekozen uit natuurhistorisch oogpunt en vanwege de piekbelasting. Het RCE, dat betekent dat er hierna een advies komt en dat ze zich er zo veel mogelijk aan gaan conformeren.

De heer Vintges (VVD) De vraag was of de raad over dit advies nog een besluit kan nemen.

35 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat als er wordt ingestemd met het voorstel dan wordt er ook ingestemd met de verklaring van geen bedenkingen. Het is geen apart beslismoment van de raad. Wat betreft de zoekgebieden staat de RSU voor alle gebieden is nog een plan MER gedaan. Wat nog kan is nog een project MER doen. Als de raad instemt met het integrale programma van eisen dan stemt u ook in met de keuze van het zoekgebied. In de klimaatvisie worden de
40 zoekgebieden nog beter geborgd. Voor wat betreft het vraagstuk over de bomen is het onduidelijk wat de fixatie op het label is. Het is inderdaad de bedoeling dat het aantal bomen toeneemt. Rijkswaterstaat moet ook aan boscompensatie doen als het tracébesluit er komt. Het maakt voor het aantal bomen in de stad niet uit, enkel ze worden door Rijkswaterstaat betaald en hoeft de gemeente hier geen geld voor vrij te maken.

45

De heer van Heuven (PvdD) De coalitie heeft ook de intentie 60.000 bomen bij te planten en dan kunnen deze bomen van Rijkswaterstaat ergens anders komen.

50 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat ze dit goede bomen vindt en waar de bomen van Rijkswaterstaat komen maakt niet uit. Het is een administratief proces en niet dat er een label aan een boom gehangen kan worden.

55 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) vraagt bevestiging dat als het geld van Rijkswaterstaat dan hier gebruikt wordt voor bomen, dat het geld dat de stad zou uittrekken voor bomen dan anders ingezet wordt?

60 **De wethouder** geeft aan dat alles wat de gemeente niet hoeft te betalen is meegenomen en dat geld komt uit het groenprogramma en voor een deel uit een grondverwerving budget. Het geld uit het groenprogramma zal dan elders ingezet worden. Voor wat betreft de weidevogels is het westelijk gebied nog wel geschikt hiervoor. Dit kan onderdeel worden van de gebiedsafspraken. Dit kan onderdeel van gesprek zijn om dit in het type beheer nog te bespreken. Natura2000 en

zero emissie: de impact moet neutraal zijn maar deze vraag kan niet geheel beantwoord worden. Dit wordt samen met de vraag van de heer Peters naar de raad en kan er een eerste reflectie gegeven worden of het mogelijk is met zero emissie te ontwikkelen.

5 **Gemiste antwoorden**

Alle vragen zijn beantwoord.

De voorzitter geeft aan dat het een B stuk is en dat hij een aantal moties heeft gehoord. Hij vraagt de commissie een inschatting te maken van de besprekingsduur voor de vergadering van 2 november.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan ook nog een motie te overwegen over de plaatsing van de panelen.

De voorzitter vraagt naar de hoeveelheid sprektijd en er wordt ingestemd met 30 minuten.

10. Raadsvoorstel Startnotitie Klimaatvisie

De voorzitter geeft aan dat er 120 minuten staan en dat hij deze tijd ook goed in de gaten houdt. Met het vaststellen van de klimaatvisie geeft de raad de opdracht aan de college voor het uitwerken van de klimaatvisie binnen de kaders die in de startnotitie zijn opgenomen. De voorzitter gaat meteen door naar de raad omdat hij vermoedt dat er veel bedenkingen zullen zijn over de klimaatvisie.

Eerste termijn

De heer Peters (D66) benadrukt eerst dat het een uiterst waardevolle stap is. Als deze visie wordt vastgesteld stelt het de raad in staat om meer te sturen. Het is dan ook goed dat er duidelijke scenario's worden voorgelegd aan de raad met duidelijke knoppen waaraan gedraaid kan worden. Hoe zorgt het college ervoor dat de scenario's zo neutraal mogelijk worden gepresenteerd? De rol van het klimaatpanel wordt benadrukt en dat ontbreekt in de startnotitie. Het panel zou een significante rol gaan spelen. Hoe kan het dat dit niet terug te vinden is? Er is weinig terug te lezen hoe inwoners en bedrijven betrokken worden bij de totstandkoming. Hier is nog wel een brief over gestuurd eind vorige week maar deze is onvoldoende voor hen. Het was een harde eis dat het klimaatpanel een duidelijke en centrale rol speelt bij de ontwikkeling van de klimaatvisie. Is de wethouder bereid dit serieus te overwegen?

Mevrouw Zwinkels (CDA) wist de heer Peters dat er op 25 oktober een gesprek staat gepland en zo ja, wat zou hij dan nog meer willen?

De heer Peters (D66) geeft aan dat een gesprek te weinig is. De klimaatvisie is heel breed en gaat over heel belangrijke onderwerpen en je wil bij de uitwerking van die onderwerpen ook vaker overleggen met het klimaatpanel. Hiermee kun je op een mooie manier de stad betrekken. Hij gaat verder met het feit dat draagvlak essentieel is bij elke maatregelen die genomen gaat worden en dit moet niet onderschat worden. Welke stappen worden ondernomen om draagvlak te waarborgen? Hoe wordt de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de voorgestelde maatregelen gemeten? Kan dat inzichtelijk worden gemaakt? Is de wethouder bereid om deze indicatoren mee te nemen in de scoring van de maatregelen?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het eens met wat de heer Peters aangeeft. Is D66 niet teleurgesteld omdat het woord draagvlak maar een keer is genoemd? Het is nergens als uitgangspunt of criterium genoemd. Zou dat niet aangepast moeten worden in het voorstel?

De heer Peters (D66) geeft aan dat de heer Dijkstra zo verder hoort bij de verdere inbreng en het hier inderdaad mee eens is.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat draagvlak niet iets is dat je technisch kunt meten. Terwijl het gaat over maatschappelijke aanvaardbaarheid en dat kan nog weleens schuren. Hoe weeg je dit mee?

5 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat draagvlak heel breed gaat. Het gaat er om wat je als stad wilt en hoe de bewoners daarbij betrokken kunnen worden. In het klimaatpanel zit een mooie vertegenwoordiging van de hele stad en kun je goed gebruiken om dat te toetsen.

10 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat de heer Peters er dan vanuit gaat dat er vanuit het klimaatpanel automatisch draagvlak is. De vraag was ook hoe je dit weegt, vanuit de visie en het belang van de maatschappij van wat urgent is en wat er moet gebeuren.

15 **De heer Peters** (D66) is het hier mee eens, er moet nog in kaart gebracht worden hoe het draagvlak is bij bepaalde mensen en wat de impact, de kosten zijn en de CO2 reductie is. Daarna kan de raad beslissen aan welke knoppen ze willen draaien en op welke maatregelen ze willen inzetten. Wat betreft de techniek gaat de heer Peters verder over de scope 3 emissies. Deze zijn lastig te berekenen maar wel cruciaal gezien de ambitie van de stad op het gebied van circulaire economie en dan heb je heel vaak te maken met indirecte CO2 emissies en hopenlijk ook reductie. D66 wil dat het college meer gaat doen dan enkel verkennen. Laten we pionieren op dit gebied zodat andere gemeenten en instanties daar een les uit kunnen halen. Is de wethouder bereid dit in kaart te brengen?

20 **Het lid Minnaert** (BIJ1) vraagt hoe je deze indirecte emissies dan gedefinieerd, wat valt daar onder?

25 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat dit een goede vraag verhelderende vraag is. Als stad wordt er ingezet op maatschappelijk verantwoord inkopen. Doordat er lokaal ingekocht wordt vermindert dat de CO uitstoot door minder vervoersbewegingen, dit zijn scope 3 emissies. Deze worden nu niet meegerekend. Er wordt nu vooral ingezet op 1 en 2 emissies en dat komt rechtstreeks uit de schoorsteen. De grootste winst valt te behalen op scope 3 emissies.

30 **Het lid Minnaert** (BIJ1) vraagt of die scope 3 emissies die buiten de stad plaatsvindt voor D66 ook onder onze verantwoordelijkheid vallen?

35 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat we een keuze hebben in wat we kopen dus zeker ook verantwoordelijk daarvoor zijn. Verder gaat het over de conflicterende doelstellingen met andere thema's. Er worden thema's genoemd als woningbouw of ondergrond maar ondertussen moet de raad een zo helder mogelijke en op feiten gebaseerde belangenafweging kunnen maken. Hoe gedetailleerd wordt dit in kaart gebracht? D66 zou graag een afweging willen maken tussen het aantal huishoudens dat van groene stroom wordt voorzien aan de ene kant en het aantal nieuwe woningen of voorzieningen dat wordt gebouwd aan de andere kant, zo wordt het tastbaar. Hoe zit het met andere thema's zoals sport, economie en cultuur die ook weer schaarse ruimte in beslag nemen? Hoe gaat het college conflicten met thema's in kaart brengen en welke afweging er is gemaakt en bij welke thema's dat niet gebeurt? Er is waardering voor de grondigheid waarmee de scoring is aangepakt. Hoe wordt de impact op inwoners en bedrijven gemeten? Welke indicatoren liggen ten grondslag aan die impact? De uitvoerbaarheid voor wat betreft het draagvlak op korte en lange termijn in kaart brengen. Het zou zonde zijn als iets op de lange termijn wel goed uitvoerbaar is maar op de korte termijn niet minder scoort. Is de wethouder bereid die splitsing te maken? Tot slot wordt er terecht gezegd dat de scoring een momentopname is, daarom is het van belang inzichtelijk te maken per maatregel hoe veranderlijk deze is. Veranderingen met weinig verandering kunnen sneller opgepakt worden. Terwijl veranderlijke maatregelen weer onzekerder zijn. Is de wethouder ook daartoe bereid? Tot zover de inbreng.

50 **De heer van Heuven** (PvdD) vraagt wat D66 vindt van het doel om zo snel mogelijk en zo schoon mogelijk reductie van CO2 uitstoot te doen realiseren in deze klimaatvisie, is dit niet te vrijblijvend?

55 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat hij er blij mee is om zo snel mogelijk en schoon mogelijk te reduceren wat mogelijk is. We moeten kijken waar nu draagvlak voor en in de toekomst en minder discussiëren over of het klimaatneutraal moet. Hij wil zo snel mogelijk aan de slag gaan om zoveel mogelijk CO2 te reduceren.

De heer van Heuven (PvdD) is het eens met zo snel mogelijk gaan reduceren en de discussie klimaatneutraal die hoeft niet meer. Er moet toch wel een kader of een doel zijn om naar toe te werken?

- 5 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat er bij de verdere uitwerking naar de verschillende scenario's gekeken gaat worden en daar weer doelstellingen op komen.

De heer van Heuven (PvdD) vindt dat de groene partijen toch zouden moeten kiezen voor een zo hoog mogelijk doel? Vraag ook dadelijk aan de wethouder maar ook aan de heer Peters is

- 10 waarom staat er geen concreet doel in dit stuk?

De heer Peters (D66) vindt dat het zoeken is naar spijker op laag water, we moeten gewoon aan de slag om zoveel mogelijk CO2 te besparen en niet te veel discussiëren maar zo snel mogelijk beginnen.

- 15 **Mevrouw Smit** (Volt) vraagt waarom het stellen van doelen tegenstrijdig zou zijn met het alvast aan de slag gaan? Het hoeft niet tegenstrijdig te zijn.

- 20 **Dhr Peters** (D66) geeft aan dat het niet gaat of er nu al doelen worden gesteld die nog wel naar voren komen bij de uitwerking ook de maximale doelstellingen. Deze discussie moet gevoerd worden als de klimaatvisie voor hen ligt.

- Mevrouw Smit** (Volt) geeft aan dat voor de energietransitie vindt plaats in de leefomgeving van de inwoners en de overgang naar duurzame energie reikt achter de voordeur. Het essentieel is dat inwoners meedoen in de energietransitie. In de EDVW commissie van 20 april hebben ze aangekondigd een initiatiefnota te schrijven om inwoners een centrale positie te geven. In het debat over de voorjaarsnota is dit nogmaals benoemd en de heer Dijkstra heeft toen een motie aangekondigd om de waarden, invloed, eigenaarschap en zeggenschap toe te voegen als randvoorwaarden voor het beoordelen van warmteplannen. Na goed beraad is de weg gekozen van principes voor het energiesysteem waar alles in balans wordt afgewogen. Hiermee doe je recht aan de complexiteit van het energiesysteem en worden de lusten en lasten eerlijk afgewogen. Je geeft ook ruimte aan lokale initiatieven. Ze waren verrast om leidende principes terug te lezen. Tussen de uitgangspuntennotitie is nog een grote kloof tussen verbeelding en praktijk. Zij zien kansen om het energiesysteem gewicht te geven en minder vrijblijvend te maken. Energie gaat er anders uitzien, het wordt lokaal opgewekt en opgeslagen. Deze overgang is niet makkelijk en vraagt om een flexibele rol van de overheid. Maatwerk is noodzakelijk per wijk, buurt of werklocatie met het oog op netcongestie. Dit vraagt om een duidelijke richting. Het woord met in de startnotitie is ambigu en niet duidelijk op wie dit betrekking heeft. Ze willen ruimte voor lokale initiatieven en dat deze actief door de gemeente worden ondersteund ook om zich te kunnen identificeren als warmte of energie gemeenschap. Op dit moment wordt lokaal eigenaarschap niet bevorderd. Je moet het opnemen tegen gevestigde partijen die op een aantal criteria beter scoren terwijl dit voorbij gaat aan de waarden van lokale initiatieven zoals draagvlak en zeggenschap. We moeten alles op alles zetten om die initiatieven te ondersteunen en niet doden. Noodzakelijk is lokaal voor draagvlak. Verder staat er dat er invulling aan randvoorwaarden wordt gegeven om doelen te behalen ook al voegen deze niets toe aan CO2 reductie. Zeggenschap en lokaal eigendom wordt gezien als noodzakelijk voor draagvlak. Inwoners moeten zeggenschap hebben over hun directe leefomgeving, daarop willen ze het principe aanpassen. Ze gaan van leidinggevende principes naar richtinggevende uitspraken en ze zien kansen voor de onbewuste voorzet en zij doen met hun initiatiefvoorstel een handreiking om in co-creatie met het college en de raad de klimaatvisie vorm te geven. Ze zien namelijk een gat tussen de gemeente en de inwoners en met de leidende principes komen we er niet, maar met hun initiatiefvoorstel wel.

De voorzitter vraagt wanneer dat initiatief wordt verwacht?

- 55 **Mevrouw Smit** (Volt) geeft aan voor het eind van het jaar in de commissie en begin komend jaar in de raad.

De heer Peters (D66) werd getriggerd over we gaan van een centrale naar een decentrale energievoorziening. Kan dit verder uitgelegd worden?

- 60 **Mevrouw Smit** (Volt) geeft aan dat met neuscongestie er gekeken moet worden naar lokale oplossingen naar overbelasting van het net. Waar kan een ander energiesysteem, maar ook een

balans tussen zon en wind. We moeten naar een ander energiesysteem van een grote energie aanbieder. Dit moet meer met elkaar communiceren.

5 **Dhr. Peters** (D66) vraag of het alleen om elektriciteit gaat en niet gekeken wordt naar warmte wat centraal geregeld gaat worden?

Mevrouw Smit (Volt) antwoord: nee je kunt het niet meer los van elkaar zien, er zijn allerlei manier oplossingen voor het hele energiesysteem, het is niet meer zwart/wit. We moeten daar in de toekomst flexibeler naar kijken waar welke oplossing past.

10 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) als CDA willen ze een ambitieus,realistisch en sociaal klimaatbeleid. De termen, maximaal ambitieus, streven naar een zo groot en snel mogelijk, maatschappelijk aanvaardbaar, acceptabel en zaaglijn en de grens opzoeken zijn niet de termen die zij hun gedachten hebben.Ze willen een hoopgevend perspectief en dat gaat verder dan het wel of niet hebben van maatregelen en het klinkt als een uitvoeringsplan terwijl dat het om een visie moet gaan. Komt er na die visie ook wel een beleidsnota conform de nieuw afgesproken structuur? Op pagina 2 staat wel iets maar dit moet duidelijker. Graag ook een visie op trends en ontwikkelingen in de samenleving en ook op het gebied van technologie. Er ontbreekt ook strategievorming: wat doen we eerst en wat doen we later. Zij zien anders geen meerwaarde aan een nieuwe visie maar meer een herijking van het bestaand beleid. Het lijkt erop dat er op nul begonnen wordt en er nog niets gebeurt. Wat zijn de kosten van het opstellen van deze visie en de beleidsnota die hierop volgt? Daarover is niets te lezen in het raadsvoorstel. Wat betreft de inhoud vindt CDA het belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Inzicht in het eigen vastgoed, bij de eigen programma begroting was die er nog niet, is deze er inmiddels al wel? Ook regeldruk inventariseren, waar kunnen we het makkelijker maken.

25 **De heer van Heuven** (PvdD) geeft aan het een goed punt te vinden: het goede voorbeeld geven en inzicht geven in het gemeentelijke vastgoed, wat een beladen punt is. In hoeverre vindt het CDA dat er in een vervolgnootie duidelijkheid moet komen of er budget is om het vastgoed te verduurzamen?

30 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan het een terechte vraag te vinden en de data zou er al moeten zijn. Met de tegenbegroting hebben ze die proberen te achterhalen maar die gegevens waren er niet. Het begint wel bij inzicht, zeker als je anderen wilt verleiden om dit gedrag te volgen.

35 **De heer van Heuven** (PvdD) vraagt wat het CDA vindt over dat er ook budget moet zijn?

40 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan dat dit ook de reden was voor de tegenbegroting, maar die info was er niet dus hebben zij geen realistisch voorstel kunnen doen. Realistisch is soms ook faseren om het ook uitvoerbaar te maken. Verder, met het kopje participatie, delen zij de mening van D66 dat er meer voor nodig is dan een gesprek met het klimaatpanel. Ook de oproep van Volt tot eigenaarschap wordt gedeeld, De initiatieven en betrokkenheid van inwoners moet worden gestimuleerd. Hoe gaat het participatietraject voor dit document eruit zien? Er schijnt ook nog een gelijktijdig traject te lopen rondom locatie rondom energieopwekking. Gaat dit door hetzelfde bureau uitgevoerd worden? De nieuwe methode over waardeoordelen van participanten, Wat als niet het maximale scenario eruit komt? Hoe zit het met samenhang en het overzien van gevolgen? Participatie is nog heel vaag en warrig. Hoe worden de rekenkamer aanbevelingen overgenomen en toegepast met betrekking tot participatie? Worden scholen en onderwijs ook betrokken? Er moet meer gedaan worden aan duurzaamheid van spullen, hier zit veel CO2 uitstoot van huishoudens, hier mag veel meer aandacht aan besteed worden. Het verduurzamen van kleding bij consumenten maar ook bij ondernemers. Is het college bereid dit te promoten?

45 **De heer Peters** (D66) is blij dit te horen dit zijn Scope 3 emissies, kan CDA zich in zijn punt vinden?

50 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan dat ze zich daar inderdaad in kunnen vinden. Er gaat ook een Europese wetgeving komen over scope 3 emissies. We zitten in een startnotitie en ze wil ambtenaren hierin ook wel ruimte geven.

55 **De heer Peters** (CDA) vraagt of we niet juist gaan pionieren op dit vraagstuk?

5 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan dat je dan uitkomt bij de vraag waar de politiek voor is? Het mag stelliger in de startnotitie maar laten we het begrijpbaar houden en niet te technisch. Laten we breder kijken en het tastbaar maken. Door met de eigen inbreng. De gemeente kan ook een rol spelen bij het verzorgen van fysieke infrastructuur zoals wijk depots, repairshop ed, maar ook een buurtbatterij zoals Volt ook al aangaf om op collectieve wijze te verduurzamen. Graag een reactie van het college. Het moet toegankelijk zijn voor iedereen, ook op sociaal vlak zien zij dit veel meer terugzien in de startnotitie. Hoe worden ambtenaren hierop uitgedaagd en mogen zij ook fouten maken en blijven ontdekken naar nieuwe alternatieven? Zij vonden het heel vreemd voor de 10 bouwindustrie en landbouw. Moet de stad Utrecht het over de landbouw hebben, wat nagenoeg niet aanwezig is, kunnen we niet beter naar relevante sectoren kijken. Kan de wethouder hier antwoord op geven? Wat betreft energie, wat kun je doen met parkeerplaatsen en meer ruimte benutten met zonnepanelen. Bij windmolens de zin "wij schuwen geen middelen" voelt niet goed, dit zouden ze graag anders insteken. CDA ziet graag dat we blijven versnellen en niet afwachten. 15 Ze gaan nog beraden of zij de startnotitie gaan steunen.

20 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat de klimaatvisie een stip op de horizon moet zijn en geen hoog technisch document maar een leidraad hoe we op een rechtvaardige manier de grootste crisis van deze eeuw gaan aanpakken. De rode draad dient klimaatrechtvaardigheid te zijn. Hoe nemen we de meest kwetsbare mee in de ambities?

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of daar niet een doelstelling bij hoort?

25 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat met het aannemen van de nieuwe beleidscyclus ook de visie opgenomen, deze moet breed bekeken worden en hoeft niet gedetailleerd.

Mevrouw Smit (Volt) snapt niet waarom er geen doelstelling is, dat heeft niets te maken met een brede visie. Graag meer uitleg.

30 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat een doelstelling oké is maar het hoog technische hoeft geen doel van de klimaatvisie te zijn.

35 **Mevrouw Smit** (Volt) vraagt of ze het goed begrijpt dat de heer Cornielje ook graag een doel wilt en welk doel zou het zijn dan?

40 **De heer Cornielje** (PvdA) gaat zich niet committeren aan een exact doel. Het gaat er om dat het doen niet te concreet hoeft te zijn op dit moment. Het betoog wordt vervolgd. De Utrechter zelf dient te profiteren van duurzame stroom en niet alleen bedrijven. PvdA is benieuwd naar de mening van de wethouder over het energie ontwikkelbedrijf, in het coalitieakkoord wordt vermeld dat hier onderzoek naar is gedaan, maar hoe ver zijn we daarin en hoe staan we daarin en kan dit worden meegenomen in de visie? De visie zal getoetst worden op deze 3 thema's: klimaatrechtvaardigheid, ambities van gemeentelijke deelneming aan energieproductie en 45 bewoners die zelf kunnen profiteren van lokale opwekking. Hoe wordt dit document een stuk dat gaat leven? Hoe zorgen we ervoor dat al het beleid van de gemeente aan deze visie wordt getoetst? Hoe kan de raad aan de klimaatvisie toetsen of die doelen worden behaald? CO2 is objectief te meten, maar klimaatrechtvaardigheid is veel lastiger om te meten. Hoe geeft de wethouder hier handvatten aan?

50 **De heer Peters** (D66) is blij te horen dat het moet blijven leven. Kan een klimaatpanel hier aan bijdragen?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat als het panel meedenkt, het van waarde kan zijn.

55 **Mw. Zwinkels** (CDA) vraagt hoe de PvdA andere groepen wil gaan betrekken.

De heer Cornielje (PvdA) wil deze vraag doorspelen naar de wethouder over hoe nemen we zoveel mogelijk Utrechters mee kunnen nemen. Dit moet ook per geval bekeken worden als er een plan is. Het is goed dit in de klimaatvisie te verwerken.

60 **Mw. Zwinkels** (CDA) zegt u dan het per project te bekijken? of gaan we ook breder deze gehele klimaatvisie voorleggen aan de stad?

De heer Cornielje (PvdA) Het is lastig, vandaar de tweede vraag hoe dit te meten is. Daarom moet er een handvat komen hoe dit te toetsen is aan het beleid.

5 **Mw. Zwinkels** (CDA) vraagt: wanneer is de PvdA tevreden over de participatie in de totstandkoming van de klimaatvisie?

10 **De heer Cornielje** (PvdA) we moeten bewoners meenemen en de kans geven ook inspraak te hebben, maar het is ook een vraag aan het college. Wij beoordelen of dat wij deze principes die zij meegeven ook goed vinden.

Lid Minnaert (BIJ1) vraagt hoe PvdA klimaatrechtvaardigheid gedefinieerd is?

15 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat klimaatbeleid ervoor kan zorgen dat ongelijkheid in de samenleving wordt vergroot. Klimaatbeleid accelereert onrechtvaardige ongelijkheid die in de samenleving al zitten. Die ongelijkheden willen ze tegengaan.

20 **Lid Minnaert** (BIJ1) Hier gaan ze deels in mee, echter gaat klimaatbeleid verder dan alleen Utrecht deelt hij dit?

De heer Cornielje (PvdA): Absoluut.

Lid Minnaert (BIJ1) vraagt hoe dit eruit moet zien?

25 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat er veel verschillende afwegingen zijn. Bijvoorbeeld de productie van batterijen onder slechte omstandigheden, die zou je er ook in kunnen verwerken. Daar heeft BIJ1 de PvdA aan hun zijde om dit aan te pakken.

30 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) is de pvda nu wel of niet tevreden met de manier waarop de participatie in dit raadsvoorstel is verwerkt?

35 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat het gaat om de startnotitie die nog niet uitgewerkt is. Het is te vroeg om te oordelen, daarvoor moet de visie in zijn volledigheid bekeken worden. Participatie is wel een belangrijk punt en daar heeft EenUtrecht de PvdA aan zijn zijde.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) snapt het antwoord niet, er staat al heel veel in over participatie, daar kun je dan toch wel een oordeel over hebben. Staat het er nou goed in of niet of moeten we hierop amenderen?

40 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan dat hij het belangrijk vindt dat de uiteindelijke klimaatvisie handvatten moet hebben waarop ze participatie kunnen beoordelen. Dit wordt nu aan de wethouder meegegeven. Het is te vroeg om te zeggen dat er geen rekening gehouden wordt met participatie.

45 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) zij zullen zeker samen met Volt en D66 met iets gaan komen om de startnotitie bij te stellen dat zaken als impact aangevuld worden met draagvlak en eigenaarschap en dat als criterium meenemen voor participatie. Zal de pvda het daarmee eens zijn?

50 **De heer Cornielje** (PvdA) geeft aan net een betoog te hebben waarin hij ook eigenaarschap meenam als belangrijk principe en kijkt graag mee naar het voorstel.

55 **Mevrouw Oudejans** (Studenten & Starter) geeft aan dat een concreet doel mist in de startnotitie over hoeveel en hoe snel we dat gaan doen. Wat zijn de richtlijnen, dit zorgt voor duidelijkheid. De scope 3 emissies zijn lastig te berekenen en er wordt aangegeven dat er geprobeerd wordt deze mee te nemen. Dat is vrij voorzichtig geformuleerd gezien er 80% van de uitstoot van bedrijven binnen deze scope valt. Zij vragen de wethouder te onderzoeken waar deze scope 3 emissies vandaan komen en welke stappen er gezet gaan worden om deze emissies te verminderen en daarmee steunen zij D66. Er wordt in de startnotitie geen waarde gegeven aan de verschillende elementen waardoor alles even veel drukt. Zo zouden de kosten even belangrijk zijn als de effecten van de maatregelen. Blijft de weging van de scoring gelijk in de uiteindelijke klimaatvisie

gelijk en zo ja waarom heeft de wethouder hiervoor gekozen? De verschillende uitstoot soorten worden genoemd als equivalenten de uitstoot methaan, lachgas F-gassen zijn ook belangrijk om mee te nemen en willen ook daarvan weten waar ze vandaan komen en welke maatregelen genomen kunnen worden om de uitstoot te verminderen. Kan de wethouder hier toezeggingen doen in de uiteindelijke klimaatvisie?

De heer Peters (D66) snapt de wens maar gaat het ook heel ingewikkeld maken. Het is omgezet naar CO2-equivalenten om het simpel te houden. Is Student & Starter het hiermee eens?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat het zeker behapbaar moet blijven en tegelijkertijd is het belangrijk om te weten waar de CO2-equivalenten vandaan komen. De insteek van de visie blijft hangen in het nu, maar het is ook noodzakelijk om vooruit te kijken. In de conceptversie van het nationale plan, energiesystemen en de jonge klimaatagenda 2040 wordt gekeken naar hoe Wethouder van Hooijdonk er in de toekomst uit zal gaan zien en dan teruggedeneerd naar wat vandaag nodig is. De wethouder wordt gevraagd de klimaatvisie op te stellen met deze manier van denken. Student & Starter ziet de klimaatvisie als een positieve stap naar een gezondere en betere stap en zo zien visie ook graag geschreven. Het gaat niet alleen om kosten maar er moet ook gekeken worden naar wat we naartoe willen. De wethouder wordt nadrukkelijk gevraagd de opbrengsten in kaart te brengen. Er wordt gesproken over het verkennen van maatregelen die verbinding met elkaar hebben, dat kan ambitieuzer door een combinatie te maken tussen mitigatie en adaptatie die veel met elkaar te maken hebben. Bijvoorbeeld isoleren om de kou maar ook de warmte buiten te houden. De wethouder wordt gevraagd deze slimme combinaties als doel te zien.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan het eens te zijn met de toekomstige trends en ontwikkelingen en het positief benaderen. Moet de startnotitie dan niet op de schop?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) vind het helemaal op de schop nemen iets te extreem: er kunnen wel moties over ingediend worden en daar willen ze graag over meedenken.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan niet meteen heel technocratisch te willen worden maar als de baten moeten worden meegenomen terwijl het over een visie gaat. Is het niet veel beter de strategische lange termijn hierin meenemen en niet alleen de baten toevoegen.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) is het deels eens maar vind het ook belangrijk dat er gekeken wordt naar wat we nu kunnen doen en een zo positief mogelijke impact maken op later.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of mevrouw Oudejans dat zaken ook in de juiste volgorde gedaan worden? Dit zou dan nu niet als onderdeel van een klimaatvisie op tafel liggen.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat het hele pakket in de visie moet komen te staan.

De heer Peters (D66) vraagt of Student & Starter ook bereid is om samen met D66 de handschoen op te pakken en jongeren te betrekken?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter), zeker is het belangrijk dat jonge mensen betrokken worden in de participatie zowel bij de visie als de uiteindelijke uitwerking.

De voorzitter geeft aan ook in de bloei van zijn leven te staan en betrokken wil worden.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat D66 en Volt al over draagvlak gesproken hebben en hier kunnen ze zich bij aansluiten. Ze kijken uit naar de klimaatvisie en hebben goede hoop op een stevige aanpak.

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan hoge verwachting te hebben, maar is teleurgesteld in de klimaatvisie. Er was een klimaatvisie beloofd maar het is meer een energievisie geworden. De oplossingen hebben lokaal een positief maar globaal negatief. Er wordt van fossiele brandstoffen overgestapt op andere niet hernieuwbare mineralen en metalen. De geschiedenis herhaalt zich. Het zuiden wordt uitgebuit en uitgeput voor de welvaart van het westen. Overzeese gebieden kapot om elektrische auto's te maken met grondstoffen die we hier niet hebben. In West Papoea

worden de bestaansrechten van de gemeenschappen en de biodiversiteit bedreigd voor de nikkel, koper en kobalt die hier te vinden zijn. Land wordt afgepakt en zelfs mensen vermoord en natuurgebieden kapot gemaakt. Om echt rechtvaardig beleid te maken moet er verder gekeken worden dan de stadsgrenzen. Realistisch over de crisis betaalbaar maken van oplossing bij de wortel aanpakken. Klimaatrechtvaardigheid begint bij dekolonisatie. De Rabobank investeert in de fossiele industrie en maakt buiten de stad ongekennde schade, wat maakt het dan uit dat het pand in Utrecht duurzaam en energieneutraal is. Dit is greenwashing washing mede mogelijk gemaakt door de gemeente Utrecht. We moeten realistisch zijn over de crisis waar we middenin zitten en waar de inwoners nu al de gevolgen van ervaren hoe verduurzaamde initiatieven alles onbetaalbaar maken. Het vraagt om oplossingen die het probleem bij de wortel aanpakken. Ons klimaatbeleid moet de levens van de meest kwetsbare groepen mens, dier of plant binnen of buiten de stad centraal stellen. Hier bedrijven aanpakken die ergens anders schade aanrichten. Dat betekent niet dat inwoners direct of indirect moeten opdraaien voor de kosten van de klimaatcrisis. De wethouder wordt gevraagd niet alleen te kijken naar binnen onze stadsgrenzen maar ook daarbuiten. Niet enkel te kijken naar CO2 maar ook naar biodiversiteit, mensenrechtenschendingen en bedreigingen van leefgebieden, maar ook kijken hoe het beleid de ongelijkheid in de stad verergerd. Een koloniale energietransitie is geen optie.

Dhr. Peters (D66) vraagt hoe je dit behapbaar kunt maken?

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan door te nationaliseren en te vergroenen.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt of ze dit op gemeentelijk niveau willen doen?

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan dat je op gemeentelijk niveau niet kunt nationaliseren maar wel aan de bedrijven die binnen de stad zitten. Er moet ook gekeken worden naar overal elektrische auto's willen hebben. We lossen de klimaatcrisis niet op door hier CO2 te besparen maar ergens anders een probleem te veroorzaken of te zorgen voor meer uitstoot.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat de voorgesteld aanpak zonder participatie is niet van deze tijd maar niet verrassend. De wethouder scoort op hun participatie meetlat een onvoldoende. Ze gaan tegenstemmen als het voorstel niet wordt aangepast.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is benieuwd naar de stelling dat er helemaal geen participatie is verbaasd haar, er staat dat er een klimaatpanel is tot eind 2023 en er loopt een participatietraject. Hebben we dan een ander document gelezen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan een andere interpretatie te hebben en dat het klimaatpanel geen serieuze participatie is maar een excuus. Er zijn voorstellen gedaan over een burgerberaad, een referendum of op een bredere manier met de stad vaststellen. Je creëert zo veel meer eigenaarschap en draagvlak.

Dhr Cornielje (PvdA) vraagt op welk niveau groot draagvlak en participatie gemeten wordt?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat niet alle inwoners hoeven mee te doen als de groep maar juist is samengesteld. Je kunt veel meer doen met enquêtes of peilingen en die staan beperkt in de startnotitie. De heer Dijkstra ziet hele oude methoden terug om mensen te horen. Gekeken wordt naar de impact maar er meer gekeken zou moeten worden naar het draagvlak en eigenaarschap van partijen.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt over welke groep hebben we het dan over? Op wat voor schaal praat u als u het heeft over draagvlak en participatie?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat er op stedelijk verhaal niveau vele betere middelen zijn dan die nu benoemd zijn in de startnotitie. Als je het over zoekgebieden bepalen hebt, dan moet je een groter belanghebbende benaderen. Verder met de inbreng geeft de heer Dijkstra aan wel voor te willen stemmen, maar dan moet er iets gedaan worden aan hun kritiek. Allereerst staan er een vijftal criteria om keuzes te kunnen maken. De vierde luidt "de impact van de maatregel op inwoners en bedrijven" hoe moet dit worden gelezen? Waarom staat er niet "het eigenaarschap en het draagvlak van de maatregel hebben inwoners, bedrijven en direct belanghebbende. Tweede punt van kritiek des te belangrijker bij het vaststellen van zoekgebieden

5 voor het opwekken van duurzame energie, graag een toelichting van de wethouder in welke mate
bij het verkennen en het maken van de eerste selectie van zoekgebieden wel rekening wordt
gehouden met draagvlak en eigenaarschap bij bewoners ook als criterium om zoekgebieden met
elkaar te kunnen vergelijken en beoordelen. Er dienen vier zaken aangepast te worden en dan
10 gaan ze voor stemmen. Het eerste is de tekstuele aanpassing met de aanvulling draagvlak en
eigenaarschap, tweede punt dit ook te doen met het vijfde leidende principe uitgangspunt, het
derde is om bij het zesde leidende principe de tekst "bij de totstandkoming van de visie hoort de
gemeente de belangen en voorkeuren van partijen in de stad te vervangen door: bij de
15 totstandkoming van de visie laat de gemeente zich mede leiden in haar keuzes en voorstellen
door de belangen en voorkeuren van partijen in de stad ook van direct belanghebbende
waaronder omwonenden. Als laatste punt dit ook te doen voor voorstellen voor het vaststellen van
zoekgebieden voor het opwekken van duurzame energie. De vraag aan de wethouder is, kunnen
deze zaken worden aangepast in de startnotitie? Dit staat nog erg ver van hun eigen visie
hierover. Dit onderwerp vraagt maximaal draagvlak van de bevolking door het met hen te doen en
niet voor hen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan blij te zijn met de startnotitie als het gaat om mitigatie
en consumptie in bredere zin en wat de gemeente kan doen om consumeren te beïnvloeden. Hoe
20 kunnen we met elkaar consuminderen? Fijn dat helder gemaakt is dat concreet gezien kan
worden wat effecten van beleid zijn. De vraag is of dit in alle nieuwe stukken gaan terugzien want
klimaatmitigatie gaat over alle domeinen en portefeuille heen. Graag een toezegging hierop. Er is
in de voorjaarsnota gevraagd om een klimaatbegroting en om die integraal onderdeel van de
gemeentelijke programmabegroting te maken. De wethouder wordt gevraagd wat de status is van
dit onderzoek. De leidende principes zijn discutabel voor wat betreft wat acceptabele kosten zijn
25 en wat de maatschappelijke voordelen zijn en wat dit mag kosten. Daarnaast levert het ook iets op
dus graag ook de baten meenemen. Overal draagvlak creëren zal niet gaan lukken, er is ook een
crisis op te lossen. Hoe gaat het college zorgen dat het draagvlak zo groot mogelijk is? Er staan
goede ambities maar wanneer volgt er meer inzicht. Het verkennen of er nog sectoren of emissies
moeten worden toegevoegd is heel mooi, maar wanneer is daar meer zicht op? Het analyseren
30 wat de bijdrage van de verschillende sectoren is aan de uitstoot en welke effecten maatregelen
hebben om tot reductie te komen en ook het stuk over de scope 3 emissies verkennen, daarvoor
sluiten ze aan bij Student & Starter en D66. Tot slot vragen ze zich af of er concrete grote
uitstoters bekend zijn, is dat inderdaad landbouw en industriebouw? Horen ziekenhuizen ook niet
in het rijtje van grote uitstoters? Hoe worden deze grote uitstoters aangepakt?

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan het is een zwabberend document te vinden en niet
duidelijk. Het geeft niet echt een gevoel waar het college naar toe wil en of het college ergens voor
gaat kiezen, ook na het debat aan horen is hij hier nog niet achter. Als eerste beslispunt 1a hier
40 mist het doel of tenminste een minimaal doel. Wat heeft het college hier zelf over ingedachten?
Het punt over de scope 3 hadden zij ook net als andere partijen. Bij de kosten van de maatregel
kan hij zich ook aansluiten bij wat al gezegd is. Het document focust op het stoppen met fossiele
energie BIJ1 heeft goed uitgelegd wat de nadelen daar weer van zijn dus reductie zal een
belangrijk onderdeel blijven. Maar ook bomen planten van nieuwe bomen en het kappen met
45 kappen van bomen mag erin terugkomen dit is niet meegenomen en er wordt wel verwezen naar
andere documenten maar moet ook hier terugkomen. Op het gebied van consumptie moet het
college gaan kiezen. Waarom in de economie blijven investeren? terwijl dit niet beide kan. Er
wordt niet extra geïnvesteerd in de afdeling die de voedselagenda aan het maken is. Het betekent
niet dat deze nu wel van de grond komt omdat deze in de startnotitie is opgenomen. We moeten
gaan overstappen naar gezond en duurzaam eten. Kan de wethouder zeggen of zij zich ook
50 verantwoordelijk voelt voor de reis tot plantaardig? Het benoemen van de sector Landbouw is wel
een goed idee dit te benoemen, er zijn zeker wel dieren die voor uitstoot zorgen. Bouw is ook een
belangrijke sector.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd naar landbouw of het niet beter is in gesprek te gaan met
55 die partij. Als je drie sectoren moet kiezen is landbouw dan niet onterecht. Heeft meneer van
Heuven nog andere ideeën over sectoren die ook in het rijtje thuis horen?

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan dat ze ambitieus zijn op alle onderdelen. Er is zeker winst
te boeken op runderen. De grote zorg ligt ook op de financiële consequenties van dit plan. Het
60 gaat slecht met het verduurzamen van vastgoed, maar komt er in de klimaatvisie ook geld vrij om
zaken aan te pakken? Conclusie: hoe ambitieus is het college echt, waar werken we heen en is er

ook voor alle ambities geld? Daarom twijfelen zij is deze visie klimaatreddend of leuk om naar te kijken?

5 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) is de heer van Heuven het eens dat we het gevaar lopen dat we heel veel tijd en geld stoppen in beperkte ambtelijke capaciteit wat niets op gaat leveren of een herijking is van plannen die er al lagen?

10 **De heer van Heuven** (PvdD) geeft aan dat bij nieuw beleid ook nieuwe budgetten horen, want dat heeft inderdaad geen zin.

15 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) is blij met de klimaatvisie en de verbreding. In grote lijnen kan GroenLinks zich vinden in de leidende principes. Dat de nationale doelstellingen concreet worden gemaakt maar dat er ook versneld wordt. GroenLinks vraagt het college om hier de max in op te zoeken en iedereen uit te dagen. Draagvlak zouden zij ook het liefst zoveel mogelijk hebben maar het mag ook af en toe wel schuren.

De heer Peters (D66). steunt het volledig. Is mevrouw Heijne het eens dat het draagvlak wel in kaart gebracht moet worden?

20 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) absoluut want dit maakt duidelijk waar wensen en belangen gaan schuren. Daardoor kan een beter afgewogen besluit genomen worden.

25 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht), hoezo schuurt draagvlak en kom je niet verder met een klimaatvisie?

30 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) heeft niet gezegd dat je dan niet verder komt. De wensen en de visie van de bewoners in kaart brengen zodat je weet wat belangrijk is en keuzes kunt maken. Het is bijna onmogelijk om iedereen op een lijn te hebben maar daar wel een afgewogen keuze te maken zul je moeten weten wat er leeft en wat er speelt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat als je maximaal draagvlak weet te creëren, GroenLinks toch ook wel ziet dat je zaken kunt versnellen?

35 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat je dan zeker kunt versnellen, je wil ook geen volksopstand want dat vertraagt alleen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt GroenLinks of zij ook vinden dat de startnotitie op dat punt steviger mag?

40 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat zij hier net iets anders in zitten en niet iedereen hoeft het er mee eens te zijn. Het zal niet makkelijk zijn en soms moet er ook lef en leiderschap getoond worden. Wat GroenLinks verder belangrijk vindt is ook dat er voor gelijke kansen gekozen wordt.

45 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt wat maatschappelijke aanvaardbaarheid is om allerlei regelingen te bedenken is om zelfgemaakte problemen weer ongedaan te maken? Is dit een uitgangspunt?

50 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat het mag wat kosten, maar mensen mogen niet wegzakken dus dan zullen er compenserende maatregelen getroffen worden.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd vanwaar dan de term maatschappelijke aanvaardbaarheid? Waarom zou je dergelijke situaties moeten willen?

55 **Mevrouw Heijne** (GroenLinks) geeft aan dat het lastig is maar dat er een crisis gaande is waar we allemaal last van zullen hebben op termijn. De tijd van makkelijke maatregelen is voorbij en we moeten soms iets doen wat moeilijk is.

60 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) geeft aan dat dit het probleem is dat daar de focus ligt terwijl er veel meer ondersteuning en begeleiding geboden kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat dit in kaart gebracht wordt en ze vreest dat ze ook voor moeilijke keuzes komen te staan.

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt welke maatregelen ze in gedachten heeft?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft uitgangspunten en principes mee dat er niet alleen maar makkelijke maatregelen in hoeven.

Lid Minnaert (BIJ1) is nog steeds concreet benieuwd wat moeilijke maatregelen zijn?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat ze op zoekgebieden duurzame energie gezien heeft, dat dit lang niet altijd makkelijk is.

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt wat voor systeemkritische oplossingen GroenLinks heeft?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan het met BIJ1 eens te zijn dat we naar een fundamenteel andere samenleving moeten. Nu wordt er geprobeerd de lineaire economie te verduurzamen. In de gemeente maak je de snelste klappen door concrete maatregelen. Voor het vaststellen van zoekgebieden wil GroenLinks vooralsnog alle zoekgebieden open laten. De uitgangspunten in de startnotitie kan GroenLinks zich in vinden. Het scoren van maatregelen werd door Student & Starter exact verwoord als ze zelf had willen doen, een aanvulling hierop is dat er ook baten inzichtelijk gemaakt moeten worden. Tot slot komt de visie zelf heel erg over als controle op de uitvoering. We stellen een doel, we gaan reduceren en daarna controleren we. Vanuit GroenLinks mag er meer ruimte zijn voor de lange termijn visie. Wat gaan we doen om nieuwe ontwikkelingen te volgen en in te zetten.

De heer Vintges (VVD) geeft aan het erg lastig te vinden om op het document te reageren. Het is goed dat er een visie komt. Voor de raad zou het handig zijn als er verschillende scenario's komen en dat ze daar uit kunnen kiezen. De scoretabel is prima maar je moet wel openstaan voor innovatie. Hoe maken we de juiste keuze op lange termijn? Wat zijn de gevolgen voor de inwoners staat erin, maar hoe gaan we dit toetsen met verschillende bevolkingsgroepen? In de startnotitie is niet duidelijk hoe de bedrijvigheid wordt ingevuld? Is er ruimte voor innovatieve en slimme projecten? De VVD pleit voor een wijkenplan om te testen wat maatschappelijk aanvaardbaar is, dit moet per wijk en per buurt duidelijk maken wat er leeft. Eigenaren en ondernemers moeten mee kunnen beslissen over de vorm van energieopwekking die nodig is in de wijk. VVD sluit bij CDA aan als het gaat om het vraagstuk regeldruk en bij PvdD over de financiële consequenties.

De voorzitter geeft aan dat nu de inbrengen voor de eerste termijn is afgerond en vraagt de wethouder te reageren op de vragen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze eerst een introductie, dan wat algemene dingen van de zaken die terugkomen in het document, dan de beleidscyclus, dan de scope, hoe er afwegingen gemaakt worden, principes, voorbeeldrol van de overheid, proces en participatie en dan nog varia stuk. Het wordt een uitdaging om iedereen happy te maken. Er zitten enorme behoeften aan, aan de ene kant visionair en aan de andere kant ook heel concrete. Het is een zoektocht om dit goed te doen. Ze wil waken voor teveel eisen en zorgen voor maakbaarheid van de visie. Zoekproces naar wat voor soort document het wordt. Draagvlak is door een aantal partijen gemist in de startnotitie. Het maximaal ambitieus komt uit het coalitieakkoord. Ze heeft het gevoel dat een meerderheid van de raad zit te wachten op een ambitieus beleid. Het is aan de raad af te wegen wat van het plan acceptabel is en wat niet. Het is juist niet de bedoeling dat dit een luchtkasteel wordt zoals benoemd door PvdD. Er zitten verschillende elementen in als het afwegingskader of het haalbaar en uitvoerbaar is. We gaan het niet zelf kunnen doen en oplossen. Dan terugkomend op de vraag: wat gaan we terug zien? De wethouder bespeurt de behoefte aan een visie, waar gaan we heen, hoe ziet die samenleving eruit, welke trends en ontwikkelingen zijn er? Het document zou voelen als controlerend en moet er meer over transitie gedacht worden. Ook wat er door Student & Starter is aangegeven, of we terug kunnen redeneren. Die boodschap is goed begrepen en zeker verrijkend voor het stuk en gaan ze dit element proberen erin te brengen. Voor wat betreft het doel is er geen doel in de vorm van een getal gegeven. Je kunt geen abstract doel stellen als je niet weet wat je ervoor moet doen en wat kan. Je moet op zoek naar welke maatregelen we bereid zijn te nemen? Het moet een afweging van belangen zijn.

De heer van Heuven (PvdD) snapt het verhaal maar vraagt of er een stip op de horizon dan niet van belang is, dat moet toch kunnen.

5 **Wethouder van Hooijdonk** in Europa is dat makkelijker te stellen qua grip is dat in een stad een heel ander verhaal. Het college zal een scala aan bedoelingen voorleggen en dan kan de raad bepalen waar het niveau zit.

10 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) biedt hulp aan. Een doel in cijfers kan helpen mensen te confronteren om stappen te zetten en het kan ook inspirerend zijn om juiste keuzes te maken. Deelt de wethouder de mening dat dit kan helpen, ook op stedelijk niveau?

15 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dit wel te gaan doen maar op basis van het inzicht van die maatregelen daarna kun je zeggen: hier gaan we voor en is het aan de raad de richting te kiezen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat als het doel scherp gesteld is, de maatregelen ook veel verder gaan. Als je mensen in de stad wilt meekrijgen moet je juist een uitdagend doel stellen.

20 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat ze nog nooit heeft meegemaakt dat mensen minder gaan auto rijden omdat de gemeente dan haar doel haalt. Uiteindelijk gaan we het over doelstellingen hebben. Volt wordt aangemoedigd om mee te denken met dit verhaal en de wethouder ziet de stukken graag tegemoet. Dan een aantal zaken over de beleidscyclus. Er is een beetje rommelig pad gevolgd, er is al een programma besparingen en een transitievisie warmte dus er is geen begonnen met de visie. Er wordt gekeken naar wat er al is en welke gaten moeten worden gevuld en wat moet worden aangepast. Ze gaan zeker zeker zaken uitgewerkt in programma's.

30 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) vraagt welke toezeggingen de wethouder op dit punt kan doen?

35 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan geen toezegging te doen maar dat is al het plan. In het plan wordt aangegeven hoe zaken zich met elkaar verhouden, sommige zaken zijn er al en andere zijn er nog niet, daar kan wel een planning bij zodat iedereen weet hoe en wat. De vraag over hoe dit gaat leven in de organisatie en niet in een lade belandt, sowieso door al aan te geven hoe dit doorwerkt in andere beleidsterreinen in de gemeente zodat mensen er uiteindelijk mee aan de slag kunnen. De wethouder vindt het een goede aanmoediging en hoopt door de raad scherp gehouden te worden.

40 **De heer Peters** (D66) vraagt of dit het document wordt waarlangs de gemeente het klimaatbeleid legt?

45 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat dit wel de bedoeling is. Dit zegt wat we nog missen bij het mobiliteitsplan aan klimaatbeleid rondom mobiliteit, dat wordt dan aangekondigd en ook als er uitwerking nodig is wordt dat ook aangekondigd.

De heer Peters (D66) vraagt of de hoogste ambitie telt mochten er in de visie hogere ambities gesteld worden dan in het mobiliteitsplan?

50 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat er beleid gemaakt is op allerlei gebieden. Het kan zijn dat er uit het klimaatbeleid weer zaken komen die op mobiliteit van toepassing zijn omdat dit niet het doel van mobiliteit is. Als dit zo bevonden wordt, moet dit worden uitgewerkt en de besluitvorming erover georganiseerd worden. Dan verder met de scope, er is veel over gesproken, de tekst is misschien niet duidelijk maar is al een adviesbureau aan de slag om dit in kaart te brengen. Het is echt de bedoeling zo veel mogelijk met scope 3 bezig te zijn. De essentie van scope 3 is ook dat het verder buiten de keten gaat en ook over kleding en spullen gaat en consumptie. Hoe concreet het onderzoek is is niet geheel duidelijk maar er wordt wel het een en ander in kaart gebracht.

60 **De heer Peters** (D66) vraagt met welke opdracht de bureaus aan de slag zijn voor scope 3, gaan die het in kaart brengen of zijn die aan het pionieren naar vernieuwende ideeën?

Wethouder van Hooijdonk weet niet de precieze opdracht. Het is in ieder geval de bedoeling het in kaart te brengen omdat hij nog niet in kaart is gebracht, maar ook is niet duidelijk wat we ermee kunnen. Wat je er vervolgens mee kunt. Dit is een nieuw debat.

5 **Mevrouw Zwinkels** (CDA) heeft een punt van orde omdat de beantwoording van de vragen niet duidelijk is, wat gebeurt er nu met de punten die worden geadresseerd? Ze vond het lastig om te bepalen wat er hier op de beleidscyclus nu gebeurt en ze is geneigd met notities te komen omdat ze er niets van snapt.

10 **De voorzitter** vindt het ook een punt van orde en geeft de wethouder het woord hierover

Wethouder van Hooijdonk weet niet goed hoe ze duidelijk moet zijn en geeft aan dat ze aan de slag gaan met de visie dus waar ze naartoe willen, het eindbeeld hoe de transitie in elkaar zit, wat ze over de beleidscyclus gaan zeggen. Ze is nu aan het uitleggen wat de scope is en over scope 3 emissies.

15 **De heer Peters** (D66) snap waar de vraag vandaag komt bij mevrouw Zwinkels. Hij weet nu ook niet of hij een motie moet indienen of dat het behandeld gaat worden, dit wordt nog in het midden gehouden.

20 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat er nog geen cijfers zijn en geen beleid van scope 3 dus alles wat daarop gedaan wordt is nieuw en dat moet nog besproken worden.

25 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat er een opdracht is verleend aan een bureau dus er is al wel een gedachte over en ook een onderzoeksvraag en hij is benieuwd of de opdracht aangescherpt kan worden of dat dit niet nodig is.

30 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan niet te weten wanneer het nodig is de opdracht aan te scherpen. Er is een bureau ingeschakeld dat het in kaart gaat brengen wat de klimaatimpact is. Daarna wordt gekeken wat er gedaan kan worden. Dit gaan ze naar hun beste vermogen doen. De wethouder gaat verder met de scope 3 en wat ze sowieso gaan doen is de gebouwde omgeving en het directe energieverbruik in kaart brengen. Dit gaat over de hele dienstenindustrie en hiermee en ja, ze weten wat grote uitstoters en daar zijn en ook al weleens toezegging opgedaan. Landbouw en industrie zijn genoemd omdat ze daar minder achtergrond in hebben en is om aanvullende informatie te krijgen die ontbreekt. Ze gaan zeker op de rol van ondernemers en bedrijven terugkomen en ze ziet de opmerking van de heer Vintges als een aanmoediging. Het is vanuit de gemeente de bedoeling om naar alle beleidsgebieden te kijken. In de klimaatvisie zal veel een moment zijn. Over de CO2-equivalenten, dat zit er in en is goed om na te gaan of dat nog een ander gesprek oplevert. Het is zeker de bedoeling dat er stappen gezet gaan worden in duurzaam voedsel. Voor sommige dingen zal het lastig zijn en een politiek debat om te bepalen wat je daarin wil met elkaar? Dit zal niet tot op het meest uitvoerende niveau zijn. Waar het niet over gaat is niet over de bomen omdat dit al op andere plekken gebeurt, niet over mensenrechten, biodiversiteit, ongelijkheid, deze zijn zeker belangrijk maar vanuit Utrecht kan niet het leed van de hele wereld worden opgelost. Het zal wel over de kwalitatieve informatie gaan voor een deel door het scoringsmodel wat hopelijk bijdraagt aan het neutraal presenteren van informatie. Er kan geen dashboard gemaakt worden en alles uitsplitsen om heel gedetailleerd af te kunnen wegen tegen botsende belangen. Pas als het uitgewerkt wordt weet je precies wat het oplevert. Hoe gebeuren deze afwegingen? Versterkende maatregelen zullen zeker worden opgezocht. Impact voor bewoners en bedrijven als het gaat om beperkingen en kosten zal er kwalitatieve informatie gegeven worden. Er zal geen weging aan de score gegeven worden maar zij komen als college wel met een voorstel. Het is aan de raad dit af te wegen. Draagvlak meten en waarborgen zal ook kwalitatief zijn. Ze proberen in beeld te brengen hoe mensen impact ervaren en soms is die ook feitelijk. Wat acceptabel betreft zal de weging per partij verschillen. De baten zullen worden meegenomen zoals gevraagd door diverse partijen. De ruimte voor innovatie zal ook zeker meegenomen worden. Korte en lange termijn is ook een goede aanvulling.

45 **De heer Peters** (D66) vroeg of er een score gegeven kan worden op de hoeveelheid veranderlijkheid.

60 **Wethouder van Hooijdonk** wil weten wat er met veranderlijkheid bedoeld wordt?

De heer Peters (D66) geeft aan dat er wordt aangegeven dat het een momentopname is en wil weten en hoe er dan wordt ingespeeld op zaken die in de toekomst nog gaan spelen of onderzoeken al lopen qua innovatie hoe dit in kaart gebracht wordt.

5 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat het lastig is het in een scoringstabel aan te geven maar het zal wel in het verhaal worden meegenomen. Als je bijvoorbeeld iets wilt afspreken over een emissiezone waarin ze nationaal en Europees de fossiele brandstof uit willen faseren, wil je als stad dan dat of lift je mee op die maatregelen. Het is lastig om alle punten mee te nemen. Er werd nog gevraagd naar hoe er rekening gehouden kon worden met draagvlak van zoekgebieden. Er wordt echt rekening gehouden met wat de mensen in Utrecht belangrijk vinden. De participatie gaat wel lopen en wordt in beeld gebracht wat Utrechters belangrijk vinden, ook zeker bij specifieke zoekgebieden. Er werd door veel partijen gesproken over de principes zoals sociale aanpak, rechtvaardigheid, eigenaarschap, die zitten er allemaal en zullen serieus genomen worden in de uitwerking.

15 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat hij het moeilijk vindt om te weten wat er nu meegenomen wordt in de overweging. Kan het concreter?

20 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat het een startnotitie is en nog gaan uitwerken maar er echt al wel in staat dat ze kijken naar gelijke kansen en rekening houden met kwetsbare groepen, de versterking vanuit de partijen is gehoord en geeft extra motivatie om dit te gaan doen. Ook eigenaarschap van energieproductie staat erin en gaan ze mee aan de slag hier wordt de commissie binnenkort nog apart over geïnformeerd. De klimaatvisie ligt er nog niet maar is een opdracht die alle bekrachtigen.

25 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat ze het risico lopen en ook andere partijen dat als de klimaatvisie er dan ligt ze er andere dingen in zouden willen en dat er dan gezegd wordt had ons dat maar bij de startnotitie gezegd dan hadden we dat nog uit kunnen werken. Dit wordt nu onmogelijk gemaakt.

30 **Wethouder van Hooijdonk** heeft benoemd dat wordt uitgewerkt en dat gaan ze ook doen.

35 **De heer Peters** (D66) heeft veel dingen gehoord maar ook dingen nog niet gehoord en vraagt of het een idee is voor een schriftelijke terugkoppeling wat er wordt meegenomen?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan het ingewikkeld te vinden om de inbreng van nu nog op schrift te moeten zetten.

40 **De voorzitter** geeft aan dat er instrumenten zijn om in de raad zaken te borgen door middel van motie.

45 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat als ze aangeeft dat ze iedereen hoort en dat het belangrijk is dan gaan ze dat doen. Dit is ook na te lezen in het verslag en als dat nog niet naar behoren is, zijn ze daar achteraf op aan te spreken. Ze heeft ook van een aantal zaken gezegd: dit gaan we niet doen of dat is een dilemma en er wordt een andere keuze gemaakt. Ze probeert ook duidelijk aan te geven wat er niet in komt.

50 **De heer Peters** (D66) geeft aan dat het een punt van orde is en hij begrijpt dat ze er beide met de beste bedoelingen in zitten en probeert elkaar te begrijpen. De zaken die bewust gezegd worden die er niet in komen dat is heel duidelijk maar voor de rest is het vooral ik hoor u en ik heb de verschillende partijen gehoord.

55 **De voorzitter** geeft aan dat ze aan de tijd zitten en al gaan uitlopen. De partijen hebben eigen instrumenten. Het kan ook per motie gedaan worden maar wil het punt nu laten rusten.

60 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) geeft aan dat er in het document staat de impact voor bewoners en niet het draagvlak en eigenaarschap als criterium, uitgangspunt en leidend principe. De wethouder geeft aan dat het draagvlak niet het vetorecht mag zijn. Dat is ook niet gezegd maar gevraagd dit mee te nemen als een van de criteria. Kan dat worden aangepast?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze gaan in beeld brengen hoe bewoners belangen wegen, dat gaan ze nog laten zien. Als college zal er een weging gemaakt worden aan de hand van feiten, cijfers en ambities die zij als maatschappelijk aanvaardbaar vinden. Het kan zijn dat de partijen zaken anders wegen dan het college, maar die informatie volgt nog.

De voorzitter geeft aan dat de heer Dijkstra een soort van amendement gespeld bij de inbreng en als hij op al die beslispunten aanpassingen wenst dan is het beter daadwerkelijk een amendement aan te vragen dan nu alle beslispunten uit te willen onderhandelen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan hij geen amendement heeft aangekondigd en dat ook niet hoeft, als de wethouder aangeeft alles te gaan doen dan is dat toch een kleine moeite het in de startnotitie aan te passen en als dat niet kan dan komt er een amendement.

De wethouder geeft aan dat het college niet met allerlei vervangingen komt, het is net als alle andere een van de af te wegen punten en de raad te beslissen hoe zwaar dit weegt.

De voorzitter vraagt gezien de tijd enkel nog het beslist noodzakelijke te vragen.

Wethouder van Hooijdonk gaat verder met eigenaarschap en komt ook echt terug en dat wordt uitgewerkt. Het goede voorbeeld geven wordt uitgewerkt en er komen ook de verschillende beleidsterreinen in terug. Ook de rol van de overheid, wat misschien niet heel duidelijk in de startnotitie stond, in bijvoorbeeld het energie ontwikkelbedrijf daar wordt nog op gestudeerd dus dat gaat nog komen of ook of de overheid in de batterij business moet stappen maar ook waar niet is iets waar ze op terugkomen. Over het proces en participatie geeft ze aan dat er al gesprekken zijn geweest die tot leidende principes hebben geleid, door bewoners zelf opgesteld. Het klimaatpanel gaat daar over spreken eind van deze maand. Dit zijn 50 mensen die wel representatief zijn maar niet de hele stad. Ze gaan bezig met de partitive waarde evaluatie, dat is veel breder hier zal ook met questionnaire werken, dit is hetzelfde bureau als die over de zoekgebieden gaat. Ze gaan nog verschillende gesprekken voeren, waaronder met jongeren, deskundigen, stakeholders en nog een aantal vertegenwoordigingen Het klimaatpanel heeft ook al over mobiliteit gesproken, specifiek vanuit de klimaatbril ze gaan ook nog over de circulaire economie spreken er zijn dan ook meerdere sessie die dit onderwerp raken. Ze gaan nog goed kijken naar de uitspraken over doelgroepen en ziet dit als een aanmoediging. Uit de partivatieve waarde evaluatie zullen ook kruisverbanden gelegd kunnen worden. Als laatste nog een aantal varia vragen: de kosten 150.000 tot 250.000, voor de vastgoeddata zal begin 2024 een nieuwe stand van zaken gegeven worden, panelen op parkeerplaatsen loopt al, regeldruk wordt meegenomen in het kopje rol van overheid en het perspectief dat geboden kan worden voor ondernemers.

Gemiste antwoorden

De heer Peters (D66) geeft aan dat de vraag over het klimaatpanel niet beantwoord is.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan de vraag of er in beeld is wie grote vervuilers zijn en ziekenhuizen?

Mevrouw Oudejans (Student & Starter) de vraag over het meenemen van de CO2 equivalenten en over futuring concept de techniek

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan de vraag het betrekken van scholen, de fysieke infrastructuur faciliteren en de zinsnede "wij schuwen geen middelen"

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat de grote uitstoters wel zijn benoemd CO2 wordt in beeld gebracht en ja daar worden ook ziekenhuizen in meegenomen. De equivalenten is ook al genoemd en ja dat gaan we doen en in beeld brengen. Futuring, hiervan wordt ook een beeld geschetst. Het onderwijs wordt ook meegenomen en ze gaan ook in gesprek met jongeren op verschillende manieren. Infrastructuur en de overheid komt terug bij de rol van de overheid waar je wel en niet in moet stappen. Het schuwen is een quote uit het coalitieakkoord waaruit zij heeft opgemaakt echt alles uit de kast te halen.

De voorzitter vraagt of alle vragen beantwoord zijn.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat ze het anders gaat oppakken maar nog een vraag onbeantwoord heeft.

Tweede termijn

- 5 **De heer Peters** (D66) geeft aan twee moties te willen gaan indienen, mits de vraag over het klimaatpanel of deze vaker betrokken worden en bij meerdere pakketten wordt beantwoord.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat die zeker vaker betrokken worden.

- 10 **Het lid Minnaert** (BIJ1) geeft aan in de inbreng aangegeven te hebben “zonder rekening te houden met alle aspecten gaan we de klimaatcrisis niet oplossen” dus nogmaals de vraag kan de wethouder de thema’s meenemen in de klimaatvisie en anders gaan ze met moties komen?

- 15 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat er ergens een grens getrokken moet worden en dit is niet omdat deze niet belangrijk zijn, mensenrechten, gelijkheid, biodiversiteit, dat zijn allemaal thema’s die hier in de raad en het college na aan het hart liggen maar zullen niet meegenomen worden. In dit verhaal worden geen grote mensenrechten verhalen verteld worden.

- 20 **De voorzitter** vat samen dat het een B punt is en een motie van D66 en BIJ1 en EenUtrecht een amendement.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat er meerdere partijen die ook in die richting zitten

- 25 **De voorzitter** vraagt aan mevrouw Zwinkels er ook een B punt van maakt en moties wil indienen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan meerdere moties in te willen dienen. Ze vraagt nog wel of er geen strekte verwarring komt vanuit het college?

- 30 **Wethouder van Hooijdonk** geeft aan dat dat niet meer gedaan wordt en dat het initiatief van amendementen bij de raad ligt.

De voorzitter geeft aan dat het mee naar de raad gaat van 2 november en bepaald in overleg dat er 45 minuten voor nodig is.

- 35 Geen toezeggingen.

40

45

50

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

5	Datum	5 oktober 2023
	Locatie	Raadszaal, stadhuis
	Verslag door	mw. E. Wijsman (Notuleerservice Nederland)
	Vaststelling verslag	

Aanwezigen

10 De voorzitter, dhr. B. van Steeg, de burgemeester, mw. S. Dijkshoorn, de wethouder, dhr. De
Vries, de leden, mw. K. Alblas (CU), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. G. Dijkstra
(EenUtrecht), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), dhr. M. Koning (D66), mw. T. Meering (VVD), lid
Minnaert (BIJ1), mw. X. Minnaert (PvdD), mw. M. Oudejans (Student&Starter), dhr. H. Stellinga
(CDA), dhr. M. Usta (DENK), mw. M. Vermeulen (GL), dhr. P. Zwanenberg (GL), dhr. R. v.d.
15 Zweth (PvdA), mw. J. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

Dhr. D. Bosch (PVV)

Verslag vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen	
Aanwezigen	44
Afwezigen	44
11. Raadsbrief kraakpanden Croeselaan en het Utrechtse kraakbeleid	44
LIJST VAN TOEZEGGINGEN	54
Wethouder De Vries	

11. Raadsbrief kraakpanden Croeselaan en het Utrechtse kraakbeleid

De **voorzitter** heropent de vergadering om 20.00 uur en geeft een toelichting op agendapunt 11.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat er in augustus 2023 vier woningen aan de Croeselaan zijn gekraakt. De woningen zijn eigendom van de gemeente zelf. De gemeente had wel een alarm in de woningen, maar toch zijn de krakers niet meteen uitgezet. Haar fractie is daar verbaasd over. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij van mening is dat, als de raad het college een motie opdraagt die ook moet worden uitgevoerd, antwoordt zij bevestigend, maar zij vindt ook dat er civielrechtelijk moet worden opgetreden in plaats van strafrechtelijk.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op een tweede motie waarin het college wordt opgedragen om ontruiming een lage prioriteit te geven en hij vraagt of zij dit handelen nu in strijd met de afspraken vindt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) is niet verbaasd dat het college deze lijn heeft gekozen, maar haar fractie had liever gezien dat er direct zou zijn ontruimd. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij het met hem eens is dat het handelen in dit geval in lijn is met het democratisch besluit, antwoordt zij bevestigend, maar benadrukt dat haar fractie dit niet steunt en het anders zou hebben aangepakt. Vandaar dat zij verbaasd is. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) of zij ook vindt dat het civielrechtelijk strafrecht hier enorm schuurt, zegt zij dat beide kunnen worden toegepast. Haar fractie zou in dit geval voor strafrechtelijk gekozen hebben, maar het college heeft anders gekozen. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) of zij het met hem eens is dat dit een strafrechtelijk feit is dat dus ook strafrechtelijk moet worden opgelost, zegt zij dat ze ook graag had gezien dat er strafrechtelijk zou zijn ontruimd, omdat dat sneller gaat. Haar fractie heeft indertijd tegen de genoemde motie gestemd, maar als de raad iets aanneemt, dan erkent zij een democratisch genomen besluit en begrijpt zij dat het college dat uitvoert. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) wat de VVD met dit debat nu precies wil bereiken, zegt zij nog veel vragen te hebben, omdat het plaatje nog niet rond is. Haar fractie is tegen leegstand en vindt het geen goede zaak dat deze panden zo lang leeg hebben gestaan, maar kraken mag nu eenmaal niet. Daarom wil zij weten wat er precies is gebeurd. Zij vraagt waarom het OM geen heterdaad heeft vastgesteld, omdat in de nacht van 12 op 13 augustus jl. al was gemeld dat er mogelijk mensen in de woning aan de Croeselaan zouden zijn. Zij vraagt waarom er niets is gedaan met de melding dat er mogelijk personen in de woning waren en ze wil weten wie die melding had moeten oppakken, de politie of de gemeente. In de woningen was een alarmsysteem aangebracht om kraken te voorkomen en daarom vraagt ze wat er is misgegaan en of het systeem werkte. De gemeente heeft enkele dagen later met de krakers gesproken en aangegeven dat zij op 18 augustus jl. de woningen verlaten moesten hebben, maar de krakers hebben daaraan geen gehoor aan gegeven, maar waren wel bereid om ruimte te maken voor de kwetsbare doelgroepen. Zij vraagt de wethouder waarom de krakers toen niet zijn vertrokken. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) of zij het met hem eens is dat, als de krakers op 18 augustus zouden zijn vertrokken de bewakingskosten nog veel hoger zouden zijn geweest, zegt zij dat het alarmsysteem volgens haar had moeten werken. Omdat dit niet werkte, is de melding heterdaad niet goed gegaan. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) of zij het met hem eens is dat een alarmsysteem leegstand in de hand werkt, zegt zij dat er dan twee dingen gedaan kunnen worden namelijk leegstandig verhuren, oftewel een bruikleenovereenkomst, of een beveiligingssysteem erop zetten. Haar voorkeur gaat uit naar een bruikleenovereenkomst en daarna naar een alarmsysteem, want het continu inzetten van mensen lijkt haar niet erg efficiënt. Op 18 augustus jl. werd in de raadsbrief aangekondigd dat het college aangifte wilde doen, op 22 augustus is het besluit genomen en op 29 augustus is de aangifte gedaan. Ze vraagt waarom het een week heeft geduurd voordat er aangifte werd gedaan en waarom de gemeente niet direct aangifte heeft gedaan tegen een strafbaar feit en of het college de consequenties ziet. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij van mening is dat het college moties moet uitvoeren, zegt zij dat de gemeente aan de wettelijke plicht moet voldoen, of er nu moties zijn aangenomen of niet. Volgens het desbetreffende artikel in de wet moet er onverwijld aangifte worden gedaan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat democratisch besloten is dat dat in dit soort gevallen niet moet gebeuren. De VVD wil altijd dat hetgeen afgesproken is ook wordt uitgevoerd en nu is het weer niet goed.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt dat heel erg gechargeerd. Zij wijst erop dat er een alarm was ingesteld en ze vindt het merkwaardig dat dat niet is afgegaan en verzoekt daarom om opheldering en vraagt wat er fout is gegaan. Er had zo snel mogelijk ontruimd moeten worden, maar het college heeft anders beslist vanwege de motie en dat kan zij begrijpen. Het college heeft vervolgens de procedure in gang gezet. De kosten daarvan zouden 10.000 euro zijn geweest en ze vraagt het college of er wellicht een andere strategie gekozen had kunnen worden die minder geld kost. Nadat de krakers weg waren, is er beveiliging ingesteld en de kosten daarvan waren 35.000 euro. Ze constateert dat het totaal aan kosten van deze kraakactie 45.000 euro bedraagt. Ze vindt dat veel geld en vraagt of het doel de middelen heiligt. Op een vraag van mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) of zij vindt dat de krakers deze kosten veroorzaakten of de gemeente, zegt zij dat het om samenspel gaat, maar dat in dit geval vooral de gemeente de kosten heeft veroorzaakt. Op een vraag van mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) of, als een eigendom van de gemeente dat zeven maanden leegstaat in bezit wordt genomen, dat kraken is of gewoon een pand gaan bewonen, zegt zij dat, als iemand zichzelf toegang verschaft tot een gesloten woning en daar verblijft dat onder kraken valt en dat dat zeker geen huren is. Op een vraag van mevrouw

Hessel (Utrecht Solidair) of spreekster het ook fijn vindt dat er gekraakt is, omdat de gemeente nu zelf de panden zeven maanden leeg heeft laten staan, terwijl een particuliere eigenaar in een dergelijk geval een boete zou hebben gekregen, zegt zij dat de panden inderdaad veel te lang leeggestaan hebben en ze vraagt zich af hoe dat heeft kunnen gebeuren. Zij is van mening dat, als iets zo lang leeg staat, de gemeente er veel eerder mensen in had moeten zetten. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of de VVD het niet goed vindt dat het college heeft gekozen voor beveiliging, antwoordt zij bevestigend. Zij vindt echter het inschakelen van alarminstallaties wel goed.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) constateert dat de VVD kritiek heeft op de kosten van 35.000 euro, maar dat heeft het wel goed vindt als er ingegrepen wordt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt 35.000 euro te fors en zou graag zien dat er in dergelijke gevallen gewerkt wordt met een alarminstallatie. Zij constateert dat het proces niet goed is gegaan en dat er fouten zijn gemaakt. Zij verzoekt om reflectie van de wethouder en de burgemeester. De informatievoorziening naar de raad toe is tekortgeschoten, want zij heeft dit voorval uit de krant moeten vernemen, dus voordat er een raadbrief kwam. Andere belangrijke informatie, zoals dat deze gekraakte woningen bestemd waren voor kwetsbare doelgroepen, was onbekend. Ze vindt dat dit niet kan en dat de raad door het college adequaat moet worden geïnformeerd. Zij verzoekt daarom om een toezegging dat dit in het vervolg niet meer zo gebeurt.

De **voorzitter** meldt dat de heer Bosch (PVV) afwezig is wegens ziekte.

De heer **Usta** (DENK) is blij dat de krakers ruimte hebben gemaakt voor de huurders en vindt het jammer dat dit incident heeft plaatsgevonden. Het is de vraag wie er schuldig is, de krakers of de mensen die de woning in april al hadden moeten verhuren. Hij vraagt de wethouder hoe snel woningen opgeleverd kunnen worden voor overige huurders, wie dat zijn en of de wethouder kan toezeggen dat woningen bewoond zullen worden door kwetsbare doelgroepen. Hij vraagt hoe dit soort incidenten in de toekomst voorkomen kan worden en sluit aan bij de vragen van VVD en GroenLinks over de hoge kosten.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) vindt het jammer dat er in Utrecht gekraakt wordt, want haar fractie is tegen het kraakverbod. Feitelijk vindt zij kraken demonstreren en druk op de ketel zetten om woningen ook echt te bewonen. Ze vraagt of de wethouder het met haar eens is dat de kraakbeweging een belangrijke aanjager is voor de politiek met het tegengaan van leegstand. Zij is verbaasd over hoe in de afgelopen weken is gesproken en gehandeld m.b.t. de krakers aan de Croeselaan en zij vindt dat het college erg onzorgvuldig heeft gehandeld. Zij vraagt de wethouder of hij het met haar eens is dat de woningcrisis de reden is dat de statushouders moesten wachten op een woning en niet de krakers. Daarnaast vraagt zij de wethouder of hij het met haar eens is dat er onzorgvuldig is omgegaan met hoe de gemeente heeft gecommuniceerd over de demonstranten en de krakers. Zij wil van de burgemeester en wethouder ook graag een reflectie hebben over hoe zij vinden dat het is gegaan bij de krakers aan de Croeselaan. Met betrekking tot het aangifte doen is zij van mening dat de gemeente fout zat, omdat de woningen al zo lang leeg stonden. Zij vindt het echte probleem de leegstand, de woningcrisis en het feit dat de woningmarkt gebruikt wordt als verdienmodel.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat zijn fractie moties die meewerken aan strafbare feiten niet kan steunen. Degenen die dat doen, moeten opgesloten worden en dat betreft zelfs mevrouw Meerding.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat ook zij niet achter de motie staat die ingaat tegen het strafrecht, maar de motie is nu eenmaal aangenomen en daardoor geeft de gemeente Utrecht er de voorkeur aan om civielrechtelijk in plaats van strafrechtelijk te vervolgen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of het klopt dat mevrouw Meerding met de motie kan leven, omdat de raad hem steunt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat zij daar niet mee kan leven, maar dat we nu eenmaal in een democratie leven en dan is zij niet verbaasd dat het college een aangenomen motie uitvoert.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat mevrouw Meerding in het cachot kan.

De **voorzitter** verzoekt de heer Bos niet op deze manier mensen aan te spreken en op zijn taalgebruik te letten.

5 De heer **Usta** (DENK) zegt dat de krakers hiermee een statement maken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat in elkaar slaan ook met goede bedoelingen kan gebeuren, zoals wanneer je je vrouw slaat. Kraken is echter strafbaar. Op een vraag van de heer **Usta** (DENK) wat zijn concrete voorstel is om kraken te voorkomen zegt hij dat panden een eigendom zijn en dat deze volgens de wet EVRM beschermd zijn. Als mensen een pand kraken, dan is dat een strafbaar feit en dan moet je deze mensen oppakken en opsluiten. Op een vraag van de heer **Usta** (DENK) of krakers ook uitgenodigd kunnen worden om een en ander te bespreken, vraagt spreker waartoe hij nu precies oproept, want kraken is nu eenmaal een crimineel feit.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt de opmerking van de heer Bos dat je met goede bedoelingen je vrouw kunt slaan problematisch en verzoekt hem deze opmerking terug te nemen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) is niet van plan om die opmerking terug te nemen.

De **voorzitter** waarschuwt de heer Bos voor zijn taalgebruik.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat je goede bedoelingen zou kunnen hebben. De raadsfracties die deze motie om vriendelijk met krakers om te gaan hebben ingediend, hebben een bepaalde groepsverantwoordelijkheid. Je ziet wat er gebeurt als je loopjes neemt met de wet. De gemeente wordt nu geconfronteerd met de financiële gevolgen ervan en die zijn hoog.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt de heer Bos of hij ook vindt dat het een grondrecht is van mensen om te wonen, maar dat woningen nu beleggingsobjecten zijn geworden. Mensen slapen buiten omdat de woningen leegstaan en ze vraagt hoe de heer Bos daar tegenaan kijkt.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de gemeente pandjes heeft opgekocht en dat deze vergelijking niet past op de situatie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zou graag zien dat er meer betaalbare woningen in Utrecht komen, maar is ook van mening dat kraken niet mag. Haar fractie is vooral geschrokken van de kosten. Zij vindt het sympathiek dat de gemeente met partijen in gesprek gaat, maar vindt dat de gemeente adequater had moeten optreden.

De heer **Koning** (D66) heeft over dit onderwerp al eerder mondelinge vragen gesteld. Het college gaf toen aan dat het beter had gemoeten en dat vindt zijn fractie ook. In die zeven maanden is er geen middel ingezet om kraken te voorkomen. Nu moesten er aanvullende kosten worden gemaakt, maar toen dit speelde is er door het college wel adequaat gehandeld. Geprobeerd is om de woningen sneller bewoond te krijgen door er groepen mensen met een urgentieverklaring in te zetten.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt of D66 ervan op de hoogte is dat de krakers bereid waren om te tekenen als er statushouders in de woningen zouden komen.

De heer **Koning** (D66) is van mening dat er wel tijd nodig was om de krakers eruit te zetten en de woning bewoonbaar te maken voor de toekomstige bewoners.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zegt dat de krakers slechts een statement wilden maken. Zij hebben zelfs mensen van de gemeente binnengelaten en aangeboden om antikraak te tekenen en er na 28 dagen uit te gaan. Zij vraagt wat spreker ervan vindt dat de gemeente strafrechtelijk is gaan vervolgen en gekozen heeft voor hoge beveiligingskosten.

De heer **Koning** (D66) zegt dat het een civielrechtelijke procedure is geweest. Vanaf het moment dat de woningen gekraakt zijn, is er volgens zijn fractie door het college goed gehandeld. Hij vraagt aan het college hoe dit zelf zou hebben gehandeld met de leegstandsverordening, dus naar zichzelf toe. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) of spreker vindt dat het college de raad

adequaat heeft geïnformeerd, zegt hij dat dat wel beter had gekund. Ook hij moest zaken uit de krant lezen en noemt dat ongelukkig. De raad moet goed van informatie worden voorzien, maar kan zich ook voorstellen dat een persvoorlichter adequaat wil reageren op persvragen. Hij onderschrijft de vragen van mevrouw Meerding, want zo kijkt ook zijn fractie ernaar.

5 Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt de wethouder hoe het mogelijk was dat huizen zeven maanden leeg stonden. Dit zijn huizen van de gemeente die bestemd zijn voor kwetsbare doelgroepen en zij constateert dat het al jaren drama is met de dakloosheid. Ze wil ook weten wat het college ervan vindt dat de gemeente panden leeg laat staan, terwijl particulieren een boete krijgen als zoiets gebeurt. Zij constateert dat bij corporaties heel veel woningen heel lang leegstaan en vraagt hoe het college daar, als partner van de Stuw, tegenaan kijkt.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt hoe mevrouw Hessel eraan komt dat het boetebeding ook van toepassing is op woningen van corporaties.

15 Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zou, als dat inderdaad zo is, ervoor zorgen dat die woningen dan gekraakt worden.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat het boetebeding niet van toepassing is op corporatiewoningen. Het grootste deel van leegstaande woningen in Utrecht zijn corporatiewoningen en hij vraagt wat mevrouw Hessel daarvan vindt.

25 Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat een schandaal, zeker omdat er steeds wordt gezegd dat corporaties zich zorgen maken. Voor de woningen op de Croeselaan heeft men met jarenlang gestreden, maar ze moesten weg voor een park. Het zijn echte prachtige woningen en deze woningen leeg laten staan is een klap in het gezicht van de mensen die er eerder gewoond hebben. Spreekster vervolgt haar betoog en vraagt wat de wethouder gaat doen aan leegstaande corporatiewoningen. Zij heeft gehoord dat corporaties zeggen dat er geen mensen zijn om die woningen op te knappen, maar uit ervaring weet zij dat dat meer te maken heeft met het stellen van prioriteiten. Ze vraagt de wethouder hoe deze kopers wil bewegen om antikraak in dergelijke woningen toe te passen, maar zij wil geen leegstand meer.

30 De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de gemeente is geconfronteerd met kosten van 35.000 euro om leegstand te voorkomen. Het is een privaatrechtelijke consequentie op grond van beleid en hij vraagt wat mevrouw Hessel van het prijskaartje vindt.

35 Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat veel geld, maar ziet als oorzaak hiervan het wanbeleid op de woningmarkt.

40 De heer **Zwanenberg** (GL) verwijst naar zijn eerder ingediende motie die gebaseerd was op Pluk van de Petteflet. Zijn fractie is altijd tegenstander geweest dat kraken strafbaar werd gesteld en dat er niets tegen leegstand wordt gedaan. Hij vindt het kraken van de woningen op de Croeselaan terecht, want de krakers zijn uiteindelijk vrijwillig weggegaan en hebben de woning netjes achtergelaten. Hij vindt het bizar dat er vervolgens bewaking kwam voor 35.000 euro per week. Hij denkt dat kraken in Utrecht voor veel goede dingen heeft gezorgd, maar er zijn nog steeds partijen die vinden dat er hard moet worden opgetreden tegen krakers. De motie uit 2010 is nog steeds leidend en ook in 2022 is er een motie uit 2022 aangenomen. GroenLinks maakt zich zorgen over de leegstand en is blij met de Leegstandwet. Hij vraagt het college hoe het naar zichzelf kijkt. Wonen is een recht en kraken kan een effectief middel zijn om leegstand tegen te gaan.

45 Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt wat de heer Zwanenberg vindt van de kosten die zijn gemaakt voor het procederen en die circa 10.000 euro zouden belopen.

55 De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat de krakers zijn weggegaan om de woningen te laten bewonen. Zijn fractie denkt dat kraken een belangrijk middel is om leegstand aan de kaak te stellen en mensen een dak boven hun hoofd te geven.

60 Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) constateert dat de heer Zwanenberg zegt dat Utrecht een kraakvriendelijke stad is en vraagt wat er in dit geval kraakvriendelijk is.

De heer **Zwanenberg** (GL) vindt dat het lang heeft geduurd voordat er werd ingegrepen. De gemeente Utrecht kijkt naar het belang van krakers en heeft geprobeerd om het beleid zo bij te sturen dat kraken mogelijk blijft. De gemeente Utrecht kijkt echt naar het belang van krakers en geprobeerd wordt om het beleid zo bij te sturen dat kraken mogelijk blijft.

Lid **Minnaert** (BIJ1) zegt dat de panden leeg stonden, omdat ze gesloopt zouden worden. GroenLinks was daarvoor, maar heeft nu mooie praatjes over het kraken.

De heer **Zwanenberg** (GL) vond het persoonlijk slecht dat deze panden gesloopt zouden worden, maar leegstand staat daar los van. Hij vindt het kwalijk dat deze panden lang leeg zijn blijven staan en dan heb je het recht hebt om woningen te kraken.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt sloop en leegstand geen losstaande dingen. Dit waren huizen waar mensen woonden en ze vraagt zich af of zij daar niet nog steeds hadden moeten wonen.

De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat hier meer sociale huurwoningen voor terug zullen komen. Hij wijst erop dat in de buurlanden woningen die gesloopt worden tot vlak daarvoor bewoond blijven. Hij vindt de connectie die lid Minnaert maakt te makkelijk.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) constateert dat GroenLinks aangeeft dat er gesloopt wordt en er sociale woningbouw voor terug zal komen. Het waren grote en goede vierkamerflats en wat er wordt teruggebouwd is vaak maar 40-50 m² groot en onvoldoende voor grotere gezinnen.

De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat het vandaag over kraken gaat en niet over de sloop van de Croeselaan.

Mevrouw **Alblas** (CU) denkt dat de krakers hebben gezorgd voor een vertraging in het proces, waarin de gemeente huizen aan kwetsbare doelgroepen wilde geven. Zij wil graag weten wat het college hiervan heeft geleerd en wat er de volgende keer anders gebeurt, zodat een dergelijke situatie niet meer voorkomt.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) begrijpt dat leegstaande woningen gekraakt worden. Deze woningen stonden sinds 31 maart jl. leeg en begin april zouden zij bewoond worden. Dat is echter anders gelopen en ze vraagt wat de gemeente anders had kunnen doen om deze woningen toch in april te laten bewonen. Haar fractie vindt dat lege woningen altijd bewoond moeten worden en verzoekt de wethouder om in een dergelijk geval te kiezen voor tijdelijke verhuur in plaats van voor een alarmsysteem. Zij heeft verschillende informatie ontvangen en vraagt daarom hoe het kan dat de krakers niet op de hoogte waren dat deze huizen voor kwetsbare doelgroepen zouden zijn. Zij vraagt de wethouder daarom om de informatievoorziening te verbeteren.

De heer **Koning** (D66) heeft ook liever tijdelijke woningen dan een alarmsysteem, maar vraagt zich af of dat ook voor hele korte periodes geldt en wat dat kost. Hij vraagt zich af of dit redelijk is om het college te vragen en onder welke voorwaarden dat dan moet.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) denkt dat zelfs een maand al een redmiddel kan zijn voor een persoon en daarom verzoekt zij zo goed mogelijk te kijken wat er kan worden gedaan.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat het hoog tijd is dat het kraakverbod wordt afgeschaft. Zij wijst erop dat er huurders zijn die geen 900 euro per maand kunnen betalen en is van mening dat de echte criminelen de huisjesmelkers zijn en dat de overheid niet ingrijpt. De huidige verhuurders proberen alleen maar geld uit de zakken van werkende mensen te halen en zij refereert aan Blackstone.

De heer **Koning** (D66) vindt dat zij nu een grote groep vastgoedbezitters op een hoop gooit en is van mening dat er wel een verschil zit tussen grote internationale beleggers en mensen die een kamertje verhuren. Hij vraagt hoe lid Minnaert daar tegenaan kijkt en of ze vindt dat haar woorden wel passen op alle situaties.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat iedereen die extra huizen heeft om te verhuren verkeerd bezig is.

De heer **Koning** (D66) erop dat er ook pensioenfondsen zijn die hieraan geld verdienen voor pensionado's die daar afhankelijk van zijn en vraagt hoe zij daar dan tegen aankijkt.

Lid **Minnaert** (BIJ1) zegt dat pensioenfondsen ook investeren in de fossiele industrie en die investeringen zijn slecht. Zij wil systeem kritisch kijken en niet alleen naar activiteiten die niet acceptabel zijn.

De heer **Koning** (D66) zegt dat pensioenfondsen ook investeren in duurzame energie. Hij vindt het wel een beetje makkelijk.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat elke extra woning waar mensen kunnen wonen gevierd moet worden. Ze roept op om meer werk te maken van een kraakvriendelijke stad en vindt dat men niet moet accepteren dat panden maandenlang leegstaan of dat de gemeente krakers van panden vervolgt. Zij roept het college op om daarmee te stoppen. Zij verzoekt het college om van elke ontruiming een rapport te maken voor de raad, zodat de raad kan beoordelen of het college de titel kraakvriendelijke stad ook echt uitvoert. Daarnaast verzoekt zij om de kraakbeweging te erkennen en de waarde daarvan die deze vroeger, nu en in de toekomst voor de stad heeft.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is geen medeondertekenaar van de raadsbrief, maar zegt dat leegstand een probleem is. Er staan hoge boetes op leegstand, maar men is er nog lang niet. Er is dus voldoende reden om te kraken om zo de druk erop te houden dat woningen bewoond worden. Hij vindt de 35.000 euro voor een week zonde van het geld, zeker omdat de krakers vrijwillig bereid waren om weg te gaan, en vraagt het college om dat in het vervolg niet meer te doen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat de heer Van der Zweth zich al eerder kritisch heeft uitgelaten over de handelwijze van het college en vraagt of het klopt dat zijn tekst nu wat milder is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het terecht dat er niet is ontruimd. Er is wel aangifte gedaan en dit is conform de wet, maar hij vindt de beveiliging een gemiste kans en zegt dat dat niet meer moet gebeuren.

Mevrouw **Meerding** (VVD) refereert aan een tweet van de heer Van der Zweth waarin hij meer kritiek had, maar zij wil daar nog wel even samen over praten.

De **voorzitter** schorst vergadering voor enkele minuten.

De **voorzitter** heropent de vergadering.

Burgemeester **Dijksma** heeft echt oog voor de grote problemen op de Utrechtse woningmarkt. Dit houdt daar verband mee en dat is dan ook regelmatig onderwerp van gesprek in de driehoek. De motie uit 2010 draagt op om terughoudend te zijn met de uitvoering van het kraakverbod. Zij wijst erop dat kraken toen nog niet strafbaar was. Per juli 2022 geldt de Wet handhaving kraakverbod en is de eerdere wet vervallen. Deze wet zal na twee jaar geëvalueerd worden door het Ministerie van Justitie. Het college kan de raad daar te zijner tijd over informeren. De Utrechtse benadering van kraken is gericht op verbinden en het voorkomen van excessen. Ontruimen wordt niet gedaan voor leegstand en van de eigenaar van een gekraakt pand wordt een plan verwacht voordat tot ontruiming wordt overgegaan. Vaak lukt het om met verbinding tot een oplossing te komen, bijvoorbeeld over een periode waarbinnen de krakers in het pand mogen blijven. Een eigenaar kan wel aangifte doen bij de politie als een pand gekraakt is en kan dan kiezen voor het starten van een strafrechtelijke of civielrechtelijke procedure. Hoe een eigenaar procedeert, is niet aan de driehoek, maar in beide procedures wordt gekeken naar de proportie van de ontruiming. Als de eigenaar geen plannen heeft voor onmiddellijke bewoning van het pand, dan wordt dat meegenomen door de rechter bij zijn besluit. Ontruiming gebeurt proportioneel en er wordt gekeken of de krakers vrijwillig willen vertrekken. Zij benadrukt dat overigens niet de gemeente het besluit tot vervolging neemt, maar het Openbaar Ministerie. Op 13 augustus jl. was er een bijeenkomst van de driehoek en daarbij werd besproken dat het alarm was afgegaan en dat de beveiligingsdienst erop af was gegaan en daarna de politie. Tijdens het driehoekoverleg bleek dat in de nacht daarvoor ook al een melding was geweest dat er mensen in het pand waren. Het was onduidelijk wat er met die melding was gedaan; misschien was men langsgereden en leek er toen niets aan de hand. Tijdens het driehoekoverleg bleek dat er niet direct sprake was van heterdaad, omdat dat er vermoedelijk al eerder mensen in het pand waren. De dienstdoende officier van justitie vond toen dat er geen heterdaad kon worden vastgesteld en daarom is er ook geen signaal voor ontruiming gegeven. Het was dus aan de officier van justitie om dit besluit te nemen en niet

aan de burgemeester. Vervolgens is in het college vastgesteld dat men moest overgaan tot aangifte en daarvan is bij de politie een melding gemaakt. Het duurt meestal even voordat dat ook daadwerkelijk gebeurt en de civiele procedure liep al. Er is dus geen beleid om dat te vertragen. Zodra er gemeld wordt dat de gemeente aangifte wil doen, wordt er een afspraak gemaakt en die was op 29 augustus 2023. Zij benadrukt dat het college de motie serieus neemt evenals de wet en in dit soort situaties wordt geprobeerd om in der minne te schikken, ook als de gemeente zelf pandeigenaar is.

Wethouder **De Vries** meldt aan de VVD dat de krakers niet vertrokken toen duidelijk werd dat er kwetsbare huurders in zouden komen, omdat de krakers deze mededeling kennelijk onvoldoende vonden. Er is toen een dagvaarding uitgebracht om de woning vrijwillig te verlaten. In eerste instantie heeft overleg niet tot vertrek geleid en daarom is er een ontruimingsprocedure gestart, zodat de kwetsbare gezinnen gehuisvest konden worden. De krakers zijn voor de ontruimingsdatum vertrokken en de juridische kosten bedragen circa 1.800 euro, omdat er geen externe advocatenkosten nodig waren. Op een vraag van mevrouw **Minnaert** (PvdD) welk bewijs de krakers vroegen, zegt spreker dat de gemeente had aangegeven daar kwetsbare doelgroepen te willen huisvesten en dat het matchingsproces liep en er mensen in beeld waren. Dit leek kennelijk te mooi om waar te zijn en daarom hadden de krakers er in eerste instantie te weinig vertrouwen in de gemeente. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) of het klopt wat zij van een ambtenaar heeft gehoord namelijk dat de juridische kosten 10.000 euro bedroegen vanwege een advocaat in loondienst en of dat klopt, zegt spreker dat hij het nu over de deurwaarderskosten heeft. De andere kosten kunnen uitgerekend worden op basis van de hoeveelheid uren die er ingestoken zijn.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat een gemiddelde huisuitzetting per kraker 6500 euro kost en vraagt of dat bekend was.

Wethouder **De Vries** vindt dat veel geld en zegt dat deze situatie groot in het nieuws was. Daarom is gekozen voor het zekere voor het onzekere en is er per woning een beveiliging neergezet. De kwetsbare doelgroepen zouden binnen een week de woning betrekken en daarom is deze beslissing genomen. Hij kan geen harde toezegging doen dat dit in de toekomst niet meer gebeurt, maar dit was voor de gemeente ook niet de fijnste oplossing.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) denkt dat de kosten voor zo'n korte periode niet in verhouding zijn.

Wethouder **De Vries** is het daarmee eens en zegt dat de gemeente dit ook niet wilde, maar uiteindelijk is deze keus gemaakt. Achteraf gezien is die afweging misschien niet de juiste, maar dat is achteraf.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het hem om een volgende keer gaat. Hij verzoekt de wethouder toe te zeggen dat beveiliging op deze manier en met zulke hoge kosten niet meer zal gebeuren.

Wethouder **De Vries** zegt dat het moeilijk is om daarover een harde toezegging te doen. De reden dat dit gebeurde, heeft te maken met de lange leegstand en dat wil hij in de toekomst echt anders gaan doen. Deze keuze is gemaakt vanwege de urgentie van het huisvesten van kwetsbare doelgroepen in Utrecht.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vraagt of de wethouder het met haar eens is dat het niet altijd handig is om tijdelijke doelgroepen in slooppanden te plaatsen.

Wethouder **De Vries** zegt dat er nu een paar debatten door elkaar lopen. Het is mogelijk dat mensen voor een relatief lange periode in dergelijke woningen zitten, omdat de urgentie heel hoog is. Mensen zitten daar in de opvang en veel mensen hebben liever een dak boven hun hoofd dan dat. Het is dus kiezen uit twee kwaden. Hij meldt de VVD dat de informatievoorziening inderdaad tekortgeschoten is, maar het ging nu eenmaal heel snel in die periode. Het college heeft geprobeerd om de raad te informeren door middel van een raadsbrief. Met betrekking tot het opleveren van de woning meldt hij aan DENK dat de bewoners, statushouders, er inmiddels wonen en dat er zelfs een kindje is geboren. Over de toekomst zegt hij van plan te zijn om dit niet meer te laten gebeuren, maar hij wijst erop dat voor een woning wel een leegstandsvergunning

moet worden aangevraagd. Utrecht heeft sinds kort een leegstandswet. Hij erkent dat kraken altijd een signaal is geweest tegen leegstand en wijst op de enorme woningcrisis op het moment. Op een vraag van mevrouw **Minnaert** (PvdD) of de wethouder de waarde van de krakers erkent, antwoordt hij bevestigend en zegt dat Utrecht een krakersvriendelijke stad is en hij wijst op de aangenomen moties. Daarnaast is er een woningcrisis en soms moet er gekozen worden uit twee kwaden. Op een vraag van lid **Minnaert** (BIJ1) of hij wijst op twee kwaden die allebei door de overheid en het college zijn gecreëerd, antwoordt hij dat alles politiek is. Het is te makkelijk om te zeggen dat dit door het college komt. Hij wijst op het coalitieakkoord en zegt dat er in het land geen andere stad is die dit zo aanpakt, maar dat dit ook nog niet voldoende is. Hij meldt dat de gemeente eerst met de krakers in gesprek is gegaan en hun heeft verzocht om de woning te verlaten. De rechter vraagt daar bij ontruiming ook altijd naar. Toen bleek dat het overleg niet tot vertrek leidde, is er een civiele procedure opgestart.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft opgemerkt dat het goed was dat er in gesprek is gegaan, maar vindt het jammer dat er later vertraging is opgetreden.

Wethouder **De Vries** zegt over de vraag van de heer Koning dat de gemeente, als een pand een half jaar leeg staat, een seintje krijgt en dan komt er een leegstandgesprek. Er wordt dan samen bekeken hoe de leegstand is ontstaan en wat er nodig is om voor bewoning te zorgen. Theoretisch kan dit leiden tot een boete.

De heer **Koning** (D66) vraagt hoe processen geborgd worden en roept de wethouder op ervoor te zorgen dat het goed is ingeregeld in de organisatie.

Wethouder **De Vries** realiseert zich dat dat nodig is en denkt dat het beter had gekund. Hij meldt dat er voor leegstaande corporatiewoningen een speciale aanpak zal komen in Q2 2024. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) waarom er voor woningcorporaties een aparte regeling moet worden opgetuigd en er niet gewoon wordt gehandhaafd, zegt de wethouder dat er prestatieafspraken worden gemaakt met de corporaties. Overigens vindt hij dat, vanwege onderhoud, woningen soms wel erg lang leeg staan.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat er enkele jaren geleden een motie is ingediend over het onderhoud door corporaties. Deze is toen overgenomen, maar daarna is er niets meer mee gedaan.

Wethouder **De Vries** zegt dat het de verwachting was dat woningen snel toegewezen zouden kunnen worden. Als woningen in de toekomst langer leegstaan, moet bekeken worden hoe een en ander kan worden overbrugd. Hij denkt daarbij aan een alarmsysteem of aan een bruikleenovereenkomst voor 28 dagen. In dit geval was de verwachting dat het niet zo lang zou duren, maar dat is toch gebeurd.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) vraagt of, als het lang duurt, er een bruikleenovereenkomst kan worden opgesteld.

Wethouder **De Vries** bevestigt dat, maar vindt dat deze overeenkomst in de toekomst niet nodig zou moeten zijn.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) mist nog een antwoord op haar vraag over goede communicatie met krakers en of de wethouder ook vindt dat er zorgvuldig moet worden gekeken hoe de gemeente communiceert met krakers en wat hij vindt van de situatie aan de Croeselaan.

Lid **Minnaert** (BIJ1) mist een antwoord op haar vragen over het stoppen van krakers die gemeentelijk vastgoed kraken en over het uitbrengen van verslag na ontruiming van kraakpanden en het erkennen van de waarde van de Utrechtse kraakbeweging.

Mevrouw **Meerding** (VVD) mist nog een antwoord op haar vraag over waarom het alarmsysteem niet is afgegaan in de nacht tevoren.

De **voorzitter** zegt dat die vraag wel beantwoord is.

Burgemeester **Dijksma** zegt over vervolging dat het niet de gemeente is die vervolgt. Wel is de gemeente bij wet gebonden om aangifte te doen. Met betrekking tot de melding zegt zij dat is geprobeerd te achterhalen wat er is gebeurd, maar dat dat niet helemaal duidelijk is. Er is een melding bij de politie binnengekomen en dat werd duidelijk toen er een bijeenkomst van de driehoek was. De officier van justitie kon toen niet vaststellen of het een heterdaad was. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) waarom het alarm niet is afgegaan, zegt zij dat niet alles is te reconstrueren. De melding was er wel en dat heeft veel effect gehad op het handelen van het Openbaar Ministerie.

Wethouder **De Vries** zegt over de communicatie bij dit voorval dat er is geprobeerd om een raadsbrief aan de raad te sturen.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) betwijfelt dat de krakers ervoor hebben gezorgd dat statushouders langer op hun woning moesten wachten.

Wethouder **De Vries** zegt dat de woningen waren toegewezen aan statushouders en aandachtsgroepen. Dat is ook gecommuniceerd naar de krakers, maar die geloofden dat niet en vonden het te toevallig. De gemeente is toen met hen in onderhandeling gegaan en de krakers gaven aan er pas uit te willen gaan op het moment dat er nieuwe mensen in zouden komen. De gemeente heeft toen aangegeven dat dat niet zo werkt en dat heeft voor een aantal dagen vertraging gezorgd.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) heeft gehoord dat de krakers bereid waren om de woning te verlaten. Ze hebben echter geen datum gehoord. Pas toen de advocaat kwam, werd er een datum aangegeven.

Wethouder **De Vries** zegt dat dat niet de verhaallijn is en ook niet hoe er naar de krakers toe is gecommuniceerd.

Burgemeester **Dijksma** heeft over de wijze waarop de gemeente met kraak omgaat al een uitgebreide inleiding gehouden. Zij wil hier geen kwalificerend oordeel over geven. De gemeente doet alleen verslag van ontruiming en als deze gepaard gaan met problemen. De capaciteit zou tekortschieten als dit bij alle ontruiming zou worden gedaan. Dergelijke brieven worden alleen geschreven voor momenten dat het nodig is, dus als het mis gaat en dan hoort de raad van het college.

De **voorzitter** vraagt of dit punt moet worden doorgeleid naar de raadsvergadering.

Lid **Minnaert** (BIJ1) overweegt een motie.

De **voorzitter** verzoekt de agenderende partij dan een tekst voor de raad van komende week te schrijven.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt naar de strekking van de motie van BIJ1.

Lid **Minnaert** (BIJ1) wil een motie indienen over geen aangifte doen, hoewel zij begrijpt dat kraken wettelijk niet mag.

Burgemeester **Dijksma** wijst haar erop dat alle raads- en commissieleden, door het afleggen van de eed of belofte bij hun aanstelling, zich hebben gebonden aan het getrouw nakomen van de wetten in dit land. Zij neemt dat heel serieus.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) overweegt een motie ter ondersteuning dat ook de coöperatiewoningen onder de regels gaan vallen.

De **voorzitter** constateert dat er geen toezeggingen zijn gedaan. Voor dit agendapunt zal maximaal 15 minuten worden gereserveerd in de raadsvergadering. Hij sluit de vergadering om 21.55 uur en wenst de aanwezigen wel thuis.

